

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της σπουδάστριας Γεωργακοπούλου Ιωάννα (Α.Μ.2000251)

**«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ε.Π.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ»**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΟΝΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΕΛΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

1.
2.

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2006

Περιεχόμενα

ΘΕΩΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	11
Η σημασία της Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	11
Θεωρίες και πολιτικές της πρώτης γενιάς: 1930 – 1960	12
Θεωρίες και πολιτικές της δεύτερης γενιάς: 1968 – 1990	12
Η ελληνική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης	13
Τα βασικά χαρακτηριστικά και οι αδυναμίες της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης	13
Οι περιφερειακές ανισότητες και η δημογραφική	14
αποδυνάμωση στην Ελλάδα	14
Η Δημογραφική Αποδυνάμωση των Περιφερειών	14
Οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής	15
για την περιφερειακή ανάπτυξη	15
Οικονομική και κοινωνική ανάλυση	17
Εξελίξεις και προβλήματα	17
Εξελίξεις και προβλήματα περιφερειακής ανάπτυξης	17
Οι εξελίξεις κατά τομέα, τα κυριότερα προβλήματα και οι αδυναμίες της περιφέρειας, και τα σοβαρότερα εμπόδια για την επιτάχυνση της αναπτύξεως.	18
1. Απασχόληση.....	18
2. Πρωτογενής Τομέας.....	18
3. Δευτερογενής Τομέας	19
4. Τουρισμός	19
5. Μεταφορές	19
6. Αστική Υποδομή.....	20
7. Κοινωνικές Υπηρεσίες	20
8. Προβληματικές Περιοχές.....	20

9. Περιβάλλον	21
10. Χρήσεις γης και κατανομή δραστηριοτήτων στο χώρο	21
Οι βασικές επιδιώξεις της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη	21
Άξονες και βασικές επιδιώξεις περιφερειακής πολιτικής	22
Περιφερειακή ανάπτυξη σε αναπτυγμένες χώρες:	22
ενδογενής ή αυτάρκης.....	22
Το πρόβλημα της ανάπτυξης.....	23
Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική.....	24
Οικονομική περιφέρεια.....	25
Ταξινομήσεις με βάση το βαθμό ανάπτυξης.....	26
Περιφερειακή διοικητική οργάνωση	27
1. Το θεσμικό πλαίσιο σαν μέσο πολιτικής:	27
2. Διοικητικά συστήματα και προγραμματισμός:	28
3. Διοικητική περιφέρεια και εφαρμογή προγραμμάτων:	28
4. Όργανα του Περιφερειακού Προγραμματισμού	28
Οι αντικειμενικοί σκοποί της Περιφερειακής Πολιτικής.....	29
Τα μέσα της Περιφερειακής Πολιτικής.....	29
 Προσδιοριστικοί παράγοντες της Περιφερειακής Ανάπτυξης σε κλειστή και ανοικτή οικονομία.....	30
 Παγκοσμιοποίηση και νέα οικονομία: Το νέο πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	32
Βασικοί διεθνείς οικονομικοί άξονες της Περιφερειακής Ανάπτυξης.	33
Διεθνοποίηση της παραγωγής και Περιφερειακής Ανάπτυξης.	33
Διεθνής διάχυση γνώσης και Περιφερειακή Ανάπτυξη.....	33
ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	35
Η ανάπτυξη ως διαδικασία διαδοχικής ολοκλήρωσης.....	35
Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης.....	36

Η ανακάλυψη της τοπικής ανάπτυξης.....	38
Οι φορείς της πολιτικής της τοπικής ανάπτυξης.....	38
Τα προγράμματα για την τοπική ανάπτυξη.....	39
Τα μέτρα για την τοπική ανάπτυξη	40
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	40
Η έννοια του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	40
Η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	41
Η διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	41
1.Εισαγωγή – Συνοπτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης:	41
2.Άξονες προτεραιότητας:.....	42
4. Χρηματοδοτικό Σχέδιο:.....	42
Η αναγκαιότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	43
Ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και εσωτερικής ανάπτυξης των ΟΤΑ.....	44
ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:	45
ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΟΤΑ:.....	45
Η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	46
Δείκτες και ποσοτικοποίηση των στόχων.....	46
Οι προϋποθέσεις εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	47
Η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε Άξονες και Μέτρα	47
Τα όργανα του Επιχειρησιακού Προγράμματος	48
Διαδικασίες έγκρισης ένταξης των έργων στο Ε.Π.	49
Διαδικασίες υλοποίησης έργου στο Ε.Π.:.....	50
Διαφορά του Επιχειρησιακού Προγράμματος από το Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.....	50

Η διαφορά μεταξύ της Περιφερειακής και Τοπικής Ανάπτυξης.....	50
Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	51
1. Έννοια και περιεχόμενο	51
Η εφαρμογή της ολοκληρωμένης ανάπτυξης.....	52
Τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης	53
Στόχοι της ολοκληρωμένης ανάπτυξης.....	54
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ.....	54
Π.Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006.....	57
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ 4.5.....	57
Χωροταξική θεώρηση και ιστορική εξέλιξη.....	61
Χωροταξική ένταξη της Τρίπολης.....	61
Ιστορική Αναδρομή.....	62
Διοικητική συγκρότηση – έκταση.....	62
Κατάθεση των Επιχειρησιακών Σχεδίων προς αξιολόγηση.....	68
Αξιολόγηση και έγκριση των Επιχειρησιακών Σχεδίων.....	70
Οι δράσεις των Μέτρων 4.5 και 4.6.....	71
Μέτρο 4.5:.....	71
Μέτρο 4.6:.....	72
Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου.....	74
2000-2006.	74
Αίτηση Πρότασης και Έντυπο.....	74
Υποβολής Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	74
I.Αίτηση Πρότασης.....	74
II. Επιχειρησιακό Σχέδιο Περιοχής.....	75
Κατηγορία Αστικής Τυπολογίας στην οποία εντάσσεται η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης	80
Βασικά χωροταξικά – οικονομικά – κοινωνικά χαρακτηριστικά περιοχής.....	83
ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	84
Φωτογραφίες με τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί ή έχουν αρχίσει να υλοποιούνται.....	88

Πεζοδρόμια στην Ερυθρού Σταυρού και Καλαμών.....	94
Φωτισμός κεντρικών οδών.....	96
Διαμόρφωση του λόφου Δεξαμενής.....	98
Κατασκευή κτιρίου για βρεφονηπιακό σταθμό	98
Χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.....	99
1. Χωρική θέση της περιοχής παρέμβασης.....	99
2. Δημογραφική κατάσταση της περιοχής	99
3. Σύνθεση πληθυσμού της περιοχής κατά ηλικία και φύλο.....	99
4. Χωρική – Πολεοδομική κατάσταση περιοχής	100
5. Κατάσταση Υποδομών Περιοχής.....	102
6. Υποδομές Εκπαίδευσης.....	103
7. Φυτεύσεις σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους	103
8. Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον περιοχής.....	103
9. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργικότητας των δομών πρόνοιας για ηλικιωμένους / άτομα με αναπηρίες.....	104
10. Κατανομή απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας	105
11. Εκτιμήσεις για την διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας κατά την τελευταία 5ετία σε σύγκριση με την κατάσταση στο Δήμο, το Νομό και την Περιφέρεια	106
12. Κοινωνικά ευπαθείς ομάδες	106
13. Συγκριτικά πλεονεκτήματα ανάπτυξης.....	107
14. Τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές για την περιοχή	108
Τελικοί Δικαιούχοι των πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανά κατηγορία πράξεων.....	111
Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου	112
Προϋπολογισμός των δράσεων ΕΚΤ και ΕΤΠΑ	112
Επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΤΠΑ	113
Επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΚΤ	114
A. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	114
B. Επιχειρησιακό Σχέδιο Περιοχής Παρέμβασης.....	118
1. Συνοπτική παρουσίαση του Επιχειρησιακού Σχεδίου	118
2. Αναμενόμενες επιπτώσεις	119
3. Αλληλεπίδραση προβλεπόμενων πράξεων	120
4. Τεκμηρίωση σκοπιμότητας και αναμενόμενων αποτελεσμάτων των πράξεων.....	121
5. Εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου	127
6. Πλαίσιο εφαρμογής / Υλοποίησης των δράσεων.....	128
7. Χρονοδιάγραμμα Επιχειρησιακού Σχεδίου και χρονική κατανομή προϋπολογισμού.....	129
Τα κρίσιμα σημεία εφαρμογής του χρονοδιαγράμματος του Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	129
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	138
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	143

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	155
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	178

ΘΕΩΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το αντικείμενο της ακόλουθης μελέτης είναι τα ολοκληρωμένα προγράμματα αστικής ανάπτυξης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η περίπτωση του Δήμου Τριπόλεως.

Σκοπός της εργασίας είναι να εξεταστούν οι αναπτυξιακές επιδράσεις των προγραμμάτων αυτών όπως εφαρμόστηκαν στην πόλη. Έγινε προσπάθεια να κατανοηθεί κατά το πόσο έχουν μειωθεί οι περιφερειακές ανισότητες τόσο στην Τρίπολη όσο και στην Περιφέρεια, εάν έχουν αυξηθεί ή μειωθεί οι παραγωγικές δραστηριότητες σε όλες τις περιφέρειες και αν η ποιότητα ζωής υποβαθμίζεται στις περιοχές εκείνες όπου συγκεντρώνονται οι δραστηριότητες.

Στην διαδικασία της έρευνας αυτής αναφέρονται και συγκεκριμένες περιοχές οι οποίες αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων εφαρμόστηκαν τα «Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου».

Επίσης, αναφέρονται τα προβλήματα και οι αδυναμίες που αντιμετωπίζει η περιφέρεια κατά τομέα και τα εμπόδια που θα συναντήσει για να επιταχυνθεί η ανάπτυξη.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας, έγινε προσπάθεια να καταγραφούν οι θεωρητικές προσεγγίσεις. Επίσης, αναφέρονται οι έννοιες της Περιφερειακής Ανάπτυξης, κάποιες θεωρίες και πολιτικές της Περιφερειακής Ανάπτυξης, η πολιτική της περιφερειακής ανάπτυξης, τα βασικά χαρακτηριστικά της και οι αδυναμίες της, οι περιφερειακές ανισότητες και η δημογραφική αποδυνάμωση των περιφερειών, οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, οι εξελίξεις κατά τομέα και τα προβλήματα της περιφερειακής ανάπτυξης, οι βασικές επιδιώξεις της, και οι άξονες της περιφερειακής πολιτικής. Τέλος, αναφέρονται η Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, οι ταξινομήσεις των Περιφερειών με βάση το βαθμό ανάπτυξης, η περιφερειακή διοικητική οργάνωση, οι σκοποί και τα μέσα της περιφερειακής πολιτικής, οι προσδιοριστικοί παράγοντες της Περιφερειακής Ανάπτυξης σε κλειστή και ανοικτή οικονομία, το νέο πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης, η διεθνοποίηση της

παραγωγής και Περιφερειακής Ανάπτυξης και η διεθνής διάχυση γνώσης και Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναφέρονται η έννοια της τοπικής ανάπτυξης και οι διαρθρωτικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν για να βελτιωθεί το επίπεδο ζωής του τοπικού πληθυσμού, στην αναγκαιότητα της τοπικής ανάπτυξης, οι φορείς, τα προγράμματα και τα μέτρα για την τοπική ανάπτυξη.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρονται και οι αναλύσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Αναφέρεται η έννοια, η δομή, η διάρθρωση και η αναγκαιότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, οι προϋποθέσεις εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα όργανα του Επιχειρησιακού Προγράμματος, οι διαδικασίες έγκρισης ένταξης των έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και οι διαδικασίες υλοποίησης έργου στο Ε.Π.

Το δεύτερο μέρος, αναφέρεται στην έννοια της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και τέλος το τρίτο μέρος αποτελείται από την έρευνα. Γίνεται μια απλή αναφορά για την χωροταξική ένταξη της Τρίπολης, για τα κοινωνικά, οικονομικά και χωροταξικά χαρακτηριστικά της περιοχής που αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, για τη χωρική θέση της περιοχής παρέμβασης, τη δημογραφική κατάσταση της περιοχής, τη σύνθεση του πληθυσμού κατά ηλικία και φύλο, τη πολεοδομική κατάσταση, την κατάσταση των κτιρίων και των δικτύων υποδομών περιβάλλοντος, την κατάσταση απασχόλησης των κατοίκων, την αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργικότητας των δομών πρόνοιας για ηλικιωμένους /άτομα με αναπηρίες, τις εκτιμήσεις για την διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας κατά την τελευταία 5ετία σε σύγκριση με την κατάσταση στο Δήμο, το Νομό και την Περιφέρεια, τα βασικά χαρακτηριστικά των παλιννοστούντων, των ανέργων άνω των 45 ετών και των ατόμων με αναπηρία στην περιοχή, τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές για την περιοχή, τους τελικούς δικαιούχους των πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανά κατηγορία πράξεων, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου, τον προϋπολογισμό των δράσεων ΕΚΤ και ΕΤΠΑ και τους επιχειρησιακούς τομείς πράξεων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.

Επιπροσθέτως, αναφέρονται και τα στοιχεία για τον Ο.Τ.Α. στον οποίο εντάσσεται η περιοχή παρέμβασης, η δημογραφική κατάσταση του Ο.Τ.Α., η σύνθεση πληθυσμού Ο.Τ.Α. κατά ηλικία και φύλο και η οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων του Ο.Τ.Α..

Ακόμα, εξηγείται το πόσο σημαντικό είναι, το να συνταχθεί ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα σε κάθε περιοχή, από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος για να αναβαθμιστεί το περιβάλλον και για να βελτιωθεί η κοινωνική και οικονομική ευημερία των κατοίκων της κάθε περιοχής.

Τέλος, γίνεται μια παρουσίαση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και αναφέρονται οι επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η σημασία της Περιφερειακής Ανάπτυξης

Η Περιφερειακή Ανάπτυξη εμφανίστηκε ως βασικό πολιτικό αίτημα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Είναι προφανές ότι και πριν από το 1930 υπήρξαν πολλές προγραμματισμένες δράσεις και πολιτικές που αναφέρονταν σε προβλήματα καθυστερημένων περιφερειών.

Οι περισσότερες προσπάθειες για Περιφερειακή Πολιτική στις χώρες της Δύσης βασιζόνταν στο ότι η ανάπτυξη στα πλαίσια της αγοράς δημιουργεί Περιφέρειες από τη μια πλευρά υπεραναπτυγμένες, κεντρικές και αυτοδύναμες και από την άλλη υπανάπτυκτες, περιθωριακές και εξαρτημένες.

Όσον αφορά τις θεωρίες και πρακτικές της Περιφερειακής Ανάπτυξης υπήρξαν τρεις προσεγγίσεις:

1) Η συντηρητική προσέγγιση: Σύμφωνα με αυτή τη προσέγγιση, οι Rostow (1961), Borts και Stein (1964) και Williamson (1965) υποστηρίζουν ότι οι περιφερειακές ανισότητες είναι απλά εκφράσεις των διαφοροποιημένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

2) Οι Φιλελεύθεροι αναλυτές: Οι Pettoux (1950), Myrdal (1957), Hirschman (1958) και Boudeville (1966) οι οποίοι εντόπιζαν τις επιπτώσεις των δυνάμεων της αγοράς, περιέγραφαν τους μηχανισμούς πόλωσης της ανάπτυξης και πρότειναν κρατικές παρεμβάσεις για να επιτευχθεί κάποια ισορροπία.

3) Η ριζοσπαστική προσέγγιση: Το 1970, εστιάζει στις ερμηνείες της άισης περιφερειακής ανάπτυξης ως δομικής αιτιότητας στη διαδικασία της καπιταλιστικής συσσώρευσης.

Οι θεωρίες αυτές και οι πρακτικές είχαν ένα κοινό σημείο: στο ότι καμιά της δεν πρόβλεψε και δεν συμπεριέλαβε στη θεωρία διαδικασίες αποβιομηχάνισης που από το 1970 οδήγησαν την Ευρώπη και την Βόρεια Αμερική στη κρίση και στην έντονη γεωγραφική αναδιάρθρωση.¹

¹ Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική, Κωστής Χατζημιχάλης, Εξάντας, Αθήνα, 1992, σελ 12.

Θεωρίες και πολιτικές της πρώτης γενιάς: 1930 – 1960

Οι θεωρίες της περιφερειακής ισορροπίας και της χωροθέτησης παραγωγικών δραστηριοτήτων στηρίζονται σε τέσσερις νεοκλασικές υποθέσεις :

- α) τον ελεύθερο ανταγωνισμό,
- β) την πλήρη πληροφόρηση,
- γ) την ύπαρξη των ίδιων παραγωγικών συναρτήσεων σε όλες τις περιφέρειες και
- δ) την τέλεια κινητικότητα των συντελεστών παραγωγής.

Οι εργοδότες μεγιστοποιούν τα κέρδη τους χωροθετώντας τις επιχειρήσεις τους εκεί όπου το οριακό κόστος λειτουργίας είναι μικρότερο και οι εργαζόμενοι θα μεγιστοποιούν τις απολαβές τους εκεί όπου υπάρχουν καλύτερα αμειβόμενες δουλειές.

Θεωρίες και πολιτικές της δεύτερης γενιάς: 1968 – 1990

Οι πρώτες κριτικές:

Οι Περιφερειολόγοι και οι διεθνείς οργανισμοί όπως το Διεθνές Γραφείο Εργασίας συνειδητοποίησαν ότι το Α.Ε.Π. και το κατά κεφαλήν εισόδημα αναπαράγει συνεχώς αδιέξοδα. Το κράτος προωθούσε είτε ένα αναδιανεμητικό είτε ένα μακροοικονομικό προγραμματισμό με στόχο την οικονομική διεύρυνση και την αναδιανομή. Έτσι δινόταν έμφαση στην κάλυψη των βασικών αναγκών του πληθυσμού που θα καλύπτονταν μέσα από αποκεντρωτικές πολιτικές με κατοχυρωμένη τη συμμετοχή των ίδιων των ενδιαφερομένων.

Από την άλλη πλευρά μια άλλη κριτική προερχόταν από τη σχολή της εξάρτησης που διεύρυνε σε παγκόσμια κλίμακα την ιδέα κέντρου – περιφέρειας. Στο παγκόσμιο σύστημα, το κέντρο εκμεταλλεύεται την περιφέρεια αντλώντας το οικονομικό πλεόνασμα και την υπεραξία. Αυτή η άντληση όχι μόνο μπλοκάρει την ανάπτυξη στην περιφέρεια , αλλά δίνει περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης στο κέντρο.²

² Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική, Κωστής Χατζημιχάλης, Εξάντας, Αθήνα, 1992, σελ.16-17.

Η ελληνική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης

Αν η πολιτική της περιφερειακής ανάπτυξης στην Ελλάδα, ήταν σχετικά επιτυχής θα έπρεπε να είχε θέσει ως κεντρικό της στόχο τον περιορισμό του πληθυσμιακού, οικονομικού και διοικητικού συγκεντρωτισμού της περιοχής της πρωτεύουσας με ταυτόχρονες προσπάθειες ενθάρρυνσης ορισμένων καθυστερημένων περιοχών.

Ακόμη, η πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης στην Ελλάδα, θα χρειαζόταν να έχει μακροχρόνιους ιεραρχημένους στόχους με βάση τα περιορισμένα μέσα έτσι ώστε τα μέτρα που θα εφαρμόζονταν σ' αυτούς να ήταν αποτελεσματικά.³

Τα βασικά χαρακτηριστικά και οι αδυναμίες της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης

Τα βασικά χαρακτηριστικά και οι αδυναμίες της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης είναι τα παρακάτω:

-Η εθνική και περιφερειακή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, πραγματοποιήθηκε χωρίς πρόγραμμα και χωρίς βασικές κατευθύνσεις έτσι, αν και η συμμετοχή του δημόσιου τομέα, μέσα στο Α.Ε.Π., διευρύνεται ακατάπαυστα, ύστερα από το 1960, ο ρόλος του στην εθνική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη είναι ουδέτερος και συχνά αρνητικός. Τις περισσότερες φορές φαίνεται να είναι αρνητικός και αυτό γιατί οι φυσικές ροπές θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν την αναζωογόνηση της περιφέρειας, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις στο κέντρο διαιώνιζαν τον υπερβολικό οικονομικό συγκεντρωτισμό.

-Τα μέτρα, που αποφασίστηκαν και εφαρμόστηκαν είτε σε εθνικό είτε σε περιφερειακό επίπεδο ήταν μέτρα γενικά, τα οποία όχι μόνο δεν ήταν καλά μελετημένα αλλά δεν ήταν επιλεκτικά και εξειδικευμένα με αποτέλεσμα να μην αποσκοπούσαν στην ορθή αντιμετώπιση και σταδιακή βελτίωση των διαρθρωτικών ανωμαλιών, αλλά στην προσωρινή αντιμετώπιση των προβλημάτων. Ακόμη, ήταν μέτρα που ξεκινούσαν από

³ Η Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα στα πλαίσια της ΕΟΚ, Μαρία Νεγρεπόντη – Δελιβάνη με τη συνεργασία Βάσως Πορταρίτου – Κρεστενίτη, Θεσσαλονίκη, 1986, σελ. 116.

εμπνεύσεις της στιγμής, με αποτέλεσμα να ικανοποιούσαν διάφορες γεωγραφικές περιοχές, με τη βοήθεια του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και με βάση κάποια κριτήρια, που θα επιδιώκουν οποιοδήποτε στόχο, εκτός από την περιφερειακή ανάπτυξη.

-Τέλος, τα σχετικά μέτρα που λαμβάνονταν, ήταν επίμετρα και έλειπε από αυτά η τόλμη και η αποφασιστικότητα και γι' αυτό δεν ήταν αποτελεσματικά, δεν ήταν δηλαδή δραστικά για να αντιστρέψουν τις τάσεις.⁴

Οι περιφερειακές ανισότητες και η δημογραφική αποδυνάμωση στην Ελλάδα

Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα είναι μεγάλες, με την έννοια του κατά κεφαλήν ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, αλλά και με την έννοια της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής υποδομής και των ευκαιριών για ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου.

Τα τελευταία χρόνια διαγράφεται μια τάση για μείωση των ανισοτήτων στο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια. Έτσι ενώ η πρωτεύουσα ξεπερνούσε το μέσο όρο της χώρας κατά 33% περίπου το 1970, η υπεροχή αυτή μειώθηκε στο 25% περίπου το 1977. Στα τρία τελευταία χρόνια ο ρυθμός αυξήσεως του προϊόντος των περιφερειών παρέμεινε χαμηλός.⁵

Η Δημογραφική Αποδυνάμωση των Περιφερειών

Η τάση για μείωση των οικονομικών ανισοτήτων δεν έχει συγκρατήσει τη δημογραφική αποδυνάμωση των φτωχότερων περιοχών της χώρας. Την περίοδο 1971-1977 οι περιφέρειες, με εξαίρεση τα δυο μεγάλα αστικά κέντρα, έχασαν περίπου 125.000 κατοίκους.

⁴ Η Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα στα πλαίσια της ΕΟΚ, Μαρία Νεγρεπόντη – Δελιβάνη με τη συνεργασία Βάσως Πορταρίτου – Κρεσενίτη, Θεσσαλονίκη, 1986, σελ. 116-117

⁵ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1980, σελ. 14.

Τα ποσοστά μειώσεως ήταν πολύ μικρότερα από εκείνα της περιόδου 1961-1971. Η διαφορά αυτή οφείλεται στην εξωτερική μετανάστευση που ήταν έντονη την περίοδο 1961-1971, ενώ ήταν πολύ μικρή στην περίοδο 1971-1973 και αρνητική στην περίοδο 1974-1977. Η τάση για την δημογραφική αποδυναμωση της υπαίθρου, συνεχίστηκε και μετά το 1971 με ρυθμό μειωμένο σε σύγκριση με την περίοδο 1961-1971.

Αποτέλεσμα των εξελίξεων της τελευταίας 20ετίας είναι οι δυσμενείς δημογραφικές συνθήκες σημαντικών τμημάτων της χώρας. Στην Ελλάδα, το επίπεδο αναπτύξεως, σε συνδυασμό και με την μεταναστευτική παράδοση, καθιστούν τη φυσική κίνηση του πληθυσμού μιας περιφέρειας, ιδιαίτερα αν η περιφέρεια είναι φτωχή, ένα ασταθές και επισφαλές επίπεδο δημογραφικής ισορροπίας.

Αρα, η σχετική βελτίωση στο επίπεδο διαβιώσεως του πληθυσμού των περιφερειών, σε σχέση με τα δυο μεγάλα αστικά κέντρα και τη ζώνη επιρροής τους, ήταν αποτέλεσμα όχι μόνο της οικονομικής αναπτύξεως στην περιφέρεια αλλά και της δημογραφικής αποδυναμώσεως ή στασιμότητας.⁶

Οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη

Για να προωθηθεί η περιφερειακή ανάπτυξη θα πρέπει να βασιστεί σε κάποιες κατευθύνσεις πολιτικής οι οποίες είναι οι εξής:

- (1) Θα πρέπει να αναπτυχθούν οι δραστηριότητες εκείνες οι οποίες θα έχουν υψηλή παραγωγικότητα και προοπτικές βελτιώσεως στο μέλλον, με εξαίρεση τις προβληματικές περιοχές.
- (2) Θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε πρωτοβουλίες, χωρίς την παρεμπόδιση ανάπτυξης δραστηριοτήτων με πρωτοβουλία και κέντρα αποφάσεων εκτός της περιφέρειας. Έτσι, για να συγκρατηθεί ο πληθυσμός σε κάθε περιφέρεια θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η τοπική πρωτοβουλία στον επιχειρηματικό τομέα.

⁶ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1980, σελ. 16, 18

- (3) Θα πρέπει να ληφθεί ειδική φροντίδα έτσι ώστε οι μεγάλες μονάδες που ενοχλούν το περιβάλλον να παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα και τα κατάλληλα μέσα για την προστασία του περιβάλλοντος.
- (4) Θα πρέπει να βελτιωθεί η υποδομή στις περιφέρειες και ιδιαίτερα στις περιοχές εκείνες όπου θα εγκατασταθούν νέες δραστηριότητες.
- (5) Η περιφερειακή ανάπτυξη θα στηριχθεί στις αποκεντρωμένες αρμοδιότητες των κρατικών οργάνων και στη στενή συνεργασία με τις παραγωγικές τάξεις σε κάθε περιφέρεια.
- (6) Θα πρέπει να αποφευχθούν μέτρα και αποφάσεις, που μπορεί να έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα αλλά μπορεί και να δημιουργήσουν προβλήματα όσον αφορά την μελλοντική ανάπτυξη.
- (7) Η δραστηριότητα για την περιφερειακή ανάπτυξη θα κατανέμεται στο χώρο, στο χρόνο και στους τομείς της οικονομίας με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται η ελάχιστη προσπάθεια για την αποτελεσματικότητα των σχετικών ενεργειών.⁷

Είναι γεγονός ότι η πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης διατυπώνει ένα πλαίσιο διαφορετικό από εκείνο των προηγούμενων δεκαετιών. Από την προηγούμενη κατάσταση που ευνοούσε και προδιέγραφε τους ομαδικούς εξοπλισμούς στη παραγωγή, προσδιόριζε την κατανάλωση, το μέγεθος του πληθυσμού, την απασχόληση, το εξωτερικό εμπόριο και το ισοζύγιο πληρωμών, στρέφεται τώρα στην ισομερή κατανομή των εισοδημάτων σε ενδοπεριφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην σωστή αξιοποίηση των φυσικών πόρων.⁸

⁷ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1980, σελ. 21-25.

⁸ Θέματα Ανάπτυξης του χώρου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ελίζας Παναγιωτάκου, Συμμετρία, Αθήνα, 1990, σελ. 121.

Οικονομική και κοινωνική ανάλυση

Εξελίξεις και προβλήματα

Γενικά

Η περιφέρεια χάνει διαρκώς πληθυσμό τα τελευταία χρόνια και η οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη ήταν συγκριτικά χαμηλή. Εξαιρεση αποτελούσε η Βόρεια και Βορειοανατολική Πελοπόννησος που έχει αναπτυχθεί με γρήγορο ρυθμό και έχει χάσει ένα μικρό μόνο μέρος του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια και έχει πετύχει πλήρη ανάσχεση της μεταναστεύσεως.

Η διαφορά στο επίπεδο αναπτύξεως μεταξύ Κεντρικής και Νότιας Πελοποννήσου (νομοί Αρκαδίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας και Ηλείας), των νησιών της περιφέρειας (νομοί Ζακύνθου και Κεφαλονιάς) και του νομού Αιτωλοακαρνανίας στη Δυτική Ηπειρωτική Ελλάδα αφενός και Βόρειας- Βορειοανατολικής Πελοποννήσου (νομοί Αχαΐας , Κορίνθου και Αργολίδας) αφετέρου, είναι φανερή σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και πιο πολύ στον δευτερογενή τομέα.⁹

Εξελίξεις και προβλήματα περιφερειακής ανάπτυξης

Οι εξελίξεις που ξεκίνησαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και συνεχίστηκαν στην δεκαετία που διανύουμε, έχουν διαμορφώσει καταστάσεις τέτοιες στον ελληνικό χώρο που απαιτούν καινούργια θεώρηση του περιφερειακού προβλήματος.

Όσον αφορά την περιφερειακή διάρθρωση του πληθυσμού, τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και την υποδομή παρατηρούνται τα εξής:

- Συνεχίζονται οι τάσεις μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων. Οι ορεινές περιοχές παρουσιάζουν προβλήματα γερασμένου πληθυσμού και οι υποδομές είναι ανεπαρκής. Επίσης, σ' αυτές τις περιοχές οι δείκτες ευημερίας είναι χαμηλοί και το κατά κεφαλήν εισόδημα εξακολουθεί να παραμένει κάτω από το μέσο όρο της χώρας.
- Η ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων μειώνεται σε όλες τις περιφέρειες. Στις αναπτυγμένες περιφέρειες το κόστος των παραγωγικών συντελεστών είναι υψηλό, το

⁹ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1980, σελ. 137-138.

κοινωνικό κόστος είναι υψηλό, οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, οι υποδομές είναι υποβαθμισμένες και κυριαρχεί ανεργία.

- Η ποιότητα ζωής συνεχίζει να υποβαθμίζεται στις περιοχές όπου συγκεντρώνονται οι δραστηριότητες.

- Η περιφερειακή διοικητική διάρθρωση παραμένει ανεπαρκής. Οι δυνατότητες μελέτης, σχεδιασμού και διαμόρφωσης πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο όπως και προώθησης, ελέγχου και ολοκλήρωσης της αναπτυξιακής διαδικασίας και της εφαρμογής θεσμών ρύθμισης χώρου και προστασίας του περιβάλλοντος είναι περιορισμένες.¹⁰

Οι εξελίξεις κατά τομέα, τα κυριότερα προβλήματα και οι αδυναμίες της περιφέρειας, και τα σοβαρότερα εμπόδια για την επιτάχυνση της ανάπτυξεως.

1. Απασχόληση

Στην περιφέρεια η ανεργία είναι περιορισμένη και δεν αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Στις αγροτικές περιοχές η απασχόληση στη γεωργία και οι περιορισμένοι πόροι γίνονται αιτία υποαπασχολήσεως. Πολλοί από αυτούς που απασχολούνται στον αγροτικό τομέα, απασχολούνται και σε άλλους τομείς της οικονομίας.

2. Πρωτογενής Τομέας

Στον πρωτογενή τομέα της περιφέρειας η φυτική παραγωγή κυριαρχεί σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με την κτηνοτροφική παραγωγή. Τα κυριότερα προϊόντα είναι το λάδι, ο καπνός, οι πατάτες, η κορινθιακή σταφίδα, οι ντομάτες, τα εσπεριδοειδή, τα κρασιά και τα κηπευτικά.

Ο πρωτογενής τομέας εκτός από κάποια προβλήματα και αδυναμίες που αντιμετωπίζει σε ολόκληρη τη χώρα όπως ο κατακερματισμός και το μικρό μέγεθος του γεωργικού κλήρου, οι αδυναμίες στο συνεταιριστικό κίνημα και στο σύστημα διακινήσεως και εμπορίας της αγροτικής παραγωγής, αντιμετωπίζει και άλλα

¹⁰ Εκθέσεις 24 για το Πρόγραμμα 1988- 1992, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Περιφερειακή Πολιτική, Αθήνα, 1990, σελ. 31-32.

προβλήματα όπως η εγκατάλειψη της γεωργικής γης ή η πρόωρη μεταστροφή της σε άλλες χρήσεις, η ανεπαρκής αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τα αρδευτικά έργα στην περιφέρεια και η εποχιακή έλλειψη εργατικών χεριών κυρίως στην περίοδο της συγκομιδής.

Ο βαθμός αξιοποίησεως των δασικών πόρων για την Πελοπόννησο είναι χαμηλός και αυτό οφείλεται στην έλλειψη της απαραίτητης υποδομής (δασικοί δρόμοι).

3. Δευτερογενής Τομέας

Το μεγαλύτερο μέρος της αυξήσεως του προϊόντος στο δευτερογενή τομέα κατά την περίοδο 1970-1977 προήλθε από την Βόρεια και Βορειοανατολική Πελοπόννησο. Αποτέλεσμα αυτής της εξελίξεως ήταν να αυξηθούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην ανάπτυξη του βιομηχανικού τομέα. Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο βιομηχανικός τομέας στην περιφέρεια είναι οι μεγάλες καθυστερήσεις στην ανάπτυξη των βιομηχανικών περιοχών και η μόλυνση του περιβάλλοντος στις περιοχές βιομηχανικής συγκέντρωσης.

4. Τουρισμός

Οι τουριστικοί πόροι της Πελοποννήσου είναι πλούσιοι και ποικίλοι αλλά η ανάπτυξη του τομέα είναι περιορισμένη. Η τουριστική ανάπτυξη συγκεντρώνεται κυρίως στην Αργοναυπλία, την Ερμιονίδα και την Κορινθία και σε μικρότερη έκταση την Αχαΐα, την Ηλεία και τη Ζάκυνθο.

5. Μεταφορές

Μια από τις αδυναμίες στην υποδομή των μεταφορών της περιφέρειας είναι η έλλειψη ικανοποιητικής οδικής συνδέσεως της Κεντρικής και της Νότιας Πελοποννήσου με το βόρειο τμήμα της και την υπόλοιπη χώρα καθώς και η ελλιπής σιδηροδρομική διασύνδεση της περιφέρειας με το λοιπό σιδηροδρομικό δίκτυο. Σοβαρά προβλήματα εμφανίζονται και στο επαρχιακό και το αγροτικό οδικό δίκτυο, στις οδικές διασυνδέσεις ορισμένων τουλάχιστον από τις προβληματικές περιοχές της περιφέρειας καθώς και στις

αεροπορικές συγκοινωνίες των νησιών της περιφέρειας και στην υποδομή των λιμανιών τόσο στην Πάτρα όσο και σε άλλα λιμάνια της Πελοποννήσου.

6. Αστική Υποδομή

Τα αστικά κέντρα της περιφέρειας πάσχουν από σοβαρές ελλείψεις υποδομής. Τα δίκτυα αποχετεύσεως είτε δεν υπάρχουν καθόλου είτε είναι παλιά και ακατάλληλα, τα αστικά οδικά δίκτυα είναι ανεπαρκή, οι χώροι πρασίνου και σταθμεύσεως αυτοκινήτων είναι περιορισμένοι και οι εγκαταστάσεις καθαρισμού λυμάτων δεν υπάρχουν. Επίσης, τα αρδευτικά δίκτυα πρέπει να επεκταθούν και να εκσυγχρονιστούν. Όλα αυτά τα προβλήματα έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής του πληθυσμού και στην παραπέρα ανάπτυξη.

7. Κοινωνικές Υπηρεσίες

Όσον αφορά την υγεία, την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες κοινωνικής ευημερίας υπάρχουν σοβαρά κενά και αδυναμίες στη Νότια και Κεντρική Πελοπόννησο και τη Δυτική Στερεά. Στον τομέα της υγείας, με εξαίρεση την Πάτρα και την Τρίπολη υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις τόσο στις ειδικότητες γιατρών όσο και στις κλινικές. Όσον αφορά την εκπαίδευση, υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός πολύ μικρών σχολείων κυρίως στους μικρούς οικισμούς των ορεινών περιοχών που δεν είναι σε θέση να προσφέρουν εκπαίδευση ποιότητας.

8. Προβληματικές Περιοχές

Οι κυριότερες από αυτές είναι η ορεινή Αρκαδία, η περιοχή των Καλαβρύτων στο νομό Αχαΐας, οι περιοχές του Γυθείου και Οιτύλου στο νομό Λακωνίας, η ορεινή Μεσσηνία, το μεγαλύτερο μέρος της Κεφαλονιάς και η ορεινή Αιτωλοακαρνανία.

Σε αυτές τις περιοχές οι φυσικοί πόροι είναι περιορισμένοι, η υποδομή είναι ανεπαρκής και το επίπεδο των κοινωνικών υπηρεσιών και της ζωής γενικότερα είναι χαμηλότερο από την υπόλοιπη περιφέρεια και τη χώρα.

9. Περιβάλλον

Σε πολλές περιοχές της περιφέρειας δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος λόγω ελλείψεως εγκαταστάσεων συγκεντρώσεως και καθαρισμού των λυμάτων.

10. Χρήσεις γης και κατανομή δραστηριοτήτων στο χώρο

Οι πολύ υψηλές τιμές της γης που είναι το αποτέλεσμα της ζήτησης γης για αναψυχή, για δεύτερη κατοικία και για βιομηχανικές εγκαταστάσεις, δημιουργούν ισχυρά κίνητρα για την μεταστροφή εύφορης αγροτικής γης σ' αυτές τις χρήσεις, ακόμα και όταν αυτό δεν είναι απαραίτητο.¹¹

Οι βασικές επιδιώξεις της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη

Οι βασικές επιδιώξεις της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη είναι οι εξής:

A) ο περιορισμός της εσωτερικής μεταναστεύσεως στο ελάχιστο επίπεδο και η συγκράτηση ενός βιώσιμου πληθυσμού σε κάθε περιφέρεια.

B) η δημιουργία προϋποθέσεων, έτσι ώστε η μετανάστευση να κατευθύνεται προς τις γειτονικές περιοχές που έχουν δυνατότητα αναπτύξεως.

Γ) η γρήγορη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στις φτωχότερες περιοχές και ο περιορισμός των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Δ) η διατήρηση ικανοποιητικού επιπέδου απασχολήσεως σε όλες τις περιφέρειες, η διατήρηση υψηλών ρυθμών αναπτύξεως στις περιφέρειες που ήδη αναπτύσσονται με γρήγορο ρυθμό και η επιτάχυνση των ρυθμών αναπτύξεως στις περιφέρειες που υστερούν.¹²

¹¹ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1980, σελ 138-143.

¹² Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης 1981-1985, Αθήνα, 1980, σελ 11.

Άξονες και βασικές επιδιώξεις περιφερειακής πολιτικής

Ένας βασικός άξονας της περιφερειακής πολιτικής είναι η ορθολογική κατανομή των πόρων και των δραστηριοτήτων με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική διαδικασία ανάπτυξης της οικονομίας, η εξάλειψη των περιφερειακών ανισοτήτων στα επίπεδα ευημερίας και στην απασχόληση, το εισόδημα κ.α., και η προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της χώρας.

Η περιφερειακή πολιτική επιδιώκει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της δομής του ελλαδικού χώρου με τέτοιο τρόπο ώστε σε κάθε γεωγραφικό επίπεδο να δημιουργούνται ισότιμες συνθήκες ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος.

Οι στόχοι της Περιφερειακής Πολιτικής είναι οι εξής:

- Προώθηση της αποκέντρωσης και του δημοκρατικού προγραμματισμού.
- Μείωση της έντασης των περιφερειακών ανισοτήτων.
- Διεύρυνση του αριθμού των αναπτυσσόμενων περιφερειών.
- Προσαρμογή και εξειδίκευση των αναπτυγμένων περιοχών σε σύγχρονες ανταγωνιστικές δραστηριότητες.
- Προγραμματισμός της χρηματοδότησης των έργων του νέου Πενταετούς Προγράμματος.¹³

Περιφερειακή ανάπτυξη σε αναπτυγμένες χώρες:

ενδογενής ή αυτάρκης

Η ενδογενής ανάπτυξη είναι δυνατή σε περιφέρειες που βρίσκονται την ίδια στιγμή σε κομβικά σημεία της παγκόσμιας οικονομίας και βασίζονται σε μεγάλες πόλεις που λειτουργούν ως παγκόσμια κέντρα συσσώρευσης κεφαλαίου, παραγωγής και ελέγχου. Σε αυτή τη περίπτωση η περιφερειακή αυτοδυναμία περιορίζεται με δύο τρόπους :

α) από την οικονομική διεύρυνση και

¹³ Εκθέσεις 24 για το Πρόγραμμα 1980-1992, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Περιφερειακή Πολιτική, Αθήνα, 1991, σελ. 68-72.

β) από τη δυνατότητα της περιφέρειας να οδηγήσει εκεί όπου θέλει εκείνη τις πολιτικές αντιπαραθέσεις με το πολυεθνικό κεφάλαιο και το κράτος.

Το μέλλον τους θα συνεχίσει να καθορίζεται από τις οικονομικές δυνάμεις στις οποίες ασκούν ελάχιστο έλεγχο.

Σ' αυτές τις περιφερειακές περιοχές και για τους πληθυσμούς που μένουν εκεί θα πρέπει να κινηθούν προς την ανάπτυξη εκείνη η οποία θα στηρίζεται στις ίδιες τους τις δυνάμεις έχοντας διαφορετικούς κοινωνικούς, πολιτιστικούς και πολιτικούς στόχους.¹⁴

Το πρόβλημα της ανάπτυξης

Τα κριτήρια της «ανάπτυξης» είναι κυρίως οικονομικά και περιλαμβάνουν μετρήσεις αύξησης της παραγωγής, δομικές αλλαγές στην απασχόληση, οικονομική σταθερότητα και ισοκατανομή του εισοδήματος.

Τα κριτήρια αυτά στη σημερινή εποχή θα πρέπει να αλλάξουν γιατί:

α) αδυνατεί το υπάρχον πλαίσιο να εκτιμήσει και να αποδεχτεί το κοινωνικό κόστος της παραγωγής (μόλυνση του περιβάλλοντος, δομική ανεργία και καταστροφή των μη ανανεώσιμων αποθεμάτων).

β) αδυνατεί να αποδεχτεί και να μετρήσει την τεράστια σε όγκο και ποιότητα εργασία που παρέχεται έξω.

γ) δεν μπορεί να καταχωρίσει τις διαφορές στη ποιότητα παροχής των συλλογικών εξυπηρετήσεων στην υγεία, την εκπαίδευση, τις μεταφορές, την κατοικία και την πληροφόρηση.

δ) δεν έχει την δυνατότητα να λάβει υπόψη την απλήρωτη εργασία στην οικογένεια και την κοινότητα και

ε) το υπάρχον πλαίσιο είναι προσκολλημένο στην άνιση διανομή του εισοδήματος.¹⁵

¹⁴ Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική, Κωστής Χατζημιχάλης, Εξάντας, Αθήνα, 1992, σελ.45.

¹⁵ Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική, Αθήνα, 1992, σελ.46.

Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική

Η Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική περιλαμβάνει όλες τις παρεμβάσεις του κράτους που αποσκοπούν στη βελτίωση της γεωγραφικής κατανομής των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Η Περιφερειακή Πολιτική προσπαθεί να διορθώσει ορισμένες χωρικές συνέπειες της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς για να επιτύχει δύο αντικειμενικούς σκοπούς:

α) την οικονομική ανάπτυξη και β) τη βελτίωση της κοινωνικής διανομής. Επίσης δημιουργεί το χωροταξικό υπόβαθρο για την επίτευξη των επιδιώξεων της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής και περιλαμβάνει το σύνολο των μέτρων που εφαρμόζονται για την οικονομική ανάπτυξη όλων των περιφερειών μιας χώρας. Τα μέτρα αυτά εξασφαλίζουν την κατανομή των αγαθών της οικονομικής ανάπτυξης στο χώρο, με βάση ένα συνδυασμό κριτηρίων ισότητας, ισορροπίας και αποτελεσματικότητας. Για κάθε περιφέρεια διαμορφώνεται ειδική αναπτυξιακή πολιτική που το περιεχόμενο της εναρμονίζεται με τη συγκεκριμένη μορφή που έχει το περιφερειακό πρόβλημα σ' αυτή.

Βασικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή της Περιφερειακής Οικονομικής Πολιτικής στις μονάδες ενός χωρικού συνόλου είναι η χρησιμοποίηση των κατάλληλων μεθόδων περιφερειακού προγραμματισμού, η ύπαρξη των απαραίτητων στοιχείων και η θεσμοθέτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος εθνικού, περιφερειακού και τοπικού προγραμματισμού.

Τα περιφερειακά και τοπικά προγράμματα πρέπει να είναι εναρμολογημένα μεταξύ τους και με το εθνικό πρόγραμμα ώστε να αντιμετωπίζουν διαχρονικά τα προβλήματα της ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας.

Δεν υπάρχει μόνο ο περιφερειακός προγραμματισμός αλλά και ο χωροταξικός προγραμματισμός ο οποίος εστιάζεται στο σχεδιασμό της φυσικής διάρθρωσης του χώρου με την εφαρμογή συστημάτων ελέγχου (σχέδια πόλεων, χρήση γης), αξιοποιήσεις (μεταβολή χέρσων εκτάσεων σε αρδευόμενες), αναπλάσεις (κατεδάφιση παλαιών σπιτιών μιας περιοχής και οικοδόμηση νέου συγκροτήματος κατοικιών) και εξοπλισμός (κατασκευή δρόμου).

Η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη στοχεύει στη γρηγορότερη ανάπτυξη των καθυστερημένων περιφερειών για να φτάσουν στο επίπεδο ανάπτυξης των περιφερειών που θεωρούνται ήδη αναπτυγμένες.¹⁶

Οικονομική περιφέρεια

Οι βασικοί λόγοι που επιβάλλουν την οικονομική θεώρηση του χώρου κατά τμήματα είναι:

- Η ανάγκη συστηματικής διεύρυνσης του συνόλου του εθνικού χώρου, απομονώνοντας τις περιφέρειες του, η μέτρηση των οικονομικών μεταβλητών στον εθνικό χώρο και ο εντοπισμός των διαδρομών τους κάτω από την επίδραση των φαινομένων της έλξης που ασκούν τα αστικά κέντρα.
- Η εφαρμογή των προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης σε περιφερειακή ή τοπική κλίμακα και
- Η μελέτη και η διοίκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας στην περιφέρεια.

Η διάκριση των Περιφερειών για την οργάνωση του χώρου και την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και του προγραμματισμού στηρίζεται:

α) στην αρχή της ομοιογένειας των φυσικών, οικονομικών χαρακτηριστικών του χώρου,
 β) στη συνάφεια των σχέσεων και των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων μεταξύ των οικιστικών μονάδων της ευρύτερης περιοχής και των σκοπών που επιδιώκονται.

Ο πιο βασικός από τους σκοπούς αυτούς είναι η εφαρμογή περιφερειακών προγραμμάτων σε ορισμένο χώρο.

Για την άσκηση της αποτελεσματικότητας των αντικειμενικών σκοπών της περιφερειακής πολιτικής, για την εξυπηρέτηση της πρακτικής εφαρμογής των περιφερειακών προγραμμάτων και για την αντιμετώπιση προβλημάτων διαδικασίας, έλλειψης στατιστικών στοιχείων, τεχνολογικών περιορισμών, δικαιοδοσίας διοικητικών οργάνων κ.α. χρησιμοποιούνται και άλλα κριτήρια κατάταξης περιφερειών:

¹⁶ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Νικ. Ι. Κονσόλας, Παλαζήση, Αθήνα, 1985, σελ. 39.

- ο βαθμός ανάπτυξης ή προβληματικότητας
- το συγκριτικό πλεονέκτημα
- η κλαδική εξειδίκευση
- οι στόχοι της αναπτυξιακής πολιτικής υπερεθνικών οικονομικών ενοτήτων
- η διοικητική διαίρεση
- οι τρόποι ζωής
- η φυλετική ή εθνολογική ή γλωσσική σύνθεση του πληθυσμού
- η κοινωνική διάρθρωση
- η στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης
- ο βαθμός ανταποδοτικότητας των επιδράσεων της ανάπτυξης μεταξύ περιφερειών
- η δαπάνη κοινωνικού κεφαλαίου
- η προσελκυστικότητα των επενδύσεων.

Το κυρίαρχο κριτήριο για την εφαρμογή των μέτρων περιφερειακής πολιτικής είναι το πολιτικό κριτήριο το οποίο τις περισσότερες φορές διευκολύνει την επικράτηση αποδεκτής λύσης ύστερα από τη λήξη των τοπικών ανταγωνισμών και την κατάληξη σε κάποιο αποτέλεσμα.¹⁷

Ταξινομήσεις με βάση το βαθμό ανάπτυξης

Με βάση το βαθμό ανάπτυξης οι περιφέρειες μπορούν να διαιρεθούν σε «αναπτυγμένες», με κύρια χαρακτηριστικά το ψηλότερο μέσο επίπεδο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και τον ψηλότερο βαθμό αστικοποίησης σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα και σε «υπανάπτυκτες». Οι υπανάπτυκτες περιφέρειες είναι τρεις:

α) Οι φθίνουσες περιφέρειες που στο παρελθόν είχαν οικονομική ανάπτυξη και για διάφορους λόγους φθίνουν σήμερα. Ο τύπος αυτός παρουσιάζεται στις «βιομηχανικές οικονομίες».

β) Οι περιφέρειες χαμηλού βαθμού ανάπτυξης που «η ανάπτυξή τους είναι χαμηλότερη του εθνικού μέσου όρου». Ο τύπος αυτός συνηθίζεται στις «αναπτυσσόμενες χώρες».

¹⁷ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Νικ. Ι. Κονσόλας, Παπαζήση, Αθήνα, 1985, σελ.131-138.

γ) Οι περιφέρειες με αναπτυξιακές δυνατότητες που είναι «αραιοκατοικημένες, με ανεξερεύνητους φυσικούς πόρους, που η εκμετάλλευσή τους μπορεί να οδηγήσει σε ταχεία ανάπτυξη της περιφέρειας και της εθνικής οικονομίας».

Ο βαθμός ανάπτυξης είναι δυνατό να εκτιμηθεί σαν απόκλιση διαφόρων μεταβλητών από τον εθνικό μέσο όρο. Τέτοιες μεταβλητές μπορεί να είναι το εισόδημα, η απασχόληση, η μετανάστευση και ο ρυθμός ανάπτυξης.

Τα περιφερειακά προγράμματα που καταρτίζονται για κάθε περιφέρεια διευρύνουν τους αντικειμενικούς τους σκοπούς και μεταβάλλουν όλες τις χωρικές μονάδες στις οποίες υποδιαιρείται ο εθνικός γεωγραφικός χώρος, σε «περιφέρειες ανάπτυξης».

Ορισμένες από τις περιφέρειες αυτές συγκεντρώνουν σημαντικούς πόρους και προσπάθειες ανάπτυξης γιατί:

- α) έχουν οξύτερο περιφερειακό πρόβλημα και
- β) επιβάλλεται από τα «κλαδικά» προγράμματα.

Οι περιφερειακές αρχές ευθύνονται για την εφαρμογή των προγραμμάτων ανάπτυξης. Εφαρμόζονται ξεχωριστά προγράμματα για τις πόλεις και για τις περιοχές που τις περιβάλλουν. Η εποπτεία και ο έλεγχος της εφαρμογής των προγραμμάτων ανάπτυξης γίνεται από τις κεντρικές υπηρεσίες και από αντιπροσωπευτικά όργανα των κατοίκων των περιφερειών. Τα όργανα αυτά συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης και εκτέλεσης των αποφάσεων.

Περιφερειακή διοικητική οργάνωση

1. Το θεσμικό πλαίσιο σαν μέσο πολιτικής:

Σ' ένα πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης μιας περιφέρειας το θεσμικό πλαίσιο αποτελεί μέσο προώθησης της ανάπτυξης γιατί οι μεταβολές στους θεσμούς θεωρούνται από πολλούς αποτελεσματικά μέτρα για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και γιατί σε πολλές καθυστερημένες χώρες η ανάπτυξη προσκρούει στην ύπαρξη απαρχαιωμένων θεσμών και γι' αυτό η προσπάθεια του κράτους πρέπει να στρέφεται στην κατάργησή τους. Οι αντικειμενικοί σκοποί της περιφερειακής πολιτικής εναρμονίζονται με τους σκοπούς του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και μεταβάλλονται σε συγκεκριμένους

στόχους, που η πραγματοποίησή τους απαιτεί ορισμένα μέσα τα οποία επηρεάζουν το θεσμικό πλαίσιο και επηρεάζονται από αυτό.¹⁸

2. Διοικητικά συστήματα και προγραμματισμός:

Η κατανομή των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων μεταξύ των κεντρικών και των περιφερειακών διοικητικών οργάνων αποτελεί το κριτήριο διάκρισης του συγκεντρωτικού και του αποκεντρωτικού συστήματος. Η ρύθμιση των περιφερειακών ζητημάτων από τα κεντρικά όργανα είναι το κύριο χαρακτηριστικό του συγκεντρωτικού συστήματος, ενώ η άσκηση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων από τα περιφερειακά όργανα, για την αντιμετώπιση των διοικητικών προβλημάτων ορισμένης χωρικής μονάδας, αποτελεί το βασικό γνώρισμα του αποκεντρωτικού συστήματος.

3. Διοικητική περιφέρεια και εφαρμογή προγραμμάτων:

Σημαντικοί παράγοντες της εφαρμογής της διοικητικής αποκέντρωσης είναι:

- α) η τάση οργάνωσης του κράτους σε σύστημα ενιαίων μέτρων ρύθμισης των προβλημάτων της οικονομικής ανάπτυξης και
- β) η προβολή της ανεπάρκειας των πόρων.

Η περιφέρεια διευκολύνει τον προγραμματισμό μεγάλων αναπτυξιακών έργων και την ορθολογική οργάνωση της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, γιατί η μεγαλύτερη έκταση δίνει την αναγκαία ποικιλία της μορφολογίας του εδάφους που είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του οικολογικού ισοζυγίου και την προστασία του περιβάλλοντος.¹⁹

4. Όργανα του Περιφερειακού Προγραμματισμού

Το περιφερειακό πρόγραμμα περνάει από διάφορες φάσεις που είναι:

- α) η προπαρασκευή, β) η λήψη οριστικών αποφάσεων, γ) η εφαρμογή, δ) η χρηματοδότηση και ε) η παρακολούθηση. Τα όργανα του περιφερειακού προγραμματισμού είναι:

- Το κράτος με τις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες.
- Ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή μία δημόσια επιχείρηση ή ένας ειδικός οργανισμός που η διοίκησή του διορίζεται από την Κυβέρνηση ή από την Βουλή.

¹⁸ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Νικ. Ι. Κονσόλας, Παπαζήση, Αθήνα, 1985, σελ. 184, 186.

¹⁹ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Νικ. Ι. Κονσόλας, Παπαζήση, Αθήνα, 1985, σελ. 188-189.

- Μια ημικρατική επιχείρηση(εταιρεία μικτής οικονομίας), τα Επιμελητήρια, οι Τοπικές Αρχές και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Ένας φορέας που ιδρύεται από τις Τοπικές Αρχές ή του ιδιώτες, με τη μορφή Εταιρείας Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- Μία ιδιωτική επιχείρηση.²⁰

Οι αντικειμενικοί σκοποί της Περιφερειακής Πολιτικής

Οι αντικειμενικοί σκοποί της περιφερειακής πολιτικής είναι βασικά δυο:

- Η εξασφάλιση του άριστου τρόπου εγκατάστασης όλων των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και
- Η διανομή του εισοδήματος, ανάμεσα στους κατοίκους όλων των περιφερειών της χώρας, έτσι ώστε να δημιουργούνται ευκαιρίες για ίση κατανομή των αγαθών της ανάπτυξης.

Η ισόρροπη ανάπτυξη, η πλήρης απασχόληση, η βελτίωση της ποιότητας ζωής στις μεγάλες πόλεις και η αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος στις καθυστερημένες περιφέρειες είναι μερικοί από τους αντικειμενικούς σκοπούς των περιφερειακών προγραμμάτων.

Τα μέσα της Περιφερειακής Πολιτικής

Η Περιφερειακή Πολιτική χρησιμοποιεί ορισμένα μέτρα, που μέσα σε μια δοσμένη χρονική περίοδο, επιδιώκουν συγκεκριμένους σκοπούς. Επεμβαίνει, επίσης, σε περιόδους αιχμής κάποιου περιφερειακού προβλήματος, με στόχο να μειώσει κυρίως τις πολιτικές συνέπειες αυτού του προβλήματος.

Τα μέτρα της Περιφερειακής Πολιτικής οργανωμένα σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, πρέπει να εξυπηρετούν το εθνικό συμφέρον υπολογίζοντας τους στόχους σαν περιορισμούς στα περιφερειακά προγράμματα.

Ο καθορισμός των μέτρων της περιφερειακής πολιτικής απαιτεί: α) προσεκτική ανάλυση των προβλημάτων κάθε περιφέρειας, β) εντοπισμό των χαρακτηριστικών της

²⁰ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Αθήνα, 1985, σελ.184-192.

καθυστέρησης και των διαρθρωτικών αδυναμιών της οικονομίας τους και γ) προσδιορισμό των συγκεκριμένων αντικειμενικών σκοπών και στόχων.

Προσδιοριστικοί παράγοντες της Περιφερειακής Ανάπτυξης σε κλειστή και ανοικτή οικονομία

Κλειστή οικονομία: Είναι μια οικονομία με καθόλου έως ελάχιστες οικονομικές σχέσεις. Η περιφερειακή οικονομική πολιτική προσδιορίζεται από: α) εγχώριους στατικούς και β) δυναμικούς παράγοντες.

α) Στους στατικούς παράγοντες περιλαμβάνονται οι φυσικοί και ανθρώπινοι πόροι, η γεωγραφική θέση και το μέγεθος μιας περιφερειακής οικονομίας, το γεωφυσικό και κλιματολογικό περιβάλλον της, το επίπεδο των υποδομών, το συνολικό μέγεθος της εσωτερικής αγοράς της κλειστής οικονομίας (πληθυσμός και επίπεδο κατά κεφαλή εισοδήματος), το σύστημα και η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης της περιφερειακής ανάπτυξης και το μακροοικονομικό περιβάλλον.

β) Στους δυναμικούς παράγοντες ανήκουν κυρίως η κινητικότητα των συντελεστών παραγωγής σε επίπεδο χώρας, οι διαπεριφερειακές οικονομικές και τεχνολογικές διασυνδέσεις, η δυνατότητα αξιοποίησης των οικονομιών κλίμακας και οικονομικής συγκέντρωσης, ο διαπεριφερειακός εμπορικός και επενδυτικός ανταγωνισμός, η τεχνολογική πρόοδος και οι επιδράσεις των πολιτικών παρέμβασης.

Το σύνολο των στατικών και δυναμικών παραγόντων καθορίζει το μέγεθος και την ένταση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Ανοικτή οικονομία: Στην περίπτωση μιας ανοιχτής οικονομίας, λόγω των έντονων εξωτερικών οικονομικών σχέσεων, η διαδικασία της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης προσδιορίζεται τόσο από εγχώριους όσο και από εξωτερικούς οικονομικούς παράγοντες. Οι περιφέρειες της ανοιχτής οικονομίας, μέσω των εσωτερικών και εξωτερικών οικονομικών συναλλαγών, έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την παραγωγικότητα τους, διότι μπορούν να εξειδικευτούν σε εκείνα τα προϊόντα που εμφανίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα και να αντλήσουν κεφάλαια με καλύτερους όρους.

Στα μέσα άσκησης περιφερειακής πολιτικής εκτός από τα προαναφερόμενα της κλειστής οικονομίας εντάσσονται και κάποια άλλα με μακροοικονομική και διεθνή διάσταση όπως τα επιτόκια, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, οι όροι του εμπορίου, η εξωτερική πολιτική και διπλωματία κ.λ.π.

Άρα, οι προσδιοριστικοί παράγοντες της περιφερειακής ανάπτυξης σε μια ανοιχτή οικονομία είναι δυναμικοί παράγοντες και η περιφερειακή οικονομική μεγέθυνση προσδιορίζεται από εγχώριους αλλά και εξωτερικούς οικονομικούς παράγοντες.

Κάνοντας μια σύντομη σύγκριση των προσδιοριστικών παραγόντων της περιφερειακής ανάπτυξης σε κλειστή και ανοιχτή οικονομία παρατηρείται ότι η οικονομική μεγέθυνση μιας οικονομίας και κατ' επέκταση η κατανομή της ανάπτυξης στις περιφέρειες της, εξαρτάται από τα στατικά και δυναμικά χαρακτηριστικά της οικονομίας, μόνο που όσο πιο ανοιχτή είναι η οικονομία οι προσδιοριστικοί παράγοντες του επιπέδου της οικονομικής ανάπτυξης έχουν περισσότερο εξωτερική δυναμική διάσταση.

Εξάλλου, η περιφερειακή οικονομία είναι μία οικονομία πιο ανοιχτή από την εθνική και με εντονότερες εξωτερικές οικονομικές σχέσεις, διότι τα θεσμικά και φυσικά εμπόδια στο διαπεριφερειακό επίπεδο είναι λιγότερα απ' ότι στο διεθνικό επίπεδο και οι περιφέρειες έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα να συναλλάσσονται μεταξύ τους, όχι μόνο εντός της χώρας της οποίας αποτελούν μέρη αλλά, διαχρονικά, πολύ περισσότερο με ένα ευρύτερο οικονομικό σύστημα, όπως είναι η Ε.Ε. αλλά και το σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας. Επομένως, όσο εντονότερες είναι οι εξωτερικές σχέσεις μιας οικονομίας τόσο εντονότερη είναι η συμμετοχή της περιφερειακής οικονομίας στη διεθνή οικονομία.²¹

Γενικά, μπορεί να διαπιστωθεί ότι όσο μικρότερη είναι μια χώρα με κλειστή οικονομία τόσο χαμηλότερο αναμένεται να είναι το επίπεδο και οι προοπτικές ανάπτυξης της και τόσο μικρότερες οι περιφερειακές της ανισότητες. Και αυτό γιατί ούτε η εθνική ούτε οι περιφερειακές οικονομίες της εν λόγω χώρας δύναται να

²¹ Παγκοσμιοποίηση, Νέα Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άγγελος Κότιος, Βασίλης Τσέλιος, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2002.

επωφεληθούν των πλεονεκτημάτων του διεθνούς καταμερισμού εργασίας, του διεθνούς εμπορίου και της αύξησης του διεθνούς ανταγωνισμού.

Παγκοσμιοποίηση και νέα οικονομία: Το νέο πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια συνεχής αύξηση της διασυνοριακής οικονομικής δραστηριότητας, μια αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των εθνικών οικονομιών και των αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Επιπλέον, παρατηρείται μια έντονη διεθνοποίηση της παραγωγής, των επενδύσεων και των συγχωνεύσεων μεταξύ επιχειρήσεων καθώς και μια εντονότερη αναζήτηση νέων διεθνών θεσμών και συστημάτων διαχείρισης της παγκοσμιοποίησης.

Ένα υποσύνολο της νέας οικονομίας είναι η οικονομία της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Η οικονομία της πληροφορίας και της επικοινωνίας είναι η οικονομία που έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την αφθονία της πληροφορίας σ' όλα τα στάδια της παραγωγής και την αύξηση στα μέσα και στις δυνατότητες επικοινωνίας στον πλανήτη με ό,τι αυτό συνεπάγεται στις επιχειρήσεις και στην παγκόσμια οικονομία.

Η «νέα οικονομία» εκφράζει την ανάπτυξη και διάδοση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας. Με αυτή την έννοια η νέα οικονομία επιβάλλει αλλαγές που αφορούν στη στρατηγική των επιχειρήσεων, στην παραγωγικότητα, στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών, στο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο.

Οι αλλαγές αυτές έχουν και ανάλογες επιπτώσεις στην παραγωγικότητα, στους μισθούς, στις δαπάνες, στις επενδύσεις και στο οικονομικό και πολιτικό προφίλ μιας περιφερειακής οικονομίας.

Ειδικότερα, οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών δύναται να έχουν τρεις συνεπαγωγές για την Περιφερειακή Ανάπτυξη:

Α) Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν γρήγορη και οικονομικά συμφέρουσα πρόσβαση στην πληροφόρηση και στην επικοινωνία όλων των γεωγραφικών σημείων μιας οικονομίας.

Β) Οι νέες τεχνολογίες επηρεάζουν την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των επιχειρήσεων.

Γ) Οι νέες τεχνολογίες επιτρέπουν την εξυπηρέτηση των αγορών από μεγαλύτερες αποστάσεις.²²

Βασικοί διεθνείς οικονομικοί άξονες της Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Διεθνοποίηση της παραγωγής και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης είναι η δημιουργία ενός ευνοϊκού οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος για αύξηση της κινητικότητας των παραγωγικών συντελεστών. Η μείωση ενός μεταφορικού και τηλεπικοινωνιακού κόστους, η απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων, η απελευθέρωση των χρηματιστηριακών αγορών και η προστασία των ξένων επιχειρήσεων έχουν δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για αύξηση της κινητικότητας του κεφαλαίου.

Στη διεθνή αύξηση της κινητικότητας της εργασίας εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια, όπως η μεταναστευτική πολιτική, η γλώσσα, η κουλτούρα κ.λ.π. Το κύριο αποτέλεσμα αυτού του περιβάλλοντος είναι η αυξανόμενη ελευθερία στην επιλογή του τόπου εγκατάστασης των επιχειρήσεων.²³

Διεθνής διάχυση γνώσης και Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η τεχνολογία είναι ένας από τους σημαντικότερους προσδιοριστικούς παράγοντες στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας και των περιφερειών της. Η αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων υποκινεί τις χώρες να υιοθετήσουν τις καλύτερους μεθόδους και πρακτικές συνθέτοντας το τεχνολογικό τους προφίλ.

²² Παγκοσμιοποίηση, Νέα Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άγγελος Κότιος, Βασίλης Τσέλιος, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2002.

²³ Παγκοσμιοποίηση, Νέα Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άγγελος Κότιος και Βασίλης Τσέλιος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2002.

Μια χώρα με υψηλή ποιότητα τεχνολογικής υποδομής εμφανίζει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα στην προσέλκυση επιχειρήσεων αλλά και εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Η διεθνοποίηση της αγοράς επιτρέπει και την εισαγωγή τεχνογνωσίας. Η σημασία της διεθνούς εισαγωγής τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στην Περιφερειακή Ανάπτυξη είναι μεγάλη, διότι μαζί με τα κεφάλαια για επενδύσεις, είναι από τους πλέον κινητούς συντελεστές παραγωγής.

Στη διεθνή αύξηση της κινητικότητας τους, τη τελευταία δεκαετία, συμβάλλει και η ραγδαία ανάπτυξη των πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών.²⁴

Η διάχυση της γνώσης αποτελεί το βασικό παράγοντα της ενδογενούς Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η εισαγωγή τεχνολογίας έχει μεγάλη επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας αρκεί η υποκατάστατη εγχώρια γνώση να είναι λιγότερη αναπτυγμένη από την αλλοδαπή και να μην υπάρχουν εμπόδια στο εμπόριο.

Σε συνθήκες «παγκοσμιοότητας» φυσικό εμπόδιο στη διάχυση της τεχνολογίας μπορεί να θεωρηθεί η γεωγραφική απόσταση. Γι' αυτό και σε διαπεριφερειακό επίπεδο η ένταση της διάχυσης εξαρτάται από τη γεωγραφική απόσταση, αφού η περιφέρεια ως ανοιχτή δυναμική οικονομία δεν έχει δασμολογικά ή μη εμπόδια στην εμπορική της δραστηριότητα, παρά μόνο φυσικά και γεωγραφικά (π.χ. οδική προσπελασιμότητα).

Η εισαγωγή τεχνολογίας και τεχνογνωσίας διαφέρει ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερο είναι το τεχνολογικό χάσμα μεταξύ των περιφερειών, τόσο υψηλότερος είναι ο ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας.

Οι περιφέρειες με χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους λόγω διάχυσης της γνώσης από τις τεχνολογικά προηγμένες περιφέρειες.

²⁴ Παγκοσμιοποίηση, Νέα Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άγγελος Κότιος και Βασίλης Τσέλιος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2002.

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η αποκέντρωση, η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και ο δημοκρατικός προγραμματισμός είναι σημαντικά για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας γιατί δημιουργούν τους απαραίτητους μηχανισμούς για τη στήριξη της τοπικής ανάπτυξης:

- Με την αποκέντρωση, οι αρμοδιότητες της Διοίκησης μεταβιβάζονται σε τοπικά όργανα της Διοίκησης ή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Με την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι αρμοδιότητες που αποκεντρώνονται και ο κοινωνικός έλεγχος ασκούνται αποτελεσματικά, από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους δημότες.

- Με τον δημοκρατικό προγραμματισμό, δημιουργείται το κατάλληλο προγραμματικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο, η επιχείρηση μιας τοπικής παραγωγικής πρωτοβουλίας μπορεί να εξασφαλίσει την αναγκαία υποδομή και το ευρύτερο επιχειρησιακό περιβάλλον.

Επίσης, η αποκέντρωση των πόρων επιτρέπει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης να προγραμματίσουν και να κατασκευάσουν τον απαραίτητο κοινωνικό εξοπλισμό (σχολεία, κέντρα υγείας, αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικά κέντρα κ.α.).²⁵

Η ανάπτυξη ως διαδικασία διαδοχικής ολοκλήρωσης

Όταν αναφερόμαστε στην «ανάπτυξη», εννοούμε τη διαδικασία διαδοχικής ολοκλήρωσης της ανθρώπινης προσωπικότητας και δραστηριότητας. Η ανάπτυξη έχει ως αφετηρία τον άνθρωπο, που αποτελεί το δομικό στοιχείο του κοινωνικού συνόλου, το υποκείμενο και τον αντικειμενικό στόχο της ανάπτυξης.

Έτσι ο άνθρωπος αποτελεί τον πυρήνα κάθε συνθετικής οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και ιδεολογικοπολιτικής διεργασίας.

²⁵ Διεθνές Φόρουμ, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, σελ. 88-89.

Η διαδικασία της «διαδοχικής ολοκλήρωσης» μπορεί να ξεκινήσει με πρώτο επίπεδο αναφοράς το ατομικό επίπεδο και να περάσει διαδοχικά από όλα τα επίπεδα όπως την οικογένεια, τη γειτονιά, το δήμο, την κοινότητα, την επαρχία, την περιφέρεια κ.α.²⁶

Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης

Ο όρος «τοπική» δεν αφορά μόνο τη συγκεκριμένη χωρική μονάδα αλλά αναφέρεται σε κάθε δραστηριότητα ή διαδικασία που υποστηρίζεται από τον πληθυσμό αυτής της χωρικής μονάδας.

Ο όρος «ανάπτυξη» αναφέρεται σε μια διαδικασία οικονομικής μεγέθυνσης που συνοδεύεται από διαρθρωτικές μεταβολές μακροχρόνιες και μη ανατρέψιμες.

Η έννοια της «τοπικής ανάπτυξης» δεν πρέπει να ταυτίζεται με την ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης χωρικής μονάδας, αλλά με την ανάπτυξη η οποία βασίζεται σε τοπικούς παράγοντες. Η τοπική ανάπτυξη είναι μια μορφή περιφερειακής ανάπτυξης, στην οποία οι τοπικοί παράγοντες συνιστούν τα κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της τοπικής παραγωγής που έχουν σχέση με την αναπτυξιακή διαδικασία.

Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης δεν πρέπει να θεωρείται σαν υποκατάστατο αλλά σαν συμπλήρωμα της εθνικής πολιτικής της περιφερειακής ανάπτυξης και αυτό γιατί οι περιφέρειες είναι ανοικτές οικονομίες και οι εξωτερικοί παράγοντες είναι σημαντικοί. Για το λόγο αυτό συνδέεται η διαδικασία της τοπικής ανάπτυξης με μια στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης.²⁷

Η τοπική ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί ως μια διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών, που οδηγεί σε μία βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην οποία μπορούν να διακριθούν τρεις διαστάσεις:

²⁶ Διεθνές Φόρουμ, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, σελ. 89-90.

²⁷ Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Νικόλαος Τάτσος, Αθήνα, 1989, σελ. 198-199.

α) η οικονομική διάσταση, όπου οι τοπικοί επιχειρηματίες είναι ικανοί να οργανώσουν τους τοπικούς παραγωγικούς συντελεστές σε ικανοποιητικά επίπεδα παραγωγικότητας, ώστε να είναι ανταγωνιστικοί στις αγορές,

β) η κοινωνικοπολιτιστική διάσταση, όπου οι αξίες και οι τοπικοί θεσμοί αποτελούν τη βάση της αναπτυξιακής διαδικασίας, και

γ) η πολιτικοδιοικητική διάσταση, όπου οι χωρικές πολιτικές δημιουργούν ένα τοπικό οικονομικό πλαίσιο, το οποίο το προστατεύουν από τις εξωτερικές επιδράσεις και προωθούν την τοπική ανάπτυξη.

Η στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με το επίπεδο ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας, της δομής και λειτουργίας του παραγωγικού συστήματος, της αγοράς εργασίας και των χαρακτηριστικών που προσδιορίζουν την τοπική κουλτούρα.

Σκοπός των τοπικών οικονομιών είναι η ικανοποίηση των βασικών αναγκών των τοπικών κοινοτήτων, μέσω της αποκεντρωμένης ανάπτυξης και της προώθησης των ιδιαίτερων ικανοτήτων τους.

Σκοπός της πολιτικής είναι να υπάρχουν «μακροχρόνιες πολιτικές» αφού οι τελικοί τους στόχοι είναι ο μετασχηματισμός του τοπικού παραγωγικού συστήματος, η αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού.

Για την εφαρμογή αυτών των στόχων θα πρέπει να γίνεται καλύτερη και μεγαλύτερη χρήση των ανθρώπινων πόρων.

Οι πολιτικές για την τεχνολογία και τη βιομηχανία, για την εκπαίδευση και την απασχόληση, για τα δημόσια έργα και τον τουρισμό, επηρεάζουν την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και καθορίζουν τις τοπικές διαδικασίες της ανάπτυξης. Οι τοπικοί δημόσιοι φορείς θα πρέπει να συντονίσουν τις ενέργειες και τα προγράμματά τους με τα αντίστοιχα εθνικά και περιφερειακά προγράμματα.²⁸

Κάθε τοπική και περιφερειακή κοινότητα βρίσκεται σε διαφορετική κατάσταση, όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης. Οι τοπικοί επιχειρηματίες είναι οι σημαντικότεροι φορείς για την τοπική ανάπτυξη αφού

²⁸ Τοπική Ανάπτυξη, Antonio Vasquez Barquero, Μετάφραση Βικτόρια Χωραφά, Παλαζήση, Αθήνα, 1991, σελ. 172.

είναι διατεθειμένοι να αναλαμβάνουν κινδύνους στα νέα σχέδια που αναπτύσσονται, ενώ οι δημόσιοι φορείς προσπαθούν να διορθώσουν τις δυσλειτουργίες του οικονομικού συστήματος παρέχοντας τις υπηρεσίες, τις υποδομές και τον κοινωνικό εξοπλισμό που είναι τα απαραίτητα μέσα για τη λειτουργία της τοπικής οικονομίας.

Η ανακάλυψη της τοπικής ανάπτυξης

Στα τελευταία δέκα χρόνια καλλιεργήθηκε η ιδέα ότι οι περιοχές πρόκειται να διαδραματίσουν έναν ενεργό ρόλο και να προωθήσουν την προσαρμογή του παραγωγικού τους συστήματος, χάρη στα θετικά τους στοιχεία, μέσα σ' ένα αρνητικό οικονομικό περιβάλλον.

Έτσι, το βιομηχανικό σύστημα των πόλεων μεταβάλλεται και ενσωματώνονται καινούργιες υπηρεσίες και παράγονται νέα αγαθά. Η ύπαρξη εκπαιδευμένου εργατικού δυναμικού, η εισαγωγή τεχνολογιών, οι διαθέσιμοι πόροι και η αξία των φυσικών πόρων απαιτούν την ολοκλήρωση της τοπικής ανάπτυξης σε μία διευρυμένη στρατηγική αναδιάρθρωσης του παραγωγικού συστήματος.

Η τοπική ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη ενός χώρου και οι πολιτικές που επιχειρούν αυτή την ανάπτυξη θα πρέπει να είναι πολιτικές ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Έτσι, ένας από τους σκοπούς τους είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων της τοπικής κοινότητας στο χώρο που θα οδηγήσει σε μια συγκεκριμένη διαδικασία τοπικής ανάπτυξης.

Οι φορείς της πολιτικής της τοπικής ανάπτυξης

Στις οικονομίες της αγοράς, οι φορείς της τοπικής ανάπτυξης είναι οι εξής:

- α) οι επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν έναν κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία της ανάπτυξης γιατί δημιουργούν την απασχόληση.
- β) οι τοπικές κυβερνήσεις, οι οποίες έχουν ιδιαίτερο ρόλο στο σχεδιασμό, στη λήψη αποφάσεων και στην εφαρμογή των πολιτικών για την τοπική ανάπτυξη.

γ) οι περιφερειακές κυβερνήσεις, όπου χωρίς τη συμμετοχή τους θα υπόκεινται σε χρηματοδοτικούς περιορισμούς.²⁹

Η μεγαλύτερη δυσκολία των τοπικών κυβερνήσεων έγκειται στην έλλειψη των χρηματικών πόρων και στην περιορισμένη οικονομική αυτονομία. Η αποδοχή των νέων λειτουργιών προώθησης της οικονομικής δραστηριότητας γίνεται σε μια στιγμή όπου οι Δήμοι διέρχονται μια βαθιά οικονομική κρίση, που οφείλεται τόσο στην αύξηση του κόστους των δημοτικών υπηρεσιών όσο και στην ανικανότητα αυτόνομης αύξησης των χρηματικών πόρων. Η έλλειψη δημοτικών πόρων καθιστά πολλές τοπικές κυβερνήσεις ανίκανες να αναλάβουν αποτελεσματικά τις νέες αρμοδιότητες και λειτουργίες που αφορούν την προώθηση της διαρθρωτικής αλλαγής και την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών.³⁰

Τα προγράμματα για την τοπική ανάπτυξη

Εκτός από την δημιουργία ενός οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης πρέπει απαραίτητα να υλοποιείται μέσα από προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για κάθε μία από τις περιοχές στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί.

Κάθε ένα από τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα σύνολο μέτρων που θα έχουν ως στόχο την επίλυση των προβλημάτων της περιοχής και την ικανοποίηση των αναγκών της.

Το πρόγραμμα πρέπει να είναι πολύ λεπτομερές σε ότι αφορά την εξειδίκευση των μηχανισμών μέσω των οποίων θα πραγματοποιηθεί κάθε μέτρο και θα καθοριστεί η σειρά των προτεραιοτήτων των αντικειμενικών σκοπών που θα ικανοποιήσει.

Κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος θα πρέπει να γίνουν πιο συγκεκριμένα τα σχέδια καθώς και το κόστος του προγράμματος και οι φορείς χρηματοδότησής του. Για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων για την τοπική ανάπτυξη απαιτείται η ύπαρξη ενός φορέα ανάπτυξης. Ο φορέας αυτός μπορεί να είναι μία ιδιωτική εταιρεία

²⁹ Τοπική Ανάπτυξη, Antonio Vasquez Barquero, Μετάφραση Βικτόρια Χωραφά, Παπαζήση, Αθήνα, 1991, σελ. 172.

³⁰ Τοπική Ανάπτυξη, Παπαζήση, Αθήνα, 1991, σελ. 178.

που ενισχύεται από τις τοπικές αρχές και τους τοπικούς φορείς και στην οποία μπορούν να συμμετέχουν οι οικονομικές δυνάμεις της περιοχής και οι διάφορες βαθμίδες της Διοίκησης.

Τα μέτρα για την τοπική ανάπτυξη

Τα μέτρα για την τοπική ανάπτυξη πρέπει να αποβλέπουν στην βελτίωση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δρουν οι τοπικές επιχειρήσεις και αναπτύσσονται οι διαδικασίες. Για το λόγο αυτό, οι ενέργειες των διάφορων βαθμίδων της Διοίκησης πρέπει να κατευθύνονται προς τη διόρθωση των αδυναμιών του οικονομικού συστήματος και του θεσμικού πλαισίου, που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο στην οποία η οικονομική πολιτική έκανε ισχυρές διακρίσεις προς όφελος των μεγάλων επιχειρήσεων των αστικών περιοχών.

Τα μέτρα για την τοπική ανάπτυξη θα πρέπει απαραίτητα να κατευθύνονται προς την εξάλειψη των δυσκολιών που εμποδίζουν την επέκταση των διαδικασιών της τοπικής ανάπτυξης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η έννοια του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι το έγγραφο που υποβάλλεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το οποίο περιέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας και αποσκοπεί στην εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης της χώρας ή της κοινοτικής πρωτοβουλίας.³¹

³¹ ΜΟΔ(Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε), Ε. Παπακωνσταντίνου, Πλαίσιο Επιχειρησιακής Λειτουργίας των Διαχειριστικών Αρχών των Ε.Π. του Κ.Π.Σ., 2001, σελ. 4.

Η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ένα Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης πραγματώνεται μέσω ενός ή περισσότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα χωρίζονται σε δυο κατηγορίες: α) τα Τομεακά τα οποία αναφέρονται σ' ένα τομέα κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας ή σ' ένα τομέα πολιτικής προς ενίσχυση(υγεία, παιδεία, πολιτισμός, γεωργία κ.λ.π.)και β) τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία αναφέρονται στη διαμόρφωση και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης σε μία και μόνο περιφέρεια, που εμπίπτει στις περιοχές επιλεξιμότητας στις οποίες καλείται να παρέμβει προς ενίσχυση το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.³²

Η διάρθρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, διαρθρώνεται στις εξής βασικές ενότητες:³³

- 1) Εισαγωγή – Συνοπτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης.
- 2) Άξονες προτεραιότητας.
- 3) Συνοπτική περιγραφή των μέτρων του Προγράμματος.
- 4) Χρηματοδοτικό σχέδιο.
- 5) Διατάξεις εφαρμογής.
- 6) Ενσωμάτωση της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Προγράμματος.

Αυτές οι βασικές ενότητες περιλαμβάνουν τα εξής:

1.Εισαγωγή – Συνοπτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης:

Στην πρώτη ενότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος παρέχεται μια σύντομη εισαγωγή, όπου περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του συγκεκριμένου θέματος ή της περιφέρειας. Επίσης γίνεται συνοπτική περιγραφή των στρατηγικών στόχων και κατηγοριών δράσεων.

³² Περιφερειακός Προγραμματισμός, Αθ. Δ. Παλαδασκαλόπουλος, Μαν. Σ. Χριστοφάκης, Παπαζήση, Αθήνα, 2002, σελ. 148.

³³ Περιφερειακός Προγραμματισμός, Παπαζήση, Αθήνα, 2002, σελ. 149-152.

2.Άξονες προτεραιότητας:

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται και αναλύονται οι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος, η συνέπειά τους προς το αντίστοιχο Κ.Π.Σ., οι ειδικοί στόχοι κατά άξονα, η εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων και η χρηματοδοτική συμμετοχή του κάθε άξονα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

3.Συνοπτική περιγραφή των μέτρων:

Κάθε άξονας αναλύεται σε μέτρα. Στην ενότητα αυτή γίνεται συνοπτική περιγραφή των μέτρων ανά άξονα προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Η περιγραφή αυτή περιλαμβάνει τον τίτλο του μέτρου, τη χρηματοδοτική βαρύτητα στον άξονα προτεραιότητας που ανήκει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, τους στόχους που καλείται να επιτύχει, τους υπεύθυνους φορείς για την υλοποίησή του, τους ωφελούμενους από την εφαρμογή του και το βασικό περιεχόμενό του.

4. Χρηματοδοτικό Σχέδιο:

Το χρηματοδοτικό σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος αναλύεται κατά πηγή χρηματοδότησης, κατά ταμείο, κατά έτος και κατά άξονα προτεραιότητας και παίρνει τη μορφή χρηματοδοτικού πίνακα.

5.Διατάξεις εφαρμογής:

Οι διατάξεις εφαρμογής περιλαμβάνουν συνοπτικά:

- α) την υπόδειξη και περιγραφή της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής για την διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος(ονομασία φορέα, επίσημη διεύθυνση, σύνθεση και χαρακτηριστικά φορέα, αρμόδιο άτομο),
- β) την υπόδειξη της αρχής πληρωμής.
- γ) την περιγραφή του τρόπου και των διαδικασιών διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- δ) την περιγραφή των συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- ε) τον καθορισμό των διαδικασιών κινητοποίησης και κυκλοφορίας των χρηματοδοτικών ροών, ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνειά τους.

στ) την περιγραφή των μέσων και διαδικασιών ελέγχου του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

6. Ενσωμάτωση της εκ των προτέρων αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση είναι ευθύνη του κράτους – μέλους, το οποίο αναθέτει σε ειδικούς εμπειρογνώμονες – αξιολογητές την εκπόνηση της εκ των προτέρων αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση περιλαμβάνει, σε αυτή τη φάση, συνοπτική ανάλυση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου όσον αφορά την περιφέρεια ή τον τομέα που αναφέρεται το Ε.Π., την ανάλυση της συνέπειας των στόχων του Ε.Π., την ποσοτικοποίηση των στόχων σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας, τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις και την ανάλυση των μηχανισμών εφαρμογής.

Η αναγκαιότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η αναγκαιότητα σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος από τους Ο.Τ.Α. προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στο ρόλο τους διαπιστώθηκε ήδη στα πρόσφατα συνέδρια της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Στην αυτοδιοίκηση είναι πλέον απαραίτητο η συστηματική και συντονισμένη δράση με βάση ένα συνεκτικό τετραετές πρόγραμμα το οποίο να προσανατολίζεται σε κρίσιμα αποτελέσματα που θα καλύπτει όλο το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών και αγαθών (κοινωνικών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών, τεχνικών έργων υποδομής).³⁴

Οι σκοποί των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τους ΟΤΑ είναι η αποτελεσματικότητα. Έτσι θα πρέπει οι ΟΤΑ να αναπτύξουν τις δράσεις τους προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης.

Άρα, η σύνταξη του Ε.Π. από τους ΟΤΑ είναι αναγκαίο γιατί:

α) προωθεί τον αναπτυξιακό και κοινωνικό ρόλο των ΟΤΑ.

³⁴ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Συλλογή άρθρων, Λίτσος, Ηλ., Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., 2002, σελ. 41.

- β) οδηγεί σε αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη κατανομή των πόρων.
- γ) επισπεύδει την ωρίμανση και την υλοποίηση των δράσεων.
- δ) βοηθά στην προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων.
- ε) περιορίζει την αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- στ) προωθεί την ανάπτυξη των συνεργασιών,
- ζ) βελτιώνει τον τρόπο διοίκησης,
- η) ενισχύει την τοπική δημοκρατία και
- θ) αυξάνει τον κοινωνικό έλεγχο.³⁵

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και εσωτερικής ανάπτυξης των ΟΤΑ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των ΟΤΑ αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης των Δήμων. Δεν αποτελεί μόνο πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των φορέων που εποπτεύονται από τους ΟΤΑ, καθώς και πρόγραμμα για την ανάπτυξη συνεργασιών των ΟΤΑ με άλλους φορείς.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υλοποίηση των δράσεων τοπικής ανάπτυξης, δηλαδή καθορίζει τις δομές υλοποίησης των δράσεων και προβλέπει δράσεις για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας και της παραγωγικής ικανότητας των δομών αυτών καθώς και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας της λειτουργίας τους.

Είναι επομένως σύνθετο πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο.

Το Ε.Π. αποτελεί μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης ενός ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του. Θα πρέπει να αντιστοιχεί χρονικά με την τετραετή περίοδο θητείας των αιρετών οργάνων.

³⁵ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, 2002, σελ. 49.

Οι γενικοί σκοποί του προγράμματος είναι η προώθηση της τοπικής ανάπτυξης του ΟΤΑ, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.³⁶

Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης:

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα προσδιορίζει τις νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος με σκοπό:

- α) την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του και
- β) τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής.

Προώθηση της εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ:

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα για την εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ ως οργανισμού με σκοπό τη βελτίωση:

- της αποτελεσματικότητας
- της αποδοτικότητας
- της ποιότητας
- της βιωσιμότητας
- της διαφάνειας και
- της νομιμοποίησης της λειτουργίας του.³⁷

Επίσης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αποσκοπεί στη βελτίωση της σχέσης του ΟΤΑ με τους χρήστες των παρεχόμενων υπηρεσιών και με τον πολίτη και στις βελτιώσεις σε δομές, στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού, του ελέγχου του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της οικονομικής διαχείρισης, στη βελτίωση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της αξιοποίησης των τεχνολογιών και των συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης.

³⁶ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Συλλογή άρθρων, Λίτσος, Ηλ., Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., 2002, σελ. 42.

³⁷ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, 2002, σελ. 43.

Η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί το προϊόν μιας διαδικασίας η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες 7 φάσεις:³⁸

1. Προετοιμασία και οργάνωση.
2. Αξιολόγηση και διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης.
3. Στρατηγικές επιλογές.
4. Τετραετής προγραμματισμός.
5. Τετραετής προϋπολογισμός.
6. Παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος.
7. Έγκριση του προγράμματος.

Δείκτες και ποσοτικοποίηση των στόχων

Οι στόχοι που θα διατυπώνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και χρονικά προσδιορισμένοι. Η σαφής διατύπωση των στόχων προϋποθέτει τη μέτρησή τους, μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών που μετρούν τα παραγόμενα προϊόντα και τα αποτελέσματα της λειτουργίας του ΟΤΑ και έχουν ως σκοπό την παρακολούθηση της προόδου επίτευξής τους.

Επομένως, οι δείκτες αντιστοιχούν στους στόχους και διακρίνονται σε:

- α) Δείκτες ανάπτυξης.
- β) Δείκτες αποδεκτών.
- γ) Δείκτες δραστηριοτήτων.
- δ) Δείκτες ανθρώπινων πόρων και υποδομής.
- ε) Οικονομικούς δείκτες.³⁹

³⁸ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Συλλογή άρθρων, Λίτσος, Ηλ., Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., 2002, σελ. 43.

³⁹ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Συλλογή άρθρων, Λίτσος, Ηλ., Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., 2002, σελ. 45.

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το περιεχόμενο και η διαδικασία εκπόνησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα πρέπει να θεσμοθετηθούν και να σχεδιαστούν από την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. με προγράμματα υποστήριξης για την υποβοήθηση των ΟΤΑ κατά τη σύνταξη και υλοποίηση των πρώτων προγραμμάτων τους μέσω της αξιοποίησης των Τ.Ε.Δ.Κ.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για να αποτελέσει τμήμα της καθημερινής λειτουργίας ενός ΟΤΑ θα πρέπει οι στρατηγικές επιλογές να αποτυπώνονται στα έντυπα εκείνα τα οποία περιλαμβάνουν:

- α) πίνακες με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες, τους στόχους, τους δείκτες παρακολούθησης και τις πράξεις που θα υλοποιηθούν στην τετραετία.
- β) τεχνικά δελτία προγραμματισμού.
- γ) χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των πράξεων.
- δ) πίνακες με τους προϋπολογισμούς εσόδων και δαπανών ανά Μέτρο και Άξονα.

Επομένως, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα πρέπει να έχει κωδικοποιημένη μορφή έτσι ώστε να αποτελέσει μέρος του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ενός ΟΤΑ.⁴⁰

Η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε Άξονες και Μέτρα

Η δομή του Ε.Π. σε Άξονες και Μέτρα, αποτυπώνοντας τη συνολική εικόνα της λειτουργίας ενός ΟΤΑ, προσανατολίζει τον υπηρεσιακό μηχανισμό και διευκολύνει τον συντονισμό.

Οι ανάγκες συντονισμού και παρακολούθησης της υλοποίησης ενός Ε.Π. ανά Άξονα, Μέτρο και Πράξη προϋποθέτει τον ορισμό υπευθύνων και τη λειτουργία των οργάνων συντονισμού και των ομάδων εργασίας.⁴¹

⁴⁰ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, 2002, σελ. 48.

⁴¹ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Συλλογή άρθρων, Λίτσος, Ηλ., Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., 2002, σελ. 49.

Τα όργανα του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Τα όργανα του Ε.Π. είναι τα εξής:

1. Η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος η οποία είναι αρμόδια:

α) να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του.

β) να εφαρμόσει το Συμπλήρωμα προγραμματισμού και να εισαγάγει στον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα την ένταξη των έργων στα μέτρα του Ε.Π.

γ) να διασφαλίσει τη συμβατότητα των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π. προς το εθνικό και το κοινοτικό δίκαιο και τις διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών κ.α.

2. Η Αρχή Πληρωμής η οποία είναι μια ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και είναι αρμόδια για την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών για τις παρεμβάσεις του Κ.Π.Σ.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης η οποία συνέρχεται δυο φορές το χρόνο, για να παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

4. Η Επιτροπή Εξωτερικού Δημοσιονομικού Ελέγχου η οποία είναι η ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Οικονομικών και έχει ως αποστολή την εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της δημοσιονομικής διαχείρισης μέσω τριτοβάθμιου επιπέδου ελέγχου στις Διαχειριστικές Αρχές, την Αρχή Πληρωμής και τους Τελικούς Δικαιούχους.⁴²

⁴² Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική, Μαραβά Γεωργία, Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006, 6^η Εγκύκλιος – Εφαρμογή Γ' ΚΠΣ, Καλαμάτα, , 2003, σελ. 93.

Διαδικασίες έγκρισης ένταξης των έργων στο Ε.Π.

Για να ενταχθεί ένα έργο θα πρέπει να έχει ωριμάσει δηλαδή να πληροί τους όρους ώστε να υλοποιηθεί.

Η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. δημοσιοποιεί πρόσκληση η οποία απευθύνεται στους τελικούς δικαιούχους για την κατάθεση των αιτήσεων στην Διαχειριστική Αρχή για την ένταξη συγκεκριμένου έργου στο Ε.Π.

Κάθε ενδιαφερόμενος φορέας συμπληρώνει την αίτηση για την ένταξη του έργου στο Ε.Π. και την υποβάλλει στην Διαχειριστική Αρχή. Η αίτηση περιλαμβάνει συμπληρωμένο το Τεχνικό Δελτίο Έργου.

Η Διαχειριστική Αρχή εξετάζει την αίτηση με βάση τα κριτήρια επιλογής που έχουν αποφασιστεί για τα έργα από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Εάν το έργο δεν πληρεί τα κριτήρια για την ένταξή του, η Διαχειριστική Αρχή αποφασίζει την απόρριψή του και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο φορέα. Αντιθέτως, εάν το έργο πληρεί τα κριτήρια για την ένταξή του τότε η Διαχειριστική Αρχή αποφασίζει για την ένταξή του.

Η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. κάνει γνωστές τις προτάσεις ένταξης έργων στο Ε.Π. στην Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ και στα αρμόδια Υπουργεία για να διατυπώσουν την γνώμη τους εντός προθεσμίας.

Μετά την γνωμοδότηση η ένταξη των έργων στα μέτρα του Ε.Π. διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. η οποία και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο φορέα.⁴³

⁴³ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, ΥΠΕΣΔΑ ΚΑΙ ΚΕΔΚΕ, Αθήνα, , 2001, σελ. 155-156.

Διαδικασίες υλοποίησης έργου στο Ε.Π.:

Ο φορέας υλοποίησης προχωρεί στην παραγωγή του έργου με βάση τα στοιχεία της απόφασης ένταξης του έργου στο Ε.Π., υποχρεώνεται να τηρεί φάκελο έργου και να αποστέλλει στην Διαχειριστική Αρχή Μηνιαία Δελτία Δαπανών του έργου και Τριμηνιαία Δελτία Προόδου υλοποίησης του έργου.⁴⁴

Διαφορά του Επιχειρησιακού Προγράμματος από το Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Το Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα του οποίου η χρηματοδότηση γίνεται από περισσότερα του ενός Ταμεία. Ενώ το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι το πρόγραμμα εκείνο του οποίου η χρηματοδότηση γίνεται από ένα ή περισσότερα Διαρθρωτικά Ταμεία και από ένα ή περισσότερα από τα άλλα χρηματοδοτικά όργανα.

Η διαφορά μεταξύ της Περιφερειακής και Τοπικής Ανάπτυξης

Η περιφερειακή ανάπτυξη στοχεύει στη γρηγορότερη ανάπτυξη των καθυστερημένων περιφερειών για να φτάσουν στο επίπεδο ανάπτυξης των περιφερειών που θεωρούνται ήδη αναπτυγμένες και αποσκοπεί στη βελτίωση της γεωγραφικής κατανομής των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ενώ η τοπική ανάπτυξη αποσκοπεί στη βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού.

⁴⁴ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, σελ. 155-156.

Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Έννοια και περιεχόμενο

Οι πρακτικές δυσκολίες της διάχυσης της ανάπτυξης από τον πόλο και της απορρόφησής της στην περιφέρεια οδήγησαν στην σύλληψη μιας διαφορετικής πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης που καλείται ολοκληρωμένη ανάπτυξη.

Η «ολοκληρωμένη ανάπτυξη» είναι η διαδικασία ανάπτυξης με την οποία επιδιώκεται:

- α) η προώθηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων, στις οποίες η περιφέρεια παρουσιάζει τοπικά πλεονεκτήματα,
- β) η εκμετάλλευση και αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της περιφέρειας,
- γ) η ισόρροπη ανάπτυξη όλων των χωρικών μονάδων της περιφέρειας με τη διατήρηση του υπάρχοντος οικιστικού δικτύου χωρίς τη συγκέντρωση του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων σε ένα αστικό κέντρο.

Η διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης πρέπει να λάβει το εξής σχήμα:

- α. Εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη των επιχειρήσεων του πρωτογενή τομέα.
- β. Ανάπτυξη του τουρισμού.
- γ. Ενίσχυση της βιοτεχνίας και εξασφάλιση της αναγκαίας υποδομής όπως οδικό δίκτυο, ηλεκτροδότηση κ.α.
- δ. Ανάπτυξη των υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης με την δημιουργία μικρών και μεσαίων μονάδων παροχής των υπηρεσιών αυτών.
- ε. Ευκολότερη προσπέλαση στις διοικητικές υπηρεσίες.
- στ. Δημιουργία της κατάλληλης υποδομής όσον αφορά το οδικό δίκτυο, την ηλεκτροδότηση, τις λιμενικές εγκαταστάσεις, το σιδηροδρομικό δίκτυο, τους δασικούς δρόμους, την αποχέτευση κ.α.⁴⁵

⁴⁵ Οριοθέτηση και αξιολόγηση της διαδικασίας της πολιτικής ανάπτυξης στον Ελλαδικό χώρο και χάραξη μιας στρατηγικής πολιτικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης, Αθανάσιος Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Παπαζήση, Αθήνα, 1984, σελ. 46-47.

Η εφαρμογή της ολοκληρωμένης ανάπτυξης

Η εφαρμογή της ολοκληρωμένης ανάπτυξης είναι αναγκαστική επιλογή της περιφερειακής πολιτικής για τους εξής λόγους:

1. Τα κέντρα ανάπτυξης που μπορούν να δημιουργηθούν σε πόλεις με πληθυσμό 30.000 κατοίκους και πάνω μπορούμε να πούμε ότι η σημασία τους είναι μικρή στη περιφερειακή ανάπτυξη γιατί επηρεάζουν την ανάπτυξη μιας περιορισμένης περιφέρειας και γιατί η ανάληψη των έργων αναπτυξιακής υποδομής και η εγκατάσταση των βιομηχανιών στα μικρά αστικά κέντρα έχουν αποδειχθεί όχι μόνο αντιοικονομικά μέσα άσκησης περιφερειακής πολιτικής αλλά και δεν επιφέρουν κανένα αποτέλεσμα στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Έτσι για να προωθηθεί η ανάπτυξη μιας περιφέρειας επεμβαίνει η ολοκληρωμένη ανάπτυξη.

2. Ακόμα και σε περίπτωση που λειτουργήσει ένας πόλος ανάπτυξης θα πρέπει να λάβει υπόψη του την εξάλειψη των αρνητικών επιδράσεων του πόλου στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Η προσπάθεια ελαχιστοποίησης των αρνητικών επιδράσεων του πόλου αφορούν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη, που στη συγκεκριμένη περίπτωση βοηθά την συγκράτηση του πληθυσμού στην περιοχή του, συντελεί στην άμβλυνση των ανισοτήτων μεταξύ κέντρου και περιφέρειας και διευκολύνει την απορρόφηση των θετικών επιδράσεων του πόλου από την περιφέρεια.

Και στις δύο περιπτώσεις η ολοκληρωμένη ανάπτυξη αποτελεί βασική στρατηγική της περιφερειακής ανάπτυξης.⁴⁶

⁴⁶ Οριοθέτηση και αξιολόγηση της διαδικασίας της πολιτικής ανάπτυξης στον Ελλαδικό χώρο και χάραξη μιας στρατηγικής πολιτικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης, Αθανάσιος Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Παπαζήση, Αθήνα, 1984, σελ. 48-49.

Τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη εκμεταλλεύεται όλες τις αναπτυξιακές δυνατότητες σε κάθε περιφέρεια. Οι λόγοι που επιλέγεται η ευρύτερη περιφέρεια για την εφαρμογή των προγραμμάτων ολοκληρωμένης ανάπτυξης είναι οι εξής:

α) Οι πολικές περιφέρειες που έχουν προσδιοριστεί αποτελούν ευρύτερες περιφέρειες. Στις πολικές περιφέρειες, η πολιτική ανάπτυξης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τις χωρικές αλληλεξαρτήσεις μέσα στις περιφέρειες αυτές. Από την άλλη απαιτείται η ένταξη των νομών σε ευρύτερες περιφέρειες προγραμματισμού, γιατί οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ τους, η συμπληρωματικότητα των πόρων και οι εξειδικεύσεις προάγουν την οικονομική τους ενότητα και διευκολύνουν τον προσδιορισμό των στόχων και την επιλογή των μέσων πολιτικής μέσα από τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης.

β) Η ευρύτερη περιφέρεια διευκολύνει τον προγραμματισμό μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

γ) Η ευρύτερη περιφέρεια προϋποθέτει οικονομική σταθερότητα, αποτελεί δηλαδή την οικονομική βάση παραγωγής και απασχόλησης για βιωσιμότητα και αυτοδύναμη ανάπτυξη.

δ) Η ευρύτερη περιφέρεια διευκολύνει την ορθή οργάνωση της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων και προστατεύει το φυσικό περιβάλλον διατηρώντας μια ισορροπία στο οικοσύστημα.

Τέλος, τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης πρέπει να γίνονται με γνώμονα τις δυνατότητες και τις ανάγκες ανάπτυξης κάθε νομού καθώς και την πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης που έχει επιλεγεί.⁴⁷

⁴⁷ Οριοθέτηση και αξιολόγηση της διαδικασίας της πολιτικής ανάπτυξης στον Ελλαδικό χώρο και χάραξη μιας στρατηγικής πολιτικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης, Αθανάσιος Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Παπαζήση, Αθήνα, 1984, σελ. 172.

Στόχοι της ολοκληρωμένης ανάπτυξης

Οι στόχοι της ολοκληρωμένης ανάπτυξης είναι οι εξής:

- 1) να προωθηθεί η ανάπτυξη σε όλες τις χωρικές μονάδες και σε όλες τις δραστηριότητες στις οποίες οι χωρικές μονάδες παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης.
- 2) Να αυξηθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης και να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στην περιφέρεια.
- 3) Να διορθωθούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες.
- 4) Να αξιοποιηθούν οι πλουτοπαραγωγικοί πόροι και
- 5) Να ανασυγκροτηθεί το φυσικό περιβάλλον και να αναβαθμιστεί κάθε νομός όσον αφορά το κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο.⁴⁸

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Την τελευταία εικοσαετία και ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζονται έντονες μετακινήσεις πληθυσμού από τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές προς τα αστικά και ημιαστικά της κέντρα. Οι μετακινήσεις αυτές και οι συγκεντρώσεις πληθυσμού και παραγωγικών δραστηριοτήτων στα αστικά και ημιαστικά της κέντρα, σε συνδυασμό με ελλείψεις σε χωροταξική οργάνωση και σχεδιασμό, έχουν δημιουργήσει έντονα πολεοδομικά και λειτουργικά προβλήματα σε συγκεκριμένες περιοχές:

- Αλόγιστη χρήση υψηλών συντελεστών δόμησης,
- άναρχη επέκταση περιοχών,
- συγκρουόμενες χρήσεις γης,
- ρύπανση του περιβάλλοντος και

⁴⁸ Οριοθέτηση και αξιολόγηση της διαδικασίας της πολιτικής ανάπτυξης στον Ελλαδικό χώρο και χάραξη μιας στρατηγικής πολιτικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης, Αθανάσιος Δ. Παπαδασκαλόπουλος, Παπαζήση, Αθήνα, 1984, σελ. 173.

- συγκοινωνιακή δυσλειτουργία.

Οι περιοχές αυτές επιβαρύνονται και από οξυμένα κοινωνικά προβλήματα όπως:

- α) η συγκέντρωση ευπαθών ομάδων
- β) τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, φτώχειας και
- γ) τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, στο Π.Ε.Π. Πελοποννήσου του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης προβλέφθηκαν συγκεκριμένες δέσμες ολοκληρωμένων παρεμβάσεων: τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης.

Οι παρεμβάσεις που συνθέτουν τα προγράμματα αυτά σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται από τις κατά περιοχή Τοπικές Αυτοδιοικήσεις σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και στοχεύουν:

1. Στη δημιουργία υποδομών που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και την ευελιξία της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
2. Στην ήπια διαχείριση των φαινομένων φτώχειας, πολιτισμικού και κοινωνικού αποκλεισμού, ρατσισμού και εγκληματικότητας και τη δημιουργία των αναγκαίων κοινωνικών υποδομών (υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, παιδικής προστασίας).
3. Στην αντιμετώπιση της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων των πόλεων (αέρας, νερό, έδαφος, ζωτικός χώρος), την επίλυση των φαινομένων σύγκρουσης χρήσεων και δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (αέρια μόλυνση, ηχορύπανση, οπτική ρύπανση, κ.λ.π.), την περιβαλλοντική αποκατάσταση υποβαθμισμένων περιοχών και την αναστροφή των φαινομένων κορεσμού του δομημένου περιβάλλοντος.
4. Στη δημιουργία πολιτιστικής ταυτότητας, ως στοιχείο της νέας φυσιογνωμίας του αστικού χώρου.
5. Στην πληροφόρηση και υποστήριξη του πληθυσμού των περιοχών αυτών, με τη δημιουργία / ανάπτυξη ανάλογων κοινωνικών υποδομών.
6. Στην άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, την ένταξη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας στην αγορά εργασίας, την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων και την εξασφάλιση θέσεων απασχόλησης.

Τα «Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης» εγκρίθηκαν και ήδη υλοποιούνται σε όλες της πόλεις της Πελοποννήσου:

- **Στην Τρίπολη** υλοποιείται το Πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης στη Γειτονιά Ταξιαρχών και τμήματα γειτονιών Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών με προϋπολογισμό **3.214.136 €**.
- **Στην Καλαμάτα** υλοποιείται το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή που περιβάλλεται από τους δρόμους Αθηνών – Δήμητρας – Βόρεια Αγίου Γεωργίου – Μπουλούκου με προϋπολογισμό **3.317.035 €**.
- **Στην Κόρινθο** υλοποιείται το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της Δυτικής Εισόδου της πόλης – τμήμα Αγίου Γεωργίου, Αγιαννιώτικα, Κεραμιδάκι με προϋπολογισμό **3.188.971 €**.
- **Στη Σπάρτη** υλοποιείται το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή «Λάκκα – Ψυχικό» με προϋπολογισμό **3.133.588 €**.
- **Στο Ναύπλιο** υλοποιείται το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή « Πρόνοια» με προϋπολογισμό **3.144.050 €**.
- **Στο Άργος** υλοποιείται το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανθρωποκεντρικής Ανάπτυξης σε περιοχή του Νότιου Άργους με προϋπολογισμό **3.189.854 €**.

Ειδικότερα, τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης υλοποιούνται μέσω των Μέτρων 4.5 και 4.6:

- Μέτρο 4.5: Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων.
- Μέτρο 4.6: Ανάπτυξη και υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού, στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων.

Ο προϋπολογισμός του Μέρου 4.5, αποτελείται από δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΤΠΑ και αντιπροσωπεύει το 17% περίπου του άξονα προτεραιότητας για την «Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων» ή το 24% περίπου της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Από το σύνολο της δημόσιας δαπάνης του Μέρου, 2 εκατομμύρια ευρώ θα χρηματοδοτήσουν τις ενέργειες ανάπτυξης και αξιοποίησης της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Ενώ, ο προϋπολογισμός του Μέτρου 4.6, ο οποίος αφορά εξ' ολοκλήρου σε δημόσια δαπάνη, συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΚΤ, αντιπροσωπεύει το 4,6% της δημόσιας δαπάνης του άξονα προτεραιότητας 4, ή το 0,7% περίπου της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.⁴⁹

Π.Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ 4.5

Άξονας 4: Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων.

Μέτρο 5: Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία⁵⁰

Πίνακας 1:

	ΠΟΣΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ	
			ΑΞΟΝΑ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	
			% Σ.Κ	% Δ.Δ	%Σ.Κ	%Δ.Δ
Συνολικό Κόστος (Σ.Κ)	14.500,000		16,72%		2,08%	
Δημόσια Δαπάνη (Δ.Δ)	14.500,000		16,72%	16,72%	2,08%	2,38%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΤΠΑ)	10.875,000	75,00%	12,54%	12,54%	1,56%	1,78%
Εθνική Δημόσια Δαπάνη	3.625,000	25,00%	4,18%	4,18%	0,52%	0,59%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,000		0,00%		0,00%	
Δανεισμός	0,000		0,00%		0,00%	

**Πηγή: Περιφέρεια Πελοποννήσου- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006*

⁴⁹ Στοιχεία από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Υ.Δ.Ε.Π Πελοποννήσου).

⁵⁰ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

Διάγραμμα 1:

Ε.Π ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Μέτρου 4.6⁵¹

Αξονας 4: Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων

Μέτρο 6: Ανάπτυξη και υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού, στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων

Πίνακας 2:

	ΠΟΣΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	
			% Σ.Κ	% Δ.Δ	%Σ.Κ	%Δ.Δ
Συνολικό Κόστος (Σ.Κ)	4.000,000		4,61%		0,57%	

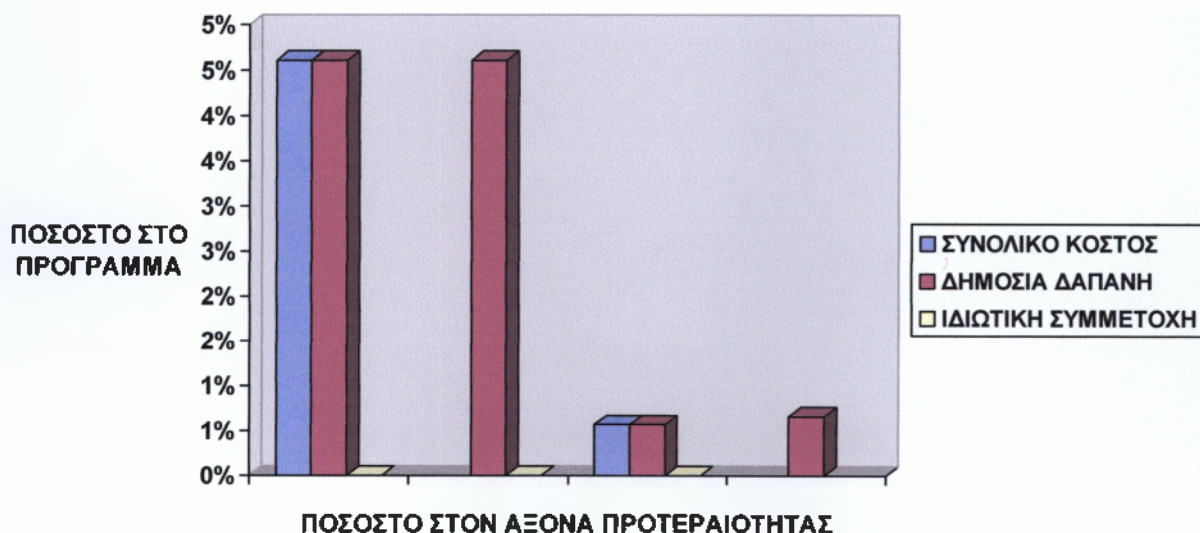
⁵¹ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

Δημόσια Δαπάνη (Δ.Δ)	4.000,000		4,61%	4,61%	0,57%	0,66%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΤΠΑ)	3.000,000	75,00%	3,46%	3,46%	0,43%	0,49%
Εθνική Δημόσια Δαπάνη	1.000,000	25,00%	1,15%	1,15%	0,14%	0,16%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,000		0,00%		0,00%	
Δανεισμός	0,000		0,00%		0,00%	

*Πηγή: Περιφέρεια Πελοποννήσου- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

Διάγραμμα 2:

Ε.Π ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το Μέτρο 4.5 (Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων), στοχεύει στην αντιμετώπιση προβλημάτων υποβάθμισης του πολεοδομικού, παραγωγικού ιστού τοπικών ζωνών στα αστικά και σε ορισμένα ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, έτσι ώστε να αποκτήσει συνοχή ο κοινωνικός και παραγωγικός ιστός των αστικών και ημιαστικών κέντρων με αποτέλεσμα να αυξηθεί η λειτουργικότητα των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας, να βελτιωθεί το επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων και να αμβλυνθούν οι ενδοπεριφερειακές και τοπικές ανισότητες.

Από την άλλη, το Μέτρο 4.6 (Ανάπτυξη και υποστήριξη ανθρώπινου δυναμικού), στοχεύει στην άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, στην ένταξη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας στην αγορά εργασίας και στην εξασφάλιση θέσεων απασχόλησης με αποτέλεσμα την αναβάθμιση του κοινωνικοοικονομικού ιστού της συγκεκριμένης υποβαθμισμένης περιοχής.

Η Περιφέρεια αποτελεί μια ενιαία αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα με καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση της εφαρμογής της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής σε περιφερειακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό οικοδομούνται οι προϋποθέσεις για περαιτέρω αποσυγκέντρωση και επιχειρείται η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών για την μεταφορά των αρμοδιοτήτων και των λειτουργιών που θα ενισχύσουν την ικανότητά της να συμβάλλει αποτελεσματικότερα στο σχεδιασμό της ανάπτυξης.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Αποτελείται από τους νομούς Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας και έχει έδρα την Τρίπολη, πρωτεύουσα του νομού Αρκαδίας. Βρέχεται δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος και συνορεύει με την Περιφέρεια Αττικής, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Μυρτώο Πέλαγος.

Έχει συνολική έκταση 15.490 χμ² και καλύπτει το 11,7% της συνολικής έκτασης της χώρας, με χαρακτηριστικό της μορφολογίας της τους μεγάλους ορεινούς όγκους.

Χωροταξική θεώρηση και ιστορική εξέλιξη

Χωροταξική ένταξη της Τρίπολης

Το αστικό κέντρο της Τρίπολης βρίσκεται στην κεντροβαρική θέση της Πελοποννήσου και αποτελεί πρωτεύουσα του νομού Αρκαδίας και έδρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Κατατάσσεται στα «αστικά κέντρα με περιφερειακό ρόλο», θεωρείται σημαντικό ιστορικό της Περιφέρειας που θα μπορούσε να εξελιχθεί σε ένα ουσιαστικό αστικό κέντρο Περιφερειακής εμβέλειας⁵². Εμφανίζει σημαντικές διασυνδέσεις με την Περιφέρεια Πρωτεύουσας και αποτελεί κομβικό σημείο ενδοπεριφερειακών διασυνδέσεων.

Στο κέντρο του Αρκαδικού Οροπεδίου σε υψόμετρο 650μ. περικλείεται από τους ορεινούς όγκους, Ολίγυρτο (βόρεια), Πάρνωνα (νότια), Αρτεμίσιο, Κτενιά και Παρθένι (ανατολικά) και Μαίναλο (δυτικά).

Ένα ακτινωτό δίκτυο εθνικών και επαρχιακών οδών διασχίζει την πόλη τη Τρίπολης, συνδέοντάς την με την υπόλοιπη Πελοπόννησο και Αττική (οδικά και σιδηροδρομικά).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Αποστάσεις Τρίπολης από κύριες πόλεις

Πόλη	Απόσταση (χλμ)
Σπάρτη	60
Ναύπλιο	75
Καλαμάτα	90
Κόρινθος	110
Πύργος	155
Πάτρα	176
Αθήνα	171

⁵² ΧΣΠ Πελοποννήσου, Α΄ Φάση, Μέρος 2, σελ. 153.

Ο Δήμος Τρίπολης προτείνεται ως Οικιστικό Κέντρο 1^{ου} επιπέδου με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Τρίπολη (Δήμος Τρίπολης): Έδρα της Περιφέρειας και του Νομού, έδρα Εφετείου, Διοικητικό Περιφερειακό και Νομαρχιακό Κέντρο, έδρα του νεοϊδρυθέντος Πανεπιστημίου και Κέντρο Υπηρεσιών Περιφερειακής εμβέλειας με αναβαθμισμένες τις Διοικητικές και Κοινωνικές υπηρεσίες του. Η ζώνη άμεσης επιρροής της περιλαμβάνει τους δήμους Μαντινείας, Φαλάνθου, Βαλτετσίου, Σκυρίτιδας, Τεγέας και Κορυθίου⁵³.

Η Τρίπολη συμμετέχει στην Ένωση Ελληνικών Πόλεων Κρασιού, καθώς και στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο της χώρας μέσω του Κέντρου Καλλιτεχνικής Πράξης. Περιλαμβάνεται στις αδελφοποιημένες πόλεις της Πελοποννήσου (αδελφοποίηση με Καλιφόρνια, ΗΠΑ και East York Καναδά)⁵⁴.

Ιστορική Αναδρομή^{55,56}

Η ίδρυση της πόλης Τρίπολης (Δρομπογλίτσα) στο αρκαδικό οροπέδιο τοποθετείται τον 14^ο αιώνα, παραμένοντας ως τις αρχές του 18^{ου} αιώνα οικισμός δευτερεύουσας σημασίας. Η γεωγραφική της θέση έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και τη πρωτοκαθεδρία της στην ευρύτερη περιοχή της Αρκαδίας. Η αρχαία Τρίπολη, όπως αναφερόταν στα “Αρκαδικά” του Πausανία, βρισκόταν σε άλλη θέση, κοντά στα Καλάβρυτα.

Διοικητική συγκρότηση – έκταση

Ο σημερινός Δήμος Τρίπολης συγκροτείται από έντεκα δημοτικά διαμερίσματα – τον πρώην δήμο και δέκα κοινότητες-, που δίνονται στον παρακάτω πίνακα που ακολουθεί:

⁵³ Βλ. ΧΣΠ Πελοποννήσου Γ΄ Φάση, Μέρος 1, σελ. 122.

⁵⁴ ΧΣΠ Πελοποννήσου, Α΄ Φάση, Μέρος 2, σελ.183-184.

⁵⁵ Βλ. Κούβαρης Α., «Νέα Εικονογραφημένη Γεωγραφία, Άτλας της Ελλάδος», 1964.

⁵⁶ Αστικό Πιλοτικό Πρόγραμμα Τρίπολης στο πλαίσιο του Άρθρου 10/Κανονισμός ΕΤΠΑ – “Νέα Τρίπολη” (1996).

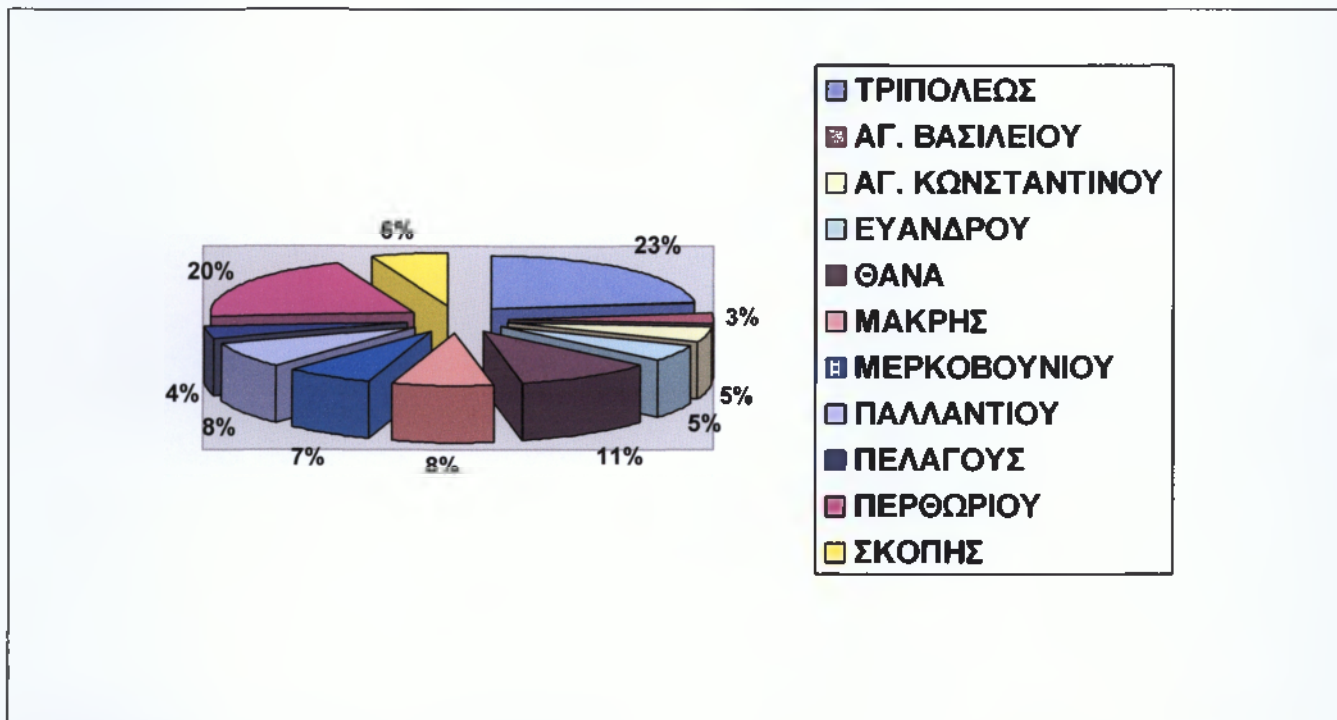
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Έκταση Δημοτικών Διαμερισμάτων Δήμου Τρίπολης

Δημοτικό Διαμέρισμα	Έκταση (στρ.)
ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ	28.812
ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	3.250
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	5.451
ΕΥΑΝΔΡΟΥ	5.552
ΘΑΝΑ	12.731
ΜΑΚΡΗΣ	9.429
ΜΕΡΚΟΒΟΥΝΙΟΥ	8.227
ΠΑΛΛΑΝΤΙΟΥ	9.204
ΠΕΛΑΓΟΥΣ	4.350
ΠΕΡΘΩΡΙΟΥ	25.505
ΣΚΟΠΗΣ	6.776
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	119.287

Πηγή: ΕΣΥΕ – Επεξεργασία Ομάδας Μελέτης

Η έκταση του Δήμου Τρίπολης αντιστοιχεί στο 2,7% της συνολικής έκτασης του Νομού Αρκαδίας (4.420 τ.χλμ.). Η κατανομή της συνολικής έκτασης του Δήμου ανά Δημοτικό Διαμέρισμα απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα. Σημειώνεται η σημαντική έκταση των Δ.Δ. Τρίπολης (23% της συνολικής) και Περθωρίου (20% αντίστοιχα). Τη μικρότερη έκταση καταλαμβάνουν τα Δ.Δ. Αγ. Βασιλείου (3%) και Πελάγους (4% της συνολικής έκτασης του Δήμου).

Διάγραμμα 3: Έκταση των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Τριπόλεως

Πηγή: ΕΣΥΕ – Επεξεργασία Ομάδας Μελέτης

Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων στα Μέτρα 4.5. «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων» και 4.6. «Συμπληρωματικές με δράσεις Ε.Τ.Π.Α. Παρεμβάσεις Ανάπτυξης και Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Περιοχών» του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

Με την έγκριση του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006, ξεκίνησε από την Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Πελοποννήσου η ενημέρωση των Δήμων των οποίων η έδρα έχει πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο από 5.000 κατοίκους, για τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης, προκειμένου να προετοιμαστούν για να υποβάλλουν Επιχειρησιακά Σχέδια Δράσης, στα πλαίσια των Μέτρων 4.5 και 4.6.

Η Ε.Υ.Δ.Ε.Π Πελοποννήσου, με την συνεργασία εμπειρογνώμονα κατάρτισε Οδηγό Σχεδιασμού και Κριτήρια Αξιολόγησης Επιχειρησιακών Σχεδίων Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τα οποία εγκρίθηκαν στην 2^η Επιτροπή Παρακολούθησης (18-06-2002) και στη συνέχεια εκδόθηκε πρόσκληση, σύμφωνα με την οποία οι προαναφερόμενοι Ο.Τ.Α. μεν μπορούσαν να υποβάλλουν προτάσεις με τη μορφή Επιχειρησιακών Σχεδίων προκειμένου, κατ' αρχήν, να αξιολογηθούν και να επιλεγούν οι περιοχές εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης και στη συνέχεια να ενταχθούν και να χρηματοδοτηθούν τα «Επιχειρησιακά Σχέδια» στα πλαίσια των Μέτρων 4.5 και 4.6 του Ε.Π. Πελοποννήσου 2000- 2006.

Ειδικότερα κλήθηκαν οι Δήμοι Ναυπλίου, Άργους, Τριπόλεως, Μεγαλόπολης, Κορίνθου, Αγ. Θεοδώρων, Λουτρακίου- Περαιχώρας, Ξυλοκάστρου, Σικυώνος, Σπάρτης, Καλαμάτας, Γαργαλιάνων, Μεσσήνης και Φιλιατρών που κάλυπταν τα πληθυσμιακά μεγέθη. Ο κάθε Δήμος είναι συντονιστής φορέας ενός σχήματος που υπέβαλε ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο για την χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων και ενεργειών σε μια συγκεκριμένη πολεοδομική ενότητα.

Όσον αφορά τις περιοχές στις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης, έπρεπε:

- Να αποτελούν συνεκτικές αστικές / ημιαστικές ζώνες ή ενότητες αστικών / ημιαστικών θυλάκων με ομοειδή χωρικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά,
- Να είναι γεωγραφικά προσδιορισμένες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από υποβαθμισμένο αστικό περιβάλλον, υψηλούς δείκτες ανεργίας και ύπαρξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού για ευπαθείς ομάδες, χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού και ύπαρξη προϋποθέσεων για την ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού και αξιοποίηση τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την οικονομική μεγέθυνση των τοπικών αγορών εργασίας.

Ταυτόχρονα, οι αστικές / ημιαστικές ζώνες θα έπρεπε να εμπίπτουν μορφολογικά σε μια από τις παρακάτω έξι κατηγορίες αστικής τυπολογίας:

- Περιοχές αυθαίρετης δόμησης, οι οποίες εντάχθηκαν στα Σχέδια Πόλεων χωρίς τις απαραίτητες ενέργειες αστικής ολοκλήρωσης.
- Περιοχές αστικής απαξίωσης ως αποτέλεσμα περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή και φθίνουσας βιομηχανικής δραστηριότητας.
- Περιοχές απότομης αλλαγής των χρήσεων, λόγω οικονομικών και κοινωνικών μετασχηματισμών.
- Περιοχές δημιουργίας νέου αστικού χώρου που προήλθε από τις επεκτάσεις των Σχεδίων Πόλεων με υπερεκμετάλλευση των συντελεστών δόμησης, χωρίς την πρόβλεψη των αναγκαίων υποδομών και του απαραίτητου κοινωνικού εξοπλισμού(προβλήματα διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, προβλήματα κυκλοφορίας και στάθμευσης, χαμηλή ποιότητα παροχής υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων, προβλήματα συστημάτων μαζικών μεταφορών κ.λ.π.).
- Αστικοί «δορυφόροι» που δημιουργούν νέο αστικό χώρο.
- Ιστορικά κέντρα πόλεων, στα οποία παρατηρείται παρακμή λόγω εγκατάλειψης ή αντίστροφα συσσώρευση λειτουργιών με ταυτόχρονα αντιφατικά φαινόμενα οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Οι προτάσεις που επιλέχθηκαν για ένταξη θα χρηματοδοτηθούν κατά 25% από εθνικούς πόρους και κατά 75% από το Ε.Τ.Π.Α. και το Ε.Κ.Τ. Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί για την υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης ανέρχεται στα 18.500.000€.

Στρατηγικός στόχος των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, είναι:

« να αποκτήσει η αστική τοπική ζώνη –στη βάση ενός ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού – κοινωνική, παραγωγική, περιβαλλοντική και πολιτισμική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη, συμβατή με τις ιδιαιτερότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και ικανή να εξασφαλίσει μια νέα αστική ποιότητα στην καθημερινότητα του πολίτη».

Τα προγράμματα του Ε.Τ.Π.Α. στις εν λόγω παρεμβάσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Μέτρο 4.5., αναπτύσσονται – με ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων του αστικού χώρου και κατευθυντήρια γραμμή σχεδιασμού και υλοποίησης τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη – για την ικανοποίηση των επιμέρους τακτικών στόχων:

- Πολεοδομική οργάνωση και αναδιοργάνωση
- Ορθολογική ανάπτυξη των υποδομών και βελτίωση του αστικού χώρου
- Περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση
- Τόνωση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας
- Κοινωνική αναζωογόνηση

-Υποστήριξη της απασχόλησης με σκοπό την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών και το βιώσιμο χαρακτήρα της εκάστοτε παρέμβασης.

Τα προγράμματα του Ε.Κ.Τ. στις εν λόγω παρεμβάσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Μέτρο 4.6., αναπτύσσονται – με κατευθυντήρια γραμμή σχεδιασμού και υλοποίησης την εκτίμηση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και αναγκών, αναφορικά με την ένταξη των ατόμων που απειλούνται από αποκλεισμό και την ενίσχυση της αγοράς εργασίας καθώς και τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση του διατιθέμενου προϋπολογισμού και του χρονικού ορίζοντα δράση – για την ικανοποίηση των επιμέρους τακτικών στόχων:

-Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης.

-Κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση ειδικών ομάδων πληθυσμού(πρόσφυγες, παλιννοστούντες ή μετανάστες, άτομα με πολιτισμικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, άνεργοι μακράς διάρκειας, άνεργοι άνω των 45 ετών, άτομα με παρεκκλίνουσα συμπεριφορά).

-Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.

-Σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση και την ενίσχυση της οικονομίας.

-Διεύρυνση, διαφοροποίηση και ευελιξία της παραγωγικής βάσης και της τοπικής οικονομίας.

Η προθεσμία υποβολής των προτάσεων των Επιχειρησιακών Σχεδίων ξεκίνησε την Δευτέρα 21 Οκτωβρίου του 2002 και έληξε την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου του 2002. Λόγω των αλλαγών στις Δημοτικές Αρχές, που προέκυψαν το Φθινόπωρο του 2002, δόθηκαν 2 παρατάσεις στην προθεσμία υποβολής των Επιχειρησιακών Σχεδίων, με τελική την 28-02-2003.⁵⁷

Κατάθεση των Επιχειρησιακών Σχεδίων προς αξιολόγηση

Τα Επιχειρησιακά Σχέδια που κατετέθησαν προς αξιολόγηση ήταν τα εξής:⁵⁸

Α/Α	ΔΗΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
1	Ναυπλίου	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Πρόνοια του Δήμου Ναυπλίου.
2	Κορίνθου	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της Δυτικής Εισόδου της πόλεως της Κορίνθου(τμήμα Αγ. Γεωργίου – Αγιαννιώτικα – Κεραμιδάκι).
3	Ξυλοκάστρου	Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη στο κεντρικό τομέα της πόλεως του Ξυλοκάστρου.
4	Σπάρτης	Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή «Λάκκα – Ψυχικό» του Δήμου

⁵⁷ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

⁵⁸ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

		Σπάρτης.
5	Σικυωνίων	Αναζωογόνηση και ενίσχυση της κεντρικής παραλιακής περιοχής Κιάτου και της περιοχής Κανελλόπουλου(Εργατικές Κατοικίες).
6	Γαργαλιάνων	Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη Γαργαλιάνων.
7	Άργους	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανθρωποκεντρικής Ανάπτυξης περιοχής του Νοτίου Άργους.
8	Μεσσήνης	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης Μεσσήνης.
9	Τριπόλεως	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Γειτονιά Ταξιαρχών και Τμήματα Γειτονιών Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών του Δήμου Τριπόλεως.
10	Καλαμάτας	Πρόταση Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής που περιβάλλεται από τους Δρόμους Αθηνών – Δήμητρας – Βόρεια Αγ. Γεωργίου – Μπουλούκου του Δήμου Καλαμάτας.

Αξιολόγηση και έγκριση των Επιχειρησιακών Σχεδίων

Στη συνέχεια έγινε αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Σχεδίων και εγκρίθηκαν τα παρακάτω:⁵⁹

A/A	ΔΗΜΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
1	Άργους	Σχέδιο Ανθρωποκεντρικής Ανάπτυξης περιοχής του Νοτίου Άργους.
2	Καλαμάτας	Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη της περιοχής που περιβάλλεται από τους Δρόμους Αθηνών – Δήμητρας – Βόρεια Αγ. Γεωργίου – Μπουλούκου του Δήμου Καλαμάτας.
3	Κορίνθου	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της Δυτικής Εισόδου της πόλεως της Κορίνθου(τμήμα Αγ. Γεωργίου – Αγιαννιώτικα – Κεραμιδάκι).
4	Ναυπλίου	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης

⁵⁹ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

		Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Πρόνοια του Δήμου Ναυπλίου.
5	Σπάρτης	Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή «Λάκκα – Ψυχικό» του Δήμου Σπάρτης.
6	Τριπόλεως	Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Γειτονιά Ταξιαρχών και Τμήματα Γειτονιών Κέντρου, Νοσοκομείου και Φίλικών του Δήμου Τριπόλεως.

Οι δράσεις των Μέτρων 4.5 και 4.6

Οι δράσεις στα Μέτρα των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης είναι:⁶⁰

Μέτρο 4.5:

- Αναβάθμιση / Αποκατάσταση και Προστασία του Αστικού Περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση του Παραγωγικού Ιστού.

⁶⁰ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

- Ανάπτυξη του Δυναμικού των Τεχνολογιών για την « Κοινωνία της Πληροφορίας».
- Βελτίωση των Διοικητικών Υπηρεσιών.

Μέτρο 4.6:

- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες.
- Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες.
- Προκατάρτιση / Κατάρτιση.
- Προώθηση στην Απασχόληση και την Αυτοαπασχόληση.
- Κοινωνικές Υπηρεσίες.

Μετά την έγκριση των Επιχειρησιακών Σχεδίων εκδόθηκαν προσκλήσεις στα Μέτρα 4.5 και 4.6, για την αξιολόγηση των έργων τα οποία προτάθηκαν.

Στο Μέτρο 4.5 « Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων» υποβλήθηκαν 29 προτάσεις από τις οποίες αξιολογήθηκαν θετικά 27 και 2 αρνητικά. Έχουν ήδη ενταχθεί 5 έργα, πρόκειται να ενταχθεί άλλο ένα, ενώ τα υπόλοιπα είναι σε διαδικασία “συντονισμού”. Από τα 5 ενταγμένα έργα, ήδη δοθεί προεγκρίσεις δημοπράτησης, ενώ αναμένεται να συμβεί το ίδιο και με τα υπόλοιπα.

Στο Μέτρο 4.6 « Συμπληρωματικές με Δράσεις Ε.Τ.Π.Α. Παρεμβάσεις Ανάπτυξης και Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού σε Τοπικές Ζώνες Αστικών και Ημιαστικών Περιοχών» υποβλήθηκαν 26 προτάσεις από τις οποίες αξιολογήθηκαν θετικά 24 και οι υπόλοιπες 2 είναι σε αναστολή για συμπλήρωση στοιχείων. Έχουν ήδη ενταχθεί 13 έργα, ενώ τα υπόλοιπα 9 είναι σε διαδικασία “συντονισμού”.

Μετά την διάρκεια υποβολής ΣΤΔΕ /Υ στα πλαίσια των ανωτέρω εκδηλώσεων, πραγματοποιήθηκε από τους χειριστές των Μέτρων 4.5 και 4.6 εκπαιδευτική ημερίδα (08-12-03) για την ορθή συμπλήρωση των ΣΤΔΕ /Υ.

Επίσης έγιναν παρουσιάσεις των Επιχειρησιακών Σχεδίων στους Δήμους, όπου παρουσιάστηκε στους πολίτες το Επιχειρησιακό Σχέδιο και τα οφέλη που θα προκύψουν με την εφαρμογή του. Ταυτόχρονα μοιράστηκε ενημερωτικό υλικό.

Στην συνέχεια η Ε.Υ.Δ.Ε.Π Πελοποννήσου προχώρησε στην προκήρυξη των Μέτρων 4.5 και 4.6 για την υποβολή από τους τελικούς δικαιούχους των ΣΤΔΕ /Υ των εγκεκριμένων πράξεων των Επιχειρησιακών Σχεδίων.

Τα αποτελέσματα των προκηρύξεων παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 5:

Ταμείο	Μέτρο	Υποβληθείσες προτάσεις	Ενταγμένα έργα	Σε διαδικασία “συντονισμού”	Απορρίφθηκαν
Ε.Τ.Π.Α	4.5	24	5	17	2
Ε.Κ.Τ.	4.6	23	12	8	3*

*για το Ε.Κ.Τ. έχουν υποβληθεί προτάσεις για το Δήμο Άργους, Καλαμάτας και Κορίνθου αλλά δεν έχουν έτοιμο το κτίριο και δεν είναι δυνατόν να ενταχθούν στην παρούσα φάση, το οποίο θα κατασκευαστεί / διαμορφωθεί από το Ε.Τ.Π.Α. σε μελλοντική προκήρυξη.

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου

2000-2006.

Η αρχική μελέτη για το:

Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Γειτονιά Ταξιαρχών και Τμήματα Γειτονιών, Κέντρου, Νοσοκομείου, και Φιλικών του Δήμου Τριπόλεως.

Αίτηση Πρότασης και Έντυπο

Υποβολής Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Ι.Αίτηση Πρότασης

Υποβάλλουμε πρόταση «Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης» με την μορφή Επιχειρησιακού Σχεδίου για την περιοχή Γειτονιά Ταξιαρχών και Τμήματα Γειτονιών Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών του Δήμου Τριπόλεως και αιτούμαστε τη χρηματοδότησή του από τα Μέτρα 4.5 και 4.6 του Π.Ε.Π Πελοποννήσου, βεβαιώνοντας για την ακρίβεια των στοιχείων.

Ο φάκελος της πρότασης περιλαμβάνει:

Α)Αίτηση Πρότασης με επισυναπτόμενα

- Συμφωνητικό Εταιρικής Συνεργασίας και σχετικές αποφάσεις συλλογικών οργάνων.
- Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας.
- Χάρτης του Δήμου με εντοπισμό της προτεινόμενης περιοχής επέμβασης.
- Ερωτηματολόγιο Απογραφής, Χάρτες Περιοχής Παρέμβασης, Φωτογραφίες, Αντίτυπο κειμένων σε ηλεκτρονική μορφή- δισκέτα.

II. Επιχειρησιακό Σχέδιο Περιοχής

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου
Πρόταση Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της Περιοχής: Γειτονιά, Ταξιαρχών και Τμήματα Γειτονιών Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών του Δήμου Τριπόλεως.

Συντονιστής Φορέας (Ο.Τ.Α.) που υποβάλλει το «Επιχειρησιακό Σχέδιο»	Δήμος Τριπόλεως
Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Δημοσθένης Σωτηρόπουλος
Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Δήμαρχος

Τοπική Συντονιστική Επιτροπή		
1	Φορέας	Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Νικόλαος Κολιόπουλος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
2	Φορέας	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης-Αποχέτευσης Δήμου Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Δημήτριος Δελής και Δημοσθένης Σωτηρόπουλος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Διευθυντής Δημοτικής Επιχείρησης και Πρόεδρος

3	Φορέας	Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Αναστάσιος Σούντρης
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
4	Φορέας	Ομοσπονδία Επαγγελματιών
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Δημήτριος Λέντζος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος Ομοσπονδίας
5	Φορέας	Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκοτικών
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Αναστάσιος Κενές
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
6	Φορέας	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός – Παράρτημα Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Καρακούρτης Βασίλειος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Μέλος Δ.Σ.
7	Φορέας	Αντικαρκινική Εταιρεία Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου	Χαρόνη Γεωργία

	εκπροσώπου του φορέα	
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
8	Φορέας	Σύλλογος Πολυτέκνων Τριπόλεως
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Νίκη Τσαρουχά
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
9	Φορέας	Σύλλογος Φιλικών
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Καραγιάννης Θεόδωρος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
10	Φορέας	Σύλλογος Φιλόδεντρων
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Ζαχαρόπουλος Απόστολος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Πρόεδρος
11	Φορέας	Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων Τριπόλεως (ΚΑΠΗ)
	Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Καλτεζιώτης Πέτρος
	Τίτλος / θέση νόμιμου εκπροσώπου	Αντιπρόεδρος

Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης, ο Δήμος κατάρτισε ένα πλήρες Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας το οποίο καλύπτει τόσο την περίοδο πριν την υποβολή του Σχεδίου, όσο και την περίοδο κατά την οποία θα υλοποιείται το Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Στόχος αυτού του Προγράμματος είναι η ολοκληρωμένη προσέγγιση των θεμάτων ανάπτυξης της περιοχής και η αντιμετώπιση της προτεινόμενης παρέμβασης σαν ένα ζήτημα που αφορά το σύνολο της τοπικής κοινωνίας και απαιτεί την συνεργασία ανάμεσα στους τοπικούς παράγοντες. Έτσι, η συνεργασία αυτή των τοπικών εταίρων αποτέλεσε μία συνθήκη για την επιτυχία των στρατηγικών ενίσχυσης της τοπικής δυναμικής, μέσω των προβλημάτων, των αδυναμιών και αναγκών της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης.

Κατά τον σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Σχεδίου το Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας είχε σκοπό την δημιουργία σχέσεων επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των φορέων που θα εμπλακούν άμεσα και έμμεσα στην σύνταξη, παρακολούθηση και υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας κατά την διάρκεια σχεδιασμού και εκπόνησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης, περιελάμβανε τα εξής:

- Διοργάνωση συνάντησης στις 19/2/2003 στο Δημαρχείο Τριπόλεως μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων της τοπικής κοινωνίας που έδειξαν ενδιαφέρον να δραστηριοποιηθούν στον σχεδιασμό και υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου, κατόπιν της σχετικής προσκλήσεως ενδιαφέροντος που δημοσιοποίησε ο Δήμος Τριπόλεως. Στόχος της συνάντησης ήταν η από κοινού συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων φορέων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της παρέμβασης ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης. Η συνάντηση περιελάμβανε εισήγηση του Δημάρχου Τριπόλεως σχετικά με την προτεινόμενη ζώνη παρέμβασης, καθώς και τις απαιτήσεις του σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Σχεδίου και της υλοποίησης αυτού.

Οι φορείς που συμμετείχαν στη συνάντηση αυτή είναι οι ακόλουθοι:

1. Δήμος Τριπόλεως
2. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως (Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ.)
3. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Δήμου Τριπόλεως (Δ.Ε.Υ.Α.ΔΗ.Τ.)
4. Ομοσπονδία Επαγγελματιών Τριπόλεως
5. Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος Τριπόλεως
6. Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών
7. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός- Παράρτημα Τριπόλεως
8. Αντικαρκινική Εταιρεία Τριπόλεως
9. Σύλλογος Πολυτέκνων Τριπόλεως
10. Σύλλογος Φιλικών
11. Σύλλογος Φιλόδενδρων
12. ΚΑΠΗ Τριπόλεως

- Συναντήσεις στο Δημαρχείο Τριπόλεως με τους τοπικούς φορείς που παρουσίασαν ενδιαφέρον για συμμετοχή στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης για ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων, όπως επίσης και για τον σχεδιασμό των προβλεπόμενων δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- Συναντήσεις με υπηρεσιακούς παράγοντες που έχουν γνώση και άποψη για τα προβλήματα της περιοχής και καταγραφή των προτάσεών τους για την αντιμετώπισή τους.

Στόχος του εταιρικού σχήματος αλλά και του Δήμου Τριπόλεως ως Συντονιστή Φορέα του Προγράμματος, είναι η επίτευξη πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων από το Πρόγραμμα Δημοσιότητας, δηλαδή η αύξηση της ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού σε σχέση με τα προβλήματα της περιοχής και η δημιουργία ενός ενεργού κινήματος συμμετοχής των πολιτών στο πλαίσιο αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.⁶¹

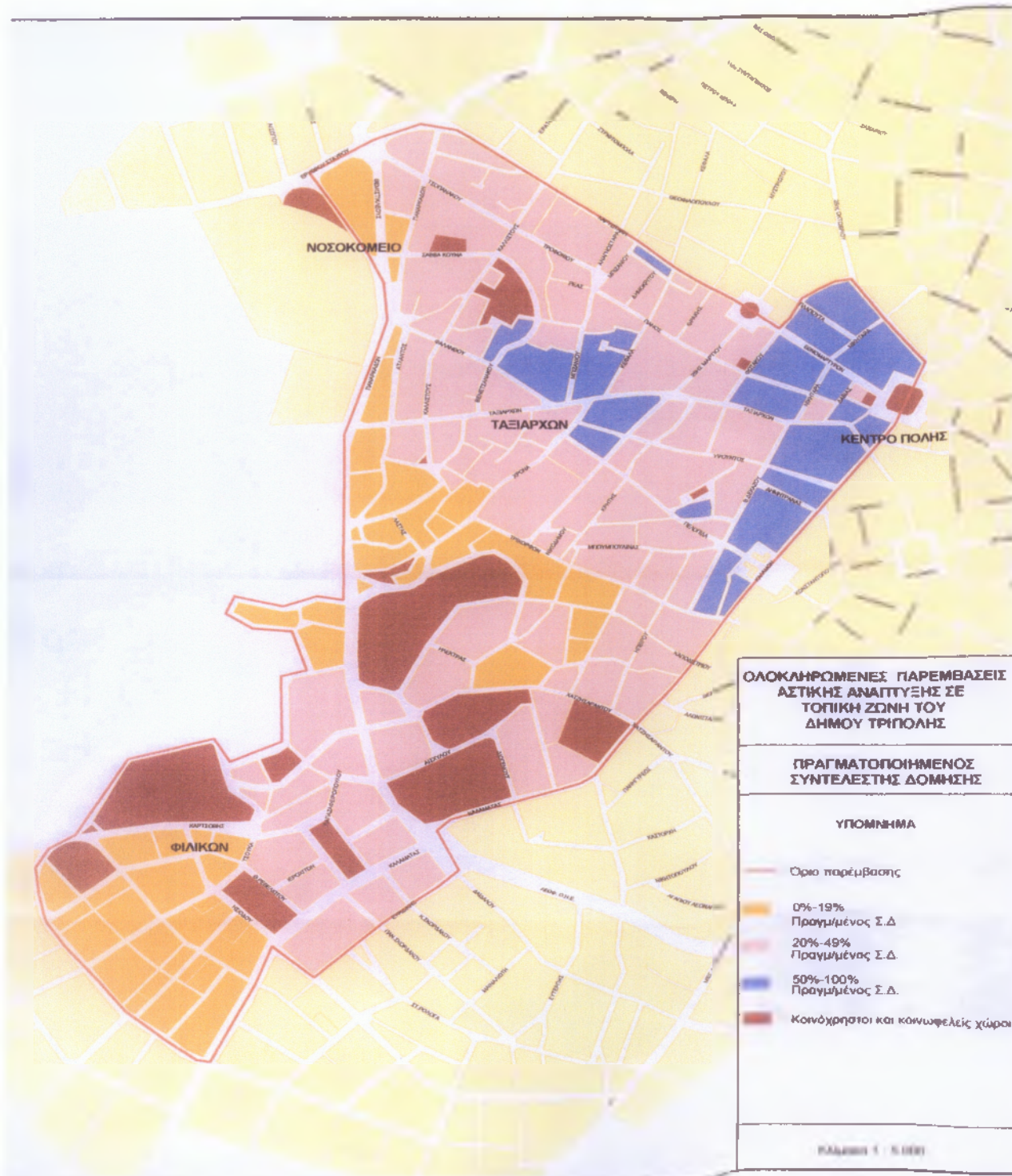
⁶¹ Στοιχεία από το Δημαρχείο και από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως.

Κατηγορία Αστικής Τοπολογίας στην οποία εντάσσεται η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης

Πίνακας 6:

Περιοχή πρώην αυθαίρετης δόμησης	
Περιοχή αστικής απαξίωσης	
Περιοχή απότομης αλλαγής χρήσεων	
Περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου	✓
Αστικοί «δορυφόροι»	
Ιστορικά κέντρα πόλεων	✓

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΕΡΕΥΝΑ

Βασικά χωροταξικά – οικονομικά – κοινωνικά χαρακτηριστικά περιοχής

Η περιοχή παρέμβασης είναι ένα μείγμα τμήματος παλιού ιστορικού κέντρου που διαχέεται διαχρονικά σε μία περιοχή όπου δημιουργείται ο νέος αστικός χώρος. Τα χαρακτηριστικά αλλάζουν από το κέντρο προς το άκρο της περιοχής, στον παλιό ιστορικό πυρήνα ο χαρακτήρας είναι πιο αστικός – κεντρικός, το δίκτυο πιο ακανόνιστο και οι κτιριακές πυκνότητες ιδιαίτερα υψηλές.

Συχνά κτίρια εγκαταλελειμμένα με ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά συνυπάρχουν με νέες κατασκευές χαμηλής αισθητικής. Στην περιοχή εντοπίζονται κτίρια που μαρτυρούν την ιστορία της, χωρίς όμως να αποτελούν σύνολα.

Συνολικά, η εικόνα της ιστορικής συνοικίας έχει να επιδείξει στοιχεία υστέρησης, τόσο ως προς τα χωρικά της γνωρίσματα, όσο και ως προς την λειτουργία της. Αποτελεί τμήμα του παλιού ιστορικού κέντρου που δεν μπόρεσε να αντεπεξέλθει στην πίεση που ασκήθηκε από την ανάπτυξη των νέων τμημάτων του εμπορίου λόγω στενού δικτύου και μεγάλης κατάτμησης των ιδιοκτησιών.

Η υστέρηση της περιοχής παρέμβασης εκφράζεται και από την ύπαρξη πολυπληθών οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες στην συντριπτική τους πλειοψηφία αναφέρονται στον τριτογενή τομέα της οικονομίας. Επίσης, η κυριαρχία μικρών εμπορικών επιχειρήσεων είναι συντριπτική.

Ως προς το κοινωνικό προφίλ της περιοχής διαπιστώνονται συγκεντρώσεις μεταναστών στα όρια της περιοχής παρέμβασης, δηλαδή σε περιοχές χαμηλής αισθητικής και κοινωνικής αξίας. Στο σύνολο της περιοχής εντοπίζονται σοβαρά κοινωνικά προβλήματα όπως συγκέντρωση ατόμων με αναπηρίες στις μεγάλες ηλικίες. Τα προβλήματα τα οποία δημιουργούνται από την συγκέντρωση υψηλού ποσοστού πληθυσμού με αναπηρίες σε μεγάλες ηλικίες αναφέρονται στις δυνατότητες κοινωνικής εξυπηρέτησης των ατόμων αυτών, όπως και τις δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας των μελών των οικογενειών τους τα οποία είναι επιφορτισμένα με την περιποίηση των ατόμων αυτών.

Επίσης, το ποσοστό μαθητών – παιδιών μεταναστών στα σχολεία της περιοχής είναι ιδιαίτερα υψηλό, δημιουργώντας τόσο προβλήματα έντασης του κοινωνικού ρατσισμού, όσο και μαθησιακά προβλήματα, λόγω της ανομοιογένειας των μαθητών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης επιβεβαιώνεται ότι η περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται ως μια «μειονεκτική περιοχή του Δήμου Τριπόλεως» η οποία έχει ανάγκη από ειδικές παρεμβάσεις ανάπτυξης και αναζωογόνησης τόσο του φυσικού ιστού της όσο και του κοινωνικού – οικονομικού περιβάλλοντος της.⁶²

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το σχέδιο δράσεως του προγράμματος είναι:

Πίνακας 7:

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΤΠΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ευρώ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΤΠΑ
(1) Αναβάθμιση / Αποκατάσταση και Προστασία Αστικού Περιβάλλοντος		2.127.479,69	84,64%
1.1. Αποκατάσταση / Αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος, τεχνικών υποδομών, δημοσίων / κοινόχρηστων χώρων, κοινωφελών εγκαταστάσεων, κοινωνικών υποδομών			
1.1.α Ανάπλαση		1.195.744,69	
Ανάπλαση / Αποκατάσταση της Δωρεάς Τ. Σχίζα	1	353.470,00	16,62%
Αποκατάσταση και ανακαίνιση κτιρίου Παλαιάς Αγοράς	2	205.429,20	9,65%
Αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων οδικού δικτύου στο Λόφο Δεξαμενής και στο Λόφο Μπιζανίου	3	588.151,69	27,64%
Διαμόρφωση παιδικών χαρών Πλατείας Φιλικών και οδού Τρικόρφων	4	48.694,00	2,29%

⁶² Στοιχεία από το Δημαρχείο Τριπόλεως

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

1.1.γ Υγεία - Πρόνοια		55.000,00	
Εξοπλισμός του Κ.Α.Π.Η Τριπόλεως καθώς και βελτίωση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χώρου ιατρικής παρακολούθησης και φυσικοθεραπευτηρίου για την τρίτη ηλικία εντός του Κ.Α.Π.Η Τριπόλεως	5	55.000,00	2,59%
1.1.δ Μεταφορές		38.151,14	
Έργα ηλεκτροφωτισμού περιοχής παρέμβασης	6	160.000,00	7,52%
1.3 Προστασία περιβάλλοντος		892.817,31	
Προμήθεια μικρού απορριμματοφόρου οχήματος καθώς και κάδων απορριμμάτων	7	70.000,00	3,29%
Διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής	8	146.735,14	6,90%
Διευθέτηση των ομβρίων υδάτων στην περιοχή Φιλικών	9	500.000,00	23,50%
(2) Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού		25.000,00	1,00%
Δημιουργία επιχειρηματικών εντύπων	11	25.000,00	1,00%
(3) Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την «Κοινωνία της Πληροφορίας»		305.000,00	12,13%
Δημιουργία κόμβου του Προγράμματος	12	85.000,00	27,87%
Δημιουργία Στεκιού ΚτΠ	14	120.000,00	32,79%
Εγκατάσταση συστήματος GIS	15	100.000,00	39,34%
(4) Βελτίωση διοικητικών υπηρεσιών		56.082,31	2,23%
Κατασκευή οδηγού τυφλών και ρομπών ΑΜΕΑ στα πεζοδρόμια της οδού Ερυθρού Σταυρού	16	56.082,31	2,23%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΤΠΑ		2.513.562,00	100,00%

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ευρώ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΚΤ
(1) Συμβουλευτικές υπηρεσίες / Συνοδευτικές υπηρεσίες		93.323,50	13,35%
Συμβουλευτικές υπηρεσίες	27	93.323,50	13,35%
(2) Προκατάρτιση / Κατάρτιση		109.080,00	15,60%
Κατάρτιση ανέργων	30	70.200,00	10,04%
Προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων	31	38.880,00	5,56%
Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ευπαθών ομάδων πληθυσμού	32	38.880,00	2,88%
(3) Προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση		214.914,00	30,73%
Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας	33	220.500,00	16,32%
Επιδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών	34	281.200,00	20,81%
Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας	35	117.982,00	8,73%
(4) Κοινωνικές Υπηρεσίες		282.000,00	40,32%
Παροχή υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού	36	282.000,00	40,32%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΚΤ		699.317,50	100%

*Πηγή από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες, έχουν υποβληθεί οι μελέτες και έχουν εγκριθεί για δημοπράτηση οι δράσεις του Ε.Τ.Π.Α. και του Ε.Κ.Τ. Τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί ή έχουν αρχίσει να υλοποιούνται και τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ είναι τα εξής:

- α) η αποκατάσταση και η ανακαίνιση του κτιρίου στην παλαιά αγορά.
- β) ο εξοπλισμός του ΚΑΠΗ Τριπόλεως καθώς και η βελτίωση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χώρου ιατρικής παρακολούθησης και φυσικοθεραπευτηρίου για την τρίτη ηλικία εντός του ΚΑΠΗ Τριπόλεως.
- γ) η διαμόρφωση των παιδικών χαρών στην πλατεία Φιλικών και στην οδό Τρικόρφων.
- δ) η διευθέτηση των ομβρίων υδάτων στην περιοχή Φιλικών.
- ε) η προμήθεια μικρού απορριμματοφόρου οχήματος καθώς και των κάδων απορριμμάτων.
- στ) η κατασκευή οδηγού τυφλών και ρομπών ΑΜΕΑ στα πεζοδρόμια της οδού Ερυθρού Σταυρού.
- η) τα έργα ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή παρέμβασης.
- θ) η αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων οδικού δικτύου στο Λόφο Δεξαμενής και στο Λόφο Μπιζανίου.
- ι) η διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής.
- κ) η δημιουργία επιχειρηματικών εντύπων.
- λ) η δημιουργία κόμβου του Προγράμματος.
- μ) η δημιουργία Στεκιού ΚτΠ
- ν) η εγκατάσταση συστήματος GIS.

Ένα άλλο βασικό έργο που είναι «η παροχή υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού» δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.

Οι δράσεις με κωδικό 27,30,31,32,33,34 και 35 δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα, αναμένεται ή έναρξη της υλοποίησής τους.

Φωτογραφίες με τα έργα που έχουν ολοκληρωθεί ή έχουν αρχίσει να υλοποιούνται

Το έργο αυτό είναι η «η αποκατάσταση και ανακαίνιση του κτιρίου στην Παλαιά Αγορά» το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης με προϋπολογισμό 205.429,69 €.

Ξεκίνησε να υλοποιείται από διάφορους εργάτες που είχε αναθέσει ο Δήμος Τριπόλεως από τις αρχές του Μαΐου και θα ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του Ιουλίου. Τα κτίρια της Επάνω Αγοράς τα οποία κατασκευάστηκαν το 1953 ήταν ταλαιπωρημένα με το πέρασμα του χρόνου και έτσι έπρεπε να ανακαινιστούν.

Το κτίριο αυτό δημιουργήθηκε με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής. Πριν την ανακαίνιση του κτιρίου στην Παλαιά Αγορά οι κάτοικοι στην γύρω περιοχή αντιμετώπιζαν τεράστια προβλήματα όσον αφορά την κυκλοφορία των οχημάτων.

Επίσης, οι συνθήκες περιβάλλοντος δεν ήταν και οι καλύτερες με αποτέλεσμα οι υπάλληλοι να αντιμετωπίζουν οικονομικό πρόβλημα. Έτσι με την ανακαίνιση αυτού του κτιρίου θα λειτουργούν καλύτερα και τα γύρω καταστήματα που ήταν και για αυτούς ένα τεράστιο πρόβλημα. Οι αλλαγές που έγιναν είναι εντυπωσιακές και με την ολοκλήρωση των έργων, όλη η περιοχή γύρω από την πλατεία Βαλτετσίου αναβαθμίζεται. Από την άλλη, η πλατεία Βαλτετσίου ο οποίος είναι σημαντικός κοινόχρηστος χώρος αναμορφώθηκε. Απέκτησε νέο πλακόστρωτο δάπεδο, στέγαστρα για την λαϊκή αγορά και τοποθετήθηκαν νέοι παραδοσιακοί φωτιστικοί στύλοι. Έτσι, η ανάπλαση της πλατείας Βαλτετσίου σε συνδυασμό με τα απέναντι έργα που έγιναν, που

είναι η ανακαίνιση του κτιρίου Παλαιάς Αγοράς δίνουν στην πόλη νέα όψη, ανθρώπινη και σύγχρονη.

Σκοπός της λειτουργίας του Κ.Α.Π.Η είναι:

α) η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου και

β) η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των

ηλικιωμένων.

Η σημερινή διοίκηση του ΚΑΠΗ είχε ενημερώσει τα μέλη ότι έχει εξασφαλιστεί κονδύλι 55.000 € από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, για να προμηθευτεί το ΚΑΠΗ απαραίτητο εξοπλισμό. Συγκεκριμένα το κονδύλι προερχόταν από το πρόγραμμα «Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπλασης» του Γ' Κ.Π.Σ. και αφορούσε την προμήθεια στο ΚΑΠΗ νέων επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, οργάνων φυσιοθεραπευτηρίου και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Με την ευκαιρία της προμήθειας αυτής η διοίκηση του ΚΑΠΗ αποφάσισε την ανακαίνιση όλων των χώρων του ΚΑΠΗ. Η ανακαίνιση ξεκίνησε στις αρχές του Μαρτίου και διήρκεσε ένα μήνα. Για όσο χρονικό διάστημα εκτελούνταν οι εργασίες το

κέντρο παρέμεινε κλειστό. Οι οικοδομικές εργασίες στο κτίριο έγιναν από τα συνεργεία του Δήμου.

Η ανακαίνιση του ΚΑΠΗ ήταν απαραίτητη αφού τα έπιπλα ήταν ταλαιπωρημένα από την πολλή χρήση και ο χώρος έδειχνε σημαντικές φθορές εφόσον είχε να συντηρηθεί για πολλά χρόνια.

Στις εργασίες συντήρησης του κτιρίου πραγματοποιήθηκαν χρωματισμοί με νέα ζωντανά και φωτεινά χρώματα, εγκαταστάθηκε στο χώρο νέος φωτισμός και αντικαταστάθηκε όλο το ηλεκτρονικό δίκτυο. Επίσης, τοποθετήθηκαν διακοσμητικές γυψοσανίδες και συντηρήθηκε το μαρμάρινο δάπεδο.

Στο σαλόνι του ΚΑΠΗ τοποθετήθηκαν νέες κουρτίνες, διακοσμητικοί πίνακες, νέοι καναπέδες, πολυθρόνες και τραπεζαρίες με δερμάτινες καρέκλες. Στο χώρο του εντευκτηρίου τοποθετήθηκαν μαρμάρινα τραπέζια και ξύλινες παραδοσιακές καρέκλες. Ακόμα τοποθετήθηκε μια νέα μεγάλη τηλεόραση τελευταίας τεχνολογίας καθώς και μια σύγχρονη μικροφωνική εγκατάσταση η οποία είναι απαραίτητη για τις εκδηλώσεις και τις γιορτές του κέντρου.

Η κουζίνα ανακαινίστηκε με νέα έπιπλα, τοποθετήθηκαν νέα ντουλάπια καθώς και απορροφητήρας που δεν υπήρχε. Στα γραφεία των εργαζομένων τοποθετήθηκαν δύο νέοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές με σκοπό να τυπώνονται και να δίνονται στα μέλη οι νέες ηλεκτρονικές ταυτότητες του ΚΑΠΗ. Επίσης, στο χώρο του φυσιοθεραπευτηρίου τοποθετήθηκαν νέα όργανα τελευταίας τεχνολογίας.

Στόχος της ανακαίνισης είναι το ΚΑΠΗ να αποτελέσει το «σπίτι» της Τρίτης Ηλικίας. Οι ηλικιωμένοι στο ΚΑΠΗ θα μπορούν να ξεχούν για λίγο τα προβλήματά τους και σε ένα ζεστό, καθαρό και ανθρώπινο περιβάλλον να περνούν ευχάριστες στιγμές. Κάθε μήνα, στο εντευκτήριο του ΚΑΠΗ, οργανώνονται γιορτές, εκδηλώσεις και εκδρομές με σκοπό την ψυχαγωγία των μελών.

Οι παρακάτω εικόνες αναφέρονται στην «διαμόρφωση της παιδικής χαράς στην οδό Τρικόρφων». Η Δημοτική Αρχή, έφτιαξε για τα παιδιά νέες παιδικές χαρές έτσι ώστε να πληρούν όλους τους κανόνες ασφαλείας και οι οποίες αποτελούν οάσεις για τις οικογένειες με μικρά παιδιά.

Η διαμόρφωση της παιδικής χαράς στην πλατεία Φιλικών.

Το έργο αυτό είναι «η διαμόρφωση των παιδικών χαρών στην πλατεία φιλικών και στην οδό Τρικόρφων» και χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης με προϋπολογισμό **48.694,00 €**. Τελικός δικαιούχος είναι ο Δήμος Τριπόλεως.

Η περιοχή αυτή είναι η Φιλικών. Στην πλατεία Φιλικών όπως φαίνεται και στις παρακάτω εικόνες διαμορφώθηκε ο χώρος με την δημιουργία νέας παιδικής χαράς. Στην πλατεία Φιλικών τοποθετήθηκε και ένα αεροπλάνο έτσι ώστε να μπορούν τα παιδιά στον ελεύθερό τους χρόνο να παίζουν ευχάριστα.

Στην περιοχή Φιλικών, έγιναν και έργα ηλεκτροφωτισμού, διευθέτηση όμβριων υδάτων τα οποία εκτελούνται από την Δ.Ε.Υ.Α.Τ. Επίσης διαμορφώθηκαν χώροι πρασίνου, έγιναν δαπεδοστρώσεις και δημιουργήθηκε πάρκιν κοντά στο γήπεδο Φιλικών.

Οι εικόνες που βλέπουμε παρακάτω είναι «η προμήθεια μικρού απορριματοφόρου οχήματος καθώς και κάδων απορριμμάτων» το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης με προϋπολογισμό **70.000,00 €**.

➤ Νέο πολυχρηστικό φορτηγάκι

➤ Νέο σύγχρονο απορριματοφόρο

Η καθαριότητα αποτέλεσε από την πρώτη στιγμή προτεραιότητα για την Δημοτική Αρχή. Ενισχύθηκε ο στόλος με την παραλαβή νέου σύγχρονου μεγάλου απορριματοφόρου αυτοκινήτου και ενός μικρού το οποίο είναι ειδικό για τον καθαρισμό πεζοδρομίων και πλατειών. Επίσης, έγινε και προμήθεια ενός πολυχρηστικού φορτηγού αυτοκινήτου που μπορεί και πλένει με νερό κοινόχρηστους χώρους και ρίχνει και αλάτι το χειμώνα.

Τοποθετήθηκαν και 350 νέοι κάδοι απορριμμάτων σε γειτονιές της πόλης αλλά και των δημοτικών διαμερισμάτων. Σύντομα θα παραλάβουν και άλλους 100 κάδους.

Τέλος, η Δημοτική Αρχή απαίτησε από την Περιφέρεια Πελοποννήσου ύστερα από πολλές παρεμβάσεις το οριστικό κλείσιμο του σκουπιδότοπου και την χωροθέτησή του σε άλλη περιοχή.

Πεζοδρόμια στην Ερυθρού Σταυρού και Καλαμών

Η κατάσταση των πεζοδρομίων σε πολλούς δρόμους της Τριπόλεως είναι κακή. Όσοι κάτοικοι κυκλοφορούν πεζοί ειδικά οι γονείς με τα παιδιά τους και οι ηλικιωμένοι δυσκολεύονται, αφού τα πεζοδρόμια αλλού είναι στενά, αλλού κατεστραμμένα και αλλού έχουν επικίνδυνα σκαλοπάτια.

Αρκετοί κάτοικοι άρχισαν να παραπονιούνται για την κακή κατάσταση των πεζοδρομίων στις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου και αυτοί με την σειρά τους άκουσαν

τα παράπονά τους και ξεκίνησαν τις εργασίες επισκευής των πεζοδρομίων στην Ερυθρού Σταυρού και στην Καλαμών και από τις δυο πλευρές του δρόμου.

Οι υπάλληλοι του Δήμου άρχισαν λοιπόν να επισκευάζουν μεγάλα πεζοδρόμια έτσι ώστε οι κάτοικοι της πόλης να μπορούν να περπατούν άνετα και με ασφάλεια, αποφεύγοντας τη χρήση του αυτοκινήτου. Τα πεζοδρόμια παίζουν σημαντικό ρόλο για την κατασκευή τους μόνο και μόνο αν σκεφτούμε τα παιδιά που περπατούν κάθε μέρα για να πάνε στα σχολεία ή στα φροντιστήριά τους.

Ήδη, έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες κατασκευής του πεζοδρομίου στην Ερυθρού Σταυρού. Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους και έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης».

Η ολοκλήρωσή του γίνεται σε δύο φάσεις. Πρώτα κατασκευάστηκε το πεζοδρόμιο αριστερά του δρόμου όπως ανεβαίνουμε προς το Νοσοκομείο και μετά θα ακολουθήσει και το άλλο κομμάτι με χρηματοδότηση από τα έσοδα του Δήμου.

Η κατασκευή των πεζοδρομίων γίνεται με κυβόλιθους υψηλής ποιότητας και άριστης εμφάνισης. Ιδιαίτερη σημασία έχει δοθεί στα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.) και γι' αυτό κατασκευάζονται ειδικές ράμπες που επιτρέπουν την πρόσβαση στα άτομα με κινητικά προβλήματα και τοποθετείται στο μέσο του πεζοδρομίου ειδική ανάγλυφη πλάκα που βοηθά τα άτομα με μειωμένη όραση.

Η δημοτική αρχή από την άλλη, θα πρέπει να λάβει υπόψη και την απειρσκευσία των οδηγών οι οποίοι παρκάρουν τα αυτοκίνητά τους πάνω στα πεζοδρόμια. Για το λόγο αυτό η τοποθέτηση προστατευτικών σιδερένιων κάγκελων είναι απαραίτητη.

Φωτισμός κεντρικών οδών

Ο Δήμος Τριπόλεως στην προσπάθειά του για μια πόλη πιο φωτεινή έχει ξεκινήσει δυο εργολαβίες που αφορούν τον ηλεκτροφωτισμό κεντρικών οδών.

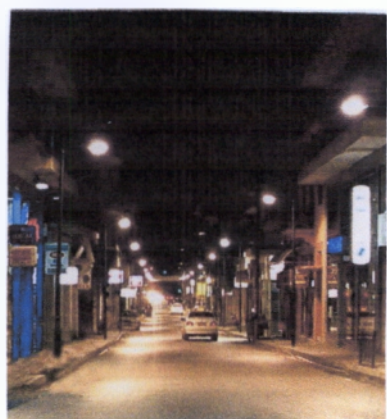
Η πρώτη εργολαβία αφορά τον «Ηλεκτροφωτισμό των οδών Ερυθρού Σταυρού και Ταξιαρχών», προϋπολογισμού 160.000 €. Το έργο συγχρηματοδοτείται από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου.

Στην Ερυθρού Σταυρού θα τοποθετηθούν ιστοί σύγχρονης σχεδίασης με φωτιστικά σώματα που εξασφαλίζουν ικανοποιητικά επίπεδα φωτισμού τόσο για τους πεζούς όσο και για τους οδηγούς. Ο δρόμος αυτός έχει ιδιαίτερη σημασία ειδικά το βράδυ, είναι

επικίνδυνος από την κυκλοφορία που υπάρχει των ασθενοφόρων και των πυροσβεστικών οχημάτων τα οποία πηγαίνουν με μεγάλη ταχύτητα.

Στην οδό Ταξιαρχών θα ηλεκτροδοτηθεί το τμήμα από την Ουάσιγκτον μέχρι την εκκλησία των Ταξιαρχών. Τα φωτιστικά που θα τοποθετηθούν θα είναι παραδοσιακού τύπου με φανάρια, έτσι ώστε να αναδεικνύουν τον παραδοσιακό χαρακτήρα της περιοχής.

Η δεύτερη εργολαβία αφορά το έργο «Ηλεκτροφωτισμός οδών Γρηγορίου Λαμπράκη και Σπάρτης», προϋπολογισμού 120.000 €. Με το έργο αυτό προβλέπεται η τοποθέτηση ιστών φωτισμού του οδοστρώματος των οδών. Τα φωτιστικά που θα τοποθετηθούν στους ιστούς θα είναι σύγχρονης σχεδίασης και αντιθαμπωτικής τεχνολογίας ικανοποιώντας τόσο την απαίτηση των πεζών για υψηλό επίπεδο φωτισμού όσο και την απαίτηση των οδηγών για την αποφυγή δημιουργίας του φαινομένου της θαμπώσεως. Τα δυο αυτά έργα βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη.

Διαμόρφωση του λόφου Δεξαμενής

Ο όμορφος και ιστορικός λόφος της Δεξαμενής είχε μείνει αναξιοποίητος για πολλά χρόνια. Οι εργασίες ανάπλασης του λόφου προχωρούν με γρήγορους ρυθμούς και περιλαμβάνουν πέτρινους μανδρότοιχους, πλακόστρωτα μονοπάτια για περίπατους, παιδική χαρά και φωταγώγηση του λόφου.

Κατασκευή κτιρίου για βρεφονηπιακό σταθμό

Στην οδό Τρικώρφων ανεγείρεται ένα σύγχρονο διώροφο κτίριο που θα λειτουργήσει ως βρεφονηπιακός σταθμός. Έτσι εγκατεστημένος στο δυτικό τμήμα της πόλης, θα προσφέρει βοήθεια στις οικογένειες με εργαζόμενες μητέρες. Οι οικοδομικές εργασίες έχουν ξεκινήσει.

Χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης

1. Χωρική θέση της περιοχής παρέμβασης

Η ονομασία της περιοχής είναι η γειτονιά Ταξιαρχών και τμήματα Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών. Η περιοχή αυτή βρίσκεται στα Δυτικά και Νοτιοδυτικά της πόλης. Με αφετηρία την κεντρική πλατεία της πόλης (Γεωργίου) η περιοχή ορίζεται από δύο βασικές οδούς την Εθνομαρτύρων και την Καλαμών. Στα Δυτικά ορίζεται από το όριο του σχεδίου πόλης.

2. Δημογραφική κατάσταση της περιοχής

	Πληθυσμός
Πληθυσμός απογραφής (2001)	5.950
Μόνιμοι κάτοικοι 2001	5.804

3. Σύνθεση πληθυσμού της περιοχής κατά ηλικία και φύλο⁶³

Πίνακας 8:

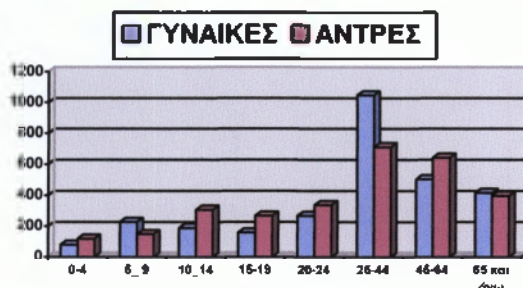
Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός	Άνδρες	Γυναίκες
0-4	197	118	79
5-9	375	148	227
10-14	494	306	188
15-19	424	267	158
20-24	602	336	267
25-44	1.757	711	1.046
45-64	1.145	642	503
Σύνολο	3.928	1.954	1.974
15-64			
65 και άνω	809	395	415
ΣΥΝΟΛΟ	5.804	2.922	2.882

*Πηγή: Από την στατιστική υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως

⁶³ Συμπληρώνεται με βάση τα αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας

Διάγραμμα 4:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 1991- 2001

* Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως, Απογραφή πληθυσμού 1991 και προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού 2001

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία του πληθυσμού, στην περιοχή παρέμβασης που είναι «η γειτονιά Ταξιαρχών και τμήματα Κέντρου, Νοσοκομείου και Φιλικών» το σύνολο του πληθυσμού αντιστοιχεί στα 5.804 άτομα. Το σύνολο των αντρών είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των γυναικών.

4. Χωρική – Πολεοδομική κατάσταση περιοχής

4.1 Ηλικία και κατάσταση κτιρίων

Πίνακας 9:

Ηλικία κτιρίων	Κτίρια (αρ.)	% επί του συνόλου
Κτίρια χρονολογίας προ του 1945	135	15
Κτίρια χρονολογίας 1945 -1970	450	50
Κτίρια δεκαετίας 1970 και άνω	315	35
Σύνολο κτιρίων	900	100

*Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Πίνακας 10:

Προβληματικά κτίρια		
	Κτίρια (αρ.)	% επί του συνόλου
Ερείπια	0	0
Εγκαταλελειμμένα	5	0,5
Κατοικούμενα σε κατάσταση «τρώγλης»	0	0
Κατοικούμενα με σοβαρά προβλήματα	70	7,8
Σύνολο προβληματικών κτιρίων	75	8,3
Σύνολο κτιρίων	75	100

*Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως

4.2 Η υπάρχουσα χωρική -πολεοδομική κατάσταση στην περιοχή, συσχετίζοντας τα στοιχεία ηλικίας και κατάστασης των κτιρίων, του βαθμού κορεσμού του συντελεστή δόμησης και τις χρήσεις γης και κτιρίων με τα φαινόμενα που οδήγησαν σε άναρχη ανάπτυξη του δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής, καθώς και τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού που συντηρούνται ή επιδεινώνονται από τις υπάρχουσες συνθήκες.

Στις οδούς Ταξιαρχών και Πελοπίδα μεταξύ του Ιερού Ναού Ταξιαρχών και αγοράς υπάρχουν υποβαθμισμένα κτίρια και αυτό γιατί αναμειγνύονται παλιά εγκαταλελειμμένα κτίρια και νέες κατασκευές χαμηλής αισθητικής ποιότητας.

Οι υλοποιούμενοι κοινόχρηστοι χώροι είναι μικροί και διάσπαρτοι και δεν επαρκούν για τις ανάγκες των κατοίκων. Στα Δυτικά της περιοχής,, οι χώροι είναι αδιαμόρφωτοι με σημαντικότερο αυτό της Δεξαμενής, είναι άδεντροι με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται ο αστικός χώρος.

Επίσης προβλέφθηκαν και χώροι στάθμευσης κατά τις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων έτσι ώστε να αποφεύγονται τα κυκλοφοριακά προβλήματα που δημιουργούνταν καθημερινά.

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από δαιδαλώδες οδικό δίκτυο με πολλούς στενούς δρόμους και αδιέξοδα καθώς και από οικοδομικά τετράγωνα ακανόνιστου σχήματος και ποικίλων διαστάσεων. Υπάρχουν και άλλα προβλήματα όπως οι δρόμοι χωρίς πεζοδρόμια, μήκους 9 χλμ.

Η περιοχή παρέμβασης υποεξυπηρετείται σε σχέση με βασικές υποδομές πρόνοιας, όπως οι βρεφονηπιακοί σταθμοί. Οι ελλείψεις αυτές επιτείνουν τα προβλήματα ένταξης του γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας. Από την άλλη όμως αναμένεται η έναρξη υλοποίησης παροχής υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού.

Ο κτιριακός όγκος αυξάνεται προς το κέντρο, ενώ οι ελεύθεροι χώροι μειώνονται. Το Νοτιοδυτικό τμήμα της περιοχής έχει σχετικά αραιή δόμηση και χώρους πρασίνου και αθλοπαιδιών.

5. Κατάσταση Υποδομών Περιοχής

5.1. Κατάσταση δικτύων Υποδομών Περιβάλλοντος

Σύμφωνα με το βαθμό κάλυψης από τα δίκτυα αποχέτευσης, ο αριθμός συνδέσεων με δίκτυο αποχέτευσης είναι στις 1.660 και το ποσοστό κάλυψης της περιοχής παρέμβασης στα 95-98%.

Από την άλλη, όσον αφορά το βαθμό κάλυψης από τα δίκτυα ύδρευσης, ο αριθμός συνδέσεων με δίκτυο ύδρευσης είναι στις 1.707 και το ποσοστό κάλυψης της περιοχής παρέμβασης στα 100%.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, διαπιστώθηκε ότι πρέπει να δημιουργηθεί έργο διοχέτευσης των ομβρίων υδάτων, που εισρέουν στο δυτικό τμήμα μέσω δυο ρεμάτων και δημιουργούν προβλήματα σε κατοικημένες περιοχές. Επίσης, διαπιστώνονται προβλήματα παλαιότητας και προβληματικότητας του δικτύου ύδρευσης.

6.Υποδομές Εκπαίδευσης

Στην περιοχή παρέμβασης βρίσκονται εγκαταστημένες οι εκπαιδευτικές δομές οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Ένα Νηπιαγωγείο (5^ο Νηπιαγωγείο Τριπόλεως),
- Τρία Δημοτικά Σχολεία (2^ο, 5^ο και 8^ο Δημοτικά Σχολεία Τριπόλεως),
- Ένα Γυμνάσιο (1^ο Γυμνάσιο Τριπόλεως),
- Ένα Λύκειο (1^ο Λύκειο Τριπόλεως).

7.Φυτεύσεις σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους

Στην ιστορική συνοικία η στενότητα των δρόμων δεν επιτρέπει την δενδροφύτευση, παρά μόνο σε συνδυασμό με πεζοδρομήσεις. Στο νεότερο τμήμα της περιοχής παρέμβασης οι χώροι πρασίνου μπορούν να δημιουργηθούν μόνο με εφαρμογή ή με τροποποίηση του σχεδίου που θα επιτρέπει την δημιουργία μεγαλύτερων κοινόχρηστων χώρων

8. Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον περιοχής

8.1. Κατάσταση απασχόλησης των κατοίκων

Πίνακας 11:

		Σύνολο	Άντρες	Γυναίκες	Αναλογία Αντρών επί συνόλου (%)	Αναλογία Γυναικών επί συνόλου (%)
1	Πληθυσμός Εργάσιμης Ηλικίας	3.928	2.068	1.860	52,7%	47,3%
2	Εργατικό Δυναμικό	2.953	1.611	1.342	54,5%	45,5%
3	Απασχολούμενοι	2.247	1.303	945	58,0%	42,0%
4	Άνεργοι	706	308	398	43,7%	56,3%
5	Άνεργοι Νέοι (ηλικίας 15-24 ετών)	179	119	60	66,7%	33,3%
6	Μη ενεργοί	975	457	517	46,9%	53,1%

*Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα, οι άντρες είναι περισσότεροι από ότι οι γυναίκες σε πληθυσμό και εργατικό δυναμικό. Όσον αφορά την ανεργία, το ποσοστό των γυναικών είναι λιγότερο από το ποσοστό των αντρών κατά 12,6%. Ενώ το ποσοστό των ανέργων αντρών ηλικίας 15-24 ετών, είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό των ανέργων γυναικών κατά 33,4%. Από την άλλη, το ποσοστό των μη ενεργών γυναικών είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό των μη ενεργών αντρών κατά 6,2%.

9. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργικότητας των δομών πρόνοιας για ηλικιωμένους /άτομα με αναπηρίες.

Το Κ.Α.Π.Η Τριπόλεως ιδρύθηκε το 1986 και διαθέτει 4 άτομα προσωπικό(κοινωνική λειτουργός, φυσιοθεραπεύτρια, εργοθεραπεύτρια και οικογενειακή βοηθός με σκοπό την πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.

Τα προβλήματα του Κ.Α.Π.Η εντοπίζονται στο χαμηλό βαθμό πρόσβασης στις παρεχόμενες υπηρεσίες σε κατοίκους άλλων Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου, λόγω της χωροθέτησης του υπάρχοντος κτιρίου. Επιπρόσθετα, το Κ.Α.Π.Η παρουσιάζει ελλείψεις ως προς την διαμόρφωση χώρων για την πρόσβαση από άτομα με ειδικές ανάγκες και σε θέματα εξοπλισμού και κατάρτισης του προσωπικού σε νέες τεχνολογίες. Επίσης, το Κ.Α.Π.Η χρειάζεται αύξηση του προσωπικού προκειμένου να στελεχωσει τις ομάδες που λειτουργούν στο χώρο του.

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» λειτουργεί από το 1988 και σκοπός του είναι η κάλυψη βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για αξιοπρεπή διαβίωση των ηλικιωμένων, η παραμονή στο φυσικό τους περιβάλλον και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Παρουσιάζει συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία αναφέρονται στην έλλειψη ικανού αριθμού προσωπικού, σε προβλήματα στέγασης και λειτουργίας ενός του χώρου σίτισης για ηλικιωμένα άτομα και στην έλλειψη ιατρικού προσωπικού.

Επίσης, στην περιοχή παρέμβασης διαβιούν 61 οικογένειες πολυτέκνων, οι οποίες αντιμετωπίζουν επιπρόσθετα προβλήματα σε σχέση με την κατάσταση των κοινωνικών υποδομών για ηλικιωμένους.

Στην περιοχή παρέμβασης δεν υπάρχουν χωροθετημένες δομές για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού(άτομα με αναπηρίες).

Λειτουργεί και ο Ξενώνας του Ψυχιατρείου Τριπόλεως στην περιοχή παρέμβασης, ο οποίος έχει την δυνατότητα φιλοξενίας 15 ατόμων. Οι ανάγκες αναβάθμισης του Ξενώνα εντοπίζονται στην έλλειψη διαμορφωμένων χώρων για την εκπαίδευση των ατόμων που φιλοξενούνται σε αυτόν. Η εκπαίδευση των ατόμων κρίνεται απαραίτητη τόσο για κοινωνικούς λόγους όσο και για ιατρικούς λόγους.

Επίσης, στην περιοχή παρέμβασης είναι εγκατεστημένο το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Τριπόλεως, το οποίο παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διάγνωσης και θεραπείας σε περιστατικά μικρής κλίμακας και διαθέτει έξι κλίνες για φιλοξενία ασθενών. Το Κέντρο Ψυχικής Υγείας δεν διαθέτει προσωπικό και σήμερα είναι στελεχωμένο με προσωπικό του Ψυχιατρείου Τριπόλεως.

10. Κατανομή απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Πίνακας 12:

Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι	Αναλογία επί του συνόλου των απασχολούμενων (%)
Πρωτογενής	128	5,7%
Δευτερογενής	641	28,5%
Τριτογενής	1.478	65,8%
ΣΥΝΟΛΟ	2.247	100,0%

Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Σύμφωνα με τα παραπάνω συμπεραίνουμε, ότι το ποσοστό των απασχολούμενων είναι μεγαλύτερο στον τριτογενή τομέα κατά 65,8%.

11. Εκτιμήσεις για την διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας κατά την τελευταία δετία σε σύγκριση με την κατάσταση στο Δήμο, το Νομό και την Περιφέρεια

Η εκτίμηση της ανεργίας της περιοχής παρέμβασης κατά την τελευταία δετία είναι εξαιρετικά δύσκολη λόγω της έλλειψης στοιχείων. Το ποσοστό ανεργίας που παρατηρείται στην περιοχή είναι υψηλό τόσο σε σχέση με τον Νομό Αρκαδίας, όσο και σε σχέση με την Περιφέρεια και την Χώρα.

Συγκεκριμένα, η τάση που παρατηρείται σε επίπεδο Νομού είναι πτωτική, ενώ λιγότερο παρατηρείται σε επίπεδο Περιφέρειας.

11.1 Εκτιμήσεις για τα αίτια δημιουργίας ανεργίας με βάση την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή

Το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή οφείλεται στην φύση και την κατάσταση των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιοχής. Η οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή παρουσιάζει μια προβληματική εικόνα. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αποτελείται από μικρές και ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλό βαθμό απασχόλησης όπου το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων απασχολούν ένα άτομο.

12. Κοινωνικά ευπαθείς ομάδες

12.1. Τα βασικά χαρακτηριστικά των παλιννοστούντων στην περιοχή

Οι παλιννοστούντες στην περιοχή παρέμβασης δεν παρουσιάζουν ομοιογενή χαρακτηριστικά τα οποία θα ήταν δυνατόν να τους κατατάξουν ως μια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα με συγκεκριμένα προβλήματα.

12.1.2. Τα βασικά χαρακτηριστικά των μεταναστών στην περιοχή

Οι μετανάστες στην περιοχή παρέμβασης προέρχονται από τα Βαλκανικά κράτη, ενώ η επαγγελματική τους ενασχόληση εντοπίζεται στην γεωργία και στην κτηνοτροφία, στις κατασκευές και στις οικιακές εργασίες σε σπίτια ή επιχειρήσεις (καθαρίστριες, νοσηλεύτριες κ.λ.π.).

Στα σχολεία της περιοχής παρέμβασης, το ποσοστό των παιδιών μεταναστών τα οποία φοιτούν στα σχολεία είναι υψηλό, φθάνοντας το 6%. Το πολύ υψηλό ποσοστό των

μαθητών - παιδιών μεταναστών δημιουργεί μαθησιακές δυσκολίες στις τάξεις των σχολείων της περιοχής στο βαθμό που τα παιδιά των μεταναστών δεν μιλούν καλά την ελληνική γλώσσα, ενώ μόνο στο 8^ο Δημοτικό Σχολείο λειτουργεί ειδικό τμήμα υποδοχής μαθητών με στόχο την ομαλή μαθησιακή προσαρμογή των παιδιών.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα των μεταναστών στην περιοχή είναι η συνεργασία και ανταλλαγή με τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς. Οι περισσότεροι μετανάστες συγκεντρώνονται σε περιοχές με χαμηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού και κακή ποιότητα υποδομών.

12.1.3. Τα βασικά χαρακτηριστικά των ανέργων άνω των 45 ετών στην περιοχή

Η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει σχετικά μικρά ποσοστά ανεργίας των ατόμων άνω των 45 ετών. Η παραγωγική δομή της περιοχής αλλά και του συνόλου της πόλης ακολουθεί ένα πρότυπο ανάπτυξης μη δυναμικών δραστηριοτήτων στον εμπορικό τομέα με υψηλά ποσοστά αυτοαπασχόλησης.

12.1.4. Τα βασικά χαρακτηριστικά των ατόμων με αναπηρία στην περιοχή

Η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει συγκέντρωση ατόμων με αναπηρίες, τα οποία εντοπίζονται στις μεγάλες ηλικίες. Τα προβλήματα τα οποία δημιουργούνται στα άτομα αυτά αναφέρονται στις δυνατότητες εξυπηρέτησης των ατόμων αυτών και στις δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας. Μερικά άτομα με αναπηρία έχουν τη δυνατότητα να δουλέψουν αλλά δεν μπορούν να βρουν δουλειά εξαιτίας του κοινωνικού αποκλεισμού και εξαιτίας της έλλειψης κατάλληλων υποδομών στους χώρους εργασίας για την εξυπηρέτηση αυτών των ατόμων.

13. Συγκριτικά πλεονεκτήματα ανάπτυξης

13.1. Δομές στήριξης ή ανάπτυξης

13.1.1. Δομές Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Η περιοχή παρέμβασης δεν διαθέτει ειδικές δομές στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά η Ομοσπονδία Επαγγελματιών διαθέτει στην πλατεία Φιλικών

κτίριο το οποίο στεγάζει τις δραστηριότητες της Ομοσπονδίας και τις εκπαιδευτικές δομές. Ο χώρος αυτός είναι κατάλληλος για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων προώθησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

13.1.2. Δομές Πολιτιστικής Δραστηριότητας

Η Τρίπολη διαθέτει ένα μεγάλο απόθεμα κτιρίων από παλαιότερες εποχές και κυρίως από τα τέλη του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα που έδιναν έναν έντονο αστικό χαρακτήρα. Παρά τη σύγχρονη δόμηση, αρκετά από τα δημόσια κτίρια είναι αναστηλωμένα. Στην περιοχή παρέμβασης καταγράφονται στα πολιτιστικά αποθέματα οι Άγιοι Ταξιάρχες, όπου χρειάζεται επιπλέον παρεμβάσεις και ο ιστορικός λόφος της Δεξαμενής, ο οποίος είναι κοινόχρηστος χώρος αλλά αδιαμόρφωτος.

Επίσης, στην περιοχή παρέμβασης βρίσκεται και ο Ιερός Ναός των Αγίων Ταξιάρχων, ο οποίος έχει μεγάλη ιστορική αξία.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερα παραπάνω, κύριο γνώρισμα της περιοχής παρέμβασης είναι η ύπαρξη του παλιού της τμήματος που αποτελεί τμήμα του ιστορικού κέντρου της πόλης. Ο χαρακτήρας της περιοχής έχει με τα χρόνια αλλοιωθεί με αποτέλεσμα να σώζονται ελάχιστα στοιχεία της ιστορικής κληρονομιάς της. Συχνά κακοσυντηρημένα κτίρια συνυπάρχουν με νεότερα κτίρια που δεν προσαρμόζονται με τα παλαιότερα ούτε ως προς την μορφή αλλά ούτε και ως προς τον όγκο.

Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι και η μίξη κυκλοφορίας των οχημάτων και πεζών και η ανεξέλεγκτη στάθμευση.

14. Τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές για την περιοχή

Η ανάλυση αυτή θα αποτελέσει βασικό στοιχείο για την αξιολόγηση των αναπτυξιακών προβλημάτων αλλά και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ανάπτυξης της περιοχής.

Πίνακας 13: SWOT Ανάλυσης⁶⁴

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΧΩΡΙΚΗ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ			
Υπαρξη σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων.	Υποβαθμισμένα χαρακτηριστικά δομημένου περιβάλλοντος.	Αύξηση ελκυστικότητας της περιοχής.	Από το τμήμα κεντρικών λειτουργιών που αναπτύχθηκε σε άλλες περιοχές της πόλης.
Υπαρξη θεσμοθετημένων πολεοδομικών ρυθμίσεων.	Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων.		
Διατήρηση κάποιων στοιχείων της ιστορικής και αρχιτεκτονικών.			
ΥΠΟΔΟΜΕΣ			
Ολοκλήρωση βασικών τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.	Ατέλειες ή και κακή ποιότητα των τεχνικών υποδομών σε επιμέρους τμήματα της περιοχής.	Δυνατότητα δημιουργίας συμπληρωματικών υποδομών.	
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ			
	Απουσία ιδιαίτερων στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος.	Δυνατότητα δημιουργίας χώρων φυσικού περιβάλλοντος.	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ			
Σημαντική παρουσία παραγωγικών ομάδων πληθυσμού.	Μικρό μέγεθος καταστημάτων και απασχόλησης.	Ειδίκευση σε τομείς ή κλάδους.	Το υφιστάμενο κέντρο πόλης, αλλά και πιθανόν νέο κέντρο στην περιοχή των

⁶⁴ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

			επεκτάσεων.
Παρουσία επιχειρήσεων στην περιοχή	Αναχρονιστική σύνθεση καταστημάτων χωρίς τάσεις ειδίκευσης.		
Σχετικά καλό επίπεδο κατάρτισης των εργαζομένων			

**Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.*

Τελικοί Δικαιούχοι των πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανά κατηγορία πράξεων⁶⁵

Πίνακας 14:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Ανάπλαση	Δήμος Τριπόλεως, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης
Εκπαίδευση	
Υγεία – Πρόνοια	ΚΑΠΗ Τριπόλεως
Μεταφορές	Δήμος Τριπόλεως
Πολιτιστική / Πολιτισμική ανάδειξη αστικού ιστού	Δήμος Τριπόλεως
Προστασία περιβάλλοντος	Δήμος Τριπόλεως, Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Δήμου Τριπόλεως
Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού	Δήμος Τριπόλεως
Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την «Κοινωνία της Πληροφορίας»	Δήμος Τριπόλεως, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης
Βελτίωση διοικητικών υπηρεσιών	Δήμος Τριπόλεως, Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης
Συμβουλευτικές υπηρεσίες / Συνοδευτικές υπηρεσίες	Δήμος Τριπόλεως, Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών, Αντικαρκινική Εταιρεία Τριπόλεως
Προκατάρτιση / Κατάρτιση	Δήμος Τριπόλεως
Προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση	ΟΑΕΔ
Κοινωνικές υπηρεσίες	Δήμος Τριπόλεως

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

⁶⁵ Στοιχεία από το Δημαρχείο και από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Επιχειρησιακού Σχεδίου	Διάρκεια (μήνες)	Έναρξη (μήνας / έτος)	Λήξη (μήνας / έτος)
	42	6 / 2003	12 / 2006

Προϋπολογισμός των δράσεων ΕΚΤ και ΕΤΠΑ

Πίνακας 15:

Προϋπολογισμός Ε.Σ. (ευρώ)	5.891.948,02
Προϋπολογισμός δράσεων ΕΚΤ (ευρώ)	1.351.463,79
Αναλογία προϋπολογισμού ΕΚΤ επί συνολικού προϋπολογισμού Επιχειρησιακού Σχεδίου	22,94%
Προϋπολογισμός δράσεων ΕΤΠΑ (ευρώ)	4.540.484,23
Αναλογία προϋπολογισμού ΕΤΠΑ επί συνολικού προϋπολογισμού Επιχειρησιακού Σχεδίου(%)	77,06%
Δημόσια Δαπάνη(ευρώ)	5.891.948,02
Αναλογία Δημόσιας Δαπάνης επί συνολικού προϋπολογισμού Επιχειρησιακού Σχεδίου(%)	100%

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως

Επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΤΠΑ

Οι επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΤΠΑ αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 16:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΤΠΑ	ΠΡΑΞΕΩΝ (ευρώ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΤΠΑ	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
(1) Αναβάθμιση / Αποκατάσταση και Προστασία Αστικού Περιβάλλοντος				
1.1 Αποκατάσταση / Αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος, τεχνικών υποδομών, δημόσιων / κοινόχρηστων χώρων, κοινοφελών εγκαταστάσεων, κοινωνικών υποδομών				
Ανάπλαση	1.753.125,46		38,61%	29,75%
Εκπαίδευση				
Υγεία – Πρόνοια	25.000,00		0,55%	0,42%
Μεταφορές	155.539,25		3,43%	2,64%
1.2 Πολιτιστική / Πολιτισμική ανάδειξη αστικού ιστού	205.429,20		4,52%	3,49%
1.3 Προστασία περιβάλλοντος	976.390,32		21,50%	16,57%
(2) Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού	370.000,00		8,15%	6,28%
(3) Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την «Κοινωνία της Πληροφορίας»	690.000,00		15,20%	11,71%

(4) Βελτίωση διοικητικών υπηρεσιών	365.000,00	8,04%	6,19%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΤΠΑ	4.540.484,23	100%	77,06%

* Πηγή από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΚΤ

Οι επιχειρησιακοί τομείς πράξεων ΕΚΤ αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 17:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ευρώ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΚΤ	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
(1) Συμβουλευτικές υπηρεσίες /Συνοδευτικές υπηρεσίες	232.341,79	17,19%	3,94%
(2) Προκατάρτιση / Κατάρτιση	121.440,00	8,99%	2,06%
(3) Προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση	619.682,00	45,85%	10,52%
(4) Κοινωνικές Υπηρεσίες	378.000,00	27,97%	6,42%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ	1.351.463,79	100%	22,94%

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Α. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Α1. Στοιχεία για τον Ο.Τ.Α. στον οποίο εντάσσεται η περιοχή παρέμβασης⁶⁶

1. Γενικά στοιχεία Ο.Τ.Α

Όνομασία Ο.Τ.Α.	Δήμος Τριπόλεως
Όνομασία έδρας	Τρίπολη
Διεύθυνση κτιρίου έδρας – Τ.Κ.	Εθνικής Αντιστάσεως 43
Τηλέφωνο	2710-222235
Fax	2710-234673
e-mail	Dimtrip@tri.forthnet.gr

2. Δημογραφική κατάσταση του Ο.Τ.Α.

	Πληθυσμός	Μοναδιαία Μεταβολή 1991- 2001	Μεταβολή 1991-2001
Πληθυσμός απογραφής (1991)	22.463	3.057	13,6%
Πληθυσμός απογραφής(2001)	25.520		
Μόνιμοι κάτοικοι 2001	30.000		

* Πηγή: Από το Δημαρχείο Τριπόλεως, Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου.

⁶⁶ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

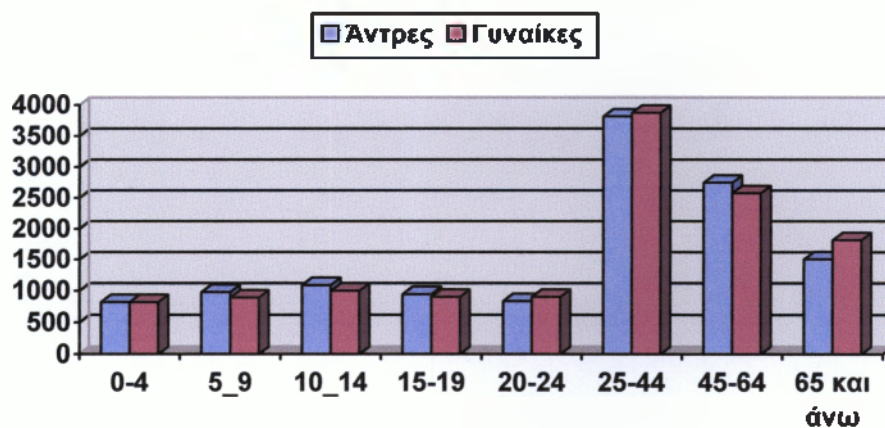
3.Σύνθεση Πληθυσμού Ο.Τ.Α. κατά ηλικία και φύλο

Πίνακας 18:

Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός	Αναλογία επί του συνόλου (%)	Άνδρες	Αναλογία επί του συνόλου Ανδρών	Αναλογία επί του συνόλου Ανδρών - Γυναϊκών	Γυναίκες	Αναλογία επί του συνόλου Γυναϊκών	Αναλογία επί του συνόλου Ανδρών - Γυναϊκών
0-4	1.638	6,4%	819	6,4%	3,2%	819	6,4%	3,2%
5-9	1.873	7,3%	982	7,7%	3,8%	892	7,0%	3,5%
10-14	2.090	8,2%	1.090	6%	4,3%	1.001	7,8%	3,9%
15-19	1.850	7,2%	947	7,4%	3,7%	902	7,1%	3,5%
29-24	1.735	6,8%	834	6,5%	3,3%	901	7,1%	3,5%
25-44	7.690	30,1%	3.816	30,0%	15,0%	3.874	30,3%	15,2%
45-64	5.319	20,8%	2.745	21,5%	10,8%	2.574	20,1%	10,1%
Σύνολο 15-64	16.594	65,0%	8.342	65,5%	32,7%	8.251	64,6%	32,3%
65+	3.324	13,0%	1.509	11,8%	5,9%	1.815	14,2%	7,1%
Σύνολο	25.520	100%	12.741		49,9%	12.779		50,1%

* Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως, Απογραφή 1991-2001

Διάγραμμα 4:

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή που έγινε το έτος 1991-2001, το σύνολο του πληθυσμού φθάνει στους 25.520 κατοίκους.

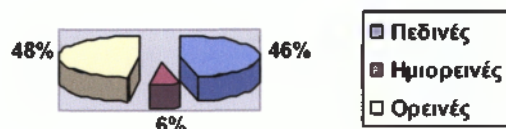
4. Κατανομή πληθυσμού ανά υψομετρικές ζώνες

Σε κάθε περίπτωση η κατανομή του πληθυσμού σε υψομετρικές ζώνες συμβάλλει στα μεγέθη πληθυσμιακής πυκνότητας. Η κατανομή της συνολικής έκτασης του Δήμου Τριπόλεως ανά υψομετρικές ζώνες καταγράφεται ως εξής:

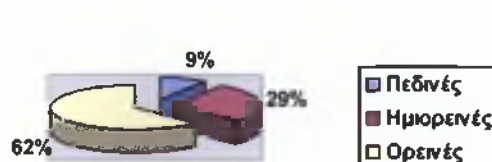
Ζώνες	Δήμος Τρίπολης	Νομός Αρκαδίας
Πεδινές	46,3%	8,8%
Ημιορεινές	6,0%	28,6%
Ορεινές	47,7%	62,5%

Διάγραμμα 5:

Κατανομή πληθυσμού ανά υψομετρικές ζώνες στο Δήμο Τρίπολης

Κατανομή πληθυσμού ανά υψομετρικές ζώνες στο Νομό Αρκαδίας

5. Οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων του Ο.Τ.Α.

Πίνακας 19:

Τομέας Οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι	Αναλογία επί του συνόλου (%)
Πρωτογενής	192	2,3%
Δευτερογενής	1.851	22,3%
Τριτογενής	5.850	70,4%
Σύνολο	8.308	100%

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία (Απογραφή Πληθυσμού 1991) το σύνολο των οικονομικά ενεργών του Νομού Αρκαδίας είναι 39.829 άτομα, του Δήμου Τρίπολης 9.056 (που αποτελεί το 22,7% του Νομού) ενώ του Δημ. Διαμερίσματος Τρίπολης 8.115 άτομα, συμβάλλοντας με ποσοστό 89,6% στο σύνολο των οικονομικά ενεργών του Δήμου.

Η τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης σε επίπεδο Δήμου αναδεικνύει την υπεροχή του τριτογενή και την εξαιρετικά μικρή συμβολή του πρωτογενή τομέα. Αντίθετα, σε επίπεδο Νομού ο πρωτογενής τομέας συμμετέχει κατά 36,24% στη συνολική απασχόληση ποσοστό που τον κατατάσσει στον αγροτικό τομέα. Στον τριτογενή τομέα απασχολείται το 43,27% και στο δευτερογενή το 20,50% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του νομού.

Το ποσοστό ανέργων σε επίπεδο Δήμου είναι υψηλότερο του μέσου εθνικού και κυμαίνεται στο 9,75% (διαθέσιμα στοιχεία 1991).

Β. Επιχειρησιακό Σχέδιο Περιοχής Παρέμβασης

1. Συνοπτική παρουσίαση του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Βασικός στόχος του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι η αναζωογόνηση της περιοχής παρέμβασης που εξειδικεύεται σε τέσσερις στόχους:⁶⁷

- Στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών στην κίνηση πεζών και οχημάτων.
- Στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Στην αναβάθμιση και ανάδειξη της εικόνας της περιοχής.
- Στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου οι τέσσερις στόχοι εξυπηρετούνται από κατηγορίες πράξεων που αφορούν:

⁶⁷ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

- Την ολοκλήρωση του οδικού δικτύου σε τμήματα όπου παρατηρούνται ασυνέχειες, με ταυτόχρονη διασφάλιση θέσεων στάθμευσης σε οργανωμένους χώρους.
- Την συμπλήρωση του δικτύου ελεύθερων και διαμορφωμένων κοινόχρηστων χώρων και χώρων άθλησης.
- Την βελτίωση δικτύων τεχνικής υποδομής και κοινωνικών υποδομών.
- Την ανάδειξη στοιχείων ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Την δημιουργία δομών για την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
- Την επιχορήγηση θέσεων εργασίας και επιχειρηματικής ανάπτυξης.

2. Αναμενόμενες επιπτώσεις

2.1. Επιπτώσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Από τις δράσεις ΕΚΤ είχαμε 116 νέες θέσεις εργασίας, ιδρύθηκαν 38 νέες επιχειρήσεις και ενισχύθηκαν 40 υφιστάμενες επιχειρήσεις, ενώ από τις δράσεις του ΕΤΠΑ είχαμε 5 νέες θέσεις εργασίας, δεν ιδρύθηκαν νέες επιχειρήσεις και ενισχύθηκαν 134 υφιστάμενες επιχειρήσεις.

2.2.Επιπτώσεις στο κοινωνικό περιβάλλον

Η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων επιτυγχάνεται με δράσεις για τη βελτίωση των υποδομών για το σύνολο των κατοίκων της περιοχής. Η διευκόλυνση γυναικών για εύρεση εργασίας εξυπηρετείται από δράσεις του ΕΤΠΑ με δημιουργία υποδομών για προστατευόμενα μέση μεγάλης ηλικίας αλλά και δομές του ΕΚΤ για προστατευόμενα μέση. Επίσης, η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας υποστηρίζεται άμεσα και με δράσεις συμβουλευτικές, κατάρτισης και προώθησης στην απασχόληση, που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Η αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης εξυπηρετείται από δράσεις που διαχωρίζουν την κίνηση των πεζών και οχημάτων αλλά και μέσα από τη μελέτη για την ασφάλεια και την προστασία από φυσικές καταστροφές.

Η βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης, διασφαλίζεται μέσα από τη συμπλήρωση και τη βελτίωση των υποδομών και των δράσεων για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.

Η αύξηση της προσπελασιμότητας στα κοινωνικά αγαθά διασφαλίζεται από άυλες δράσεις που στοχεύουν στη διάχυση της γνώσης και της πληροφόρησης τόσο σε ειδικές ομάδες στόχους όσο και για το σύνολο των κατοίκων της περιοχής.

3. Αλληλεπίδραση προβλεπόμενων πράξεων

3.1. Αλληλεπίδραση προβλεπόμενων πράξεων ΕΤΠΑ

Οι δράσεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ έχουν ως κύριο στόχο την πολεοδομική αναδιοργάνωση της περιοχής παρέμβασης, την ορθολογική ανάπτυξη υποδομών οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για κοινωνικές χρήσεις, την περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση και την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και την βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών.

3.2. Αλληλεπίδραση προβλεπόμενων πράξεων ΕΚΤ

Στο πλαίσιο του προγράμματος προβλέπονται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ των ανέργων ευπαθών ομάδων πληθυσμού και των ανέργων και εργαζομένων του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού για την ενσωμάτωση των κοινωνικά ευπαθών ομάδων στον κοινωνικοοικονομικό ιστό, τη συμβουλευτική υποστήριξη των ανέργων, την προκατάρτιση / κατάρτιση ανέργων και εργαζομένων και την επιδότηση της απασχόλησης είτε μέσω των τοποθετήσεων σε υπάρχουσες επιχειρήσεις, είτε μέσω της ανάπτυξης της αυτοαπασχόλησης με έναρξη επιτηδεύματος.

Ο στόχος των δράσεων ΕΚΤ είναι η άμβλυνση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας της περιοχής παρέμβασης, η οποία πλήττεται από υψηλό ποσοστό ανεργίας (23,9%), ενώ το ποσοστό των γυναικών είναι υψηλότερο και αγγίζει το 29,6%. Η συνέργια και η συμπληρωματικότητα αποδεικνύεται μέσω της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών προς τους ηλικιωμένους και τα παιδιά με τη δημιουργία ανάλογων δομών όσο και από την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις δομές που δημιουργούν προϋποθέσεις απασχόλησης για τις μη ενεργές γυναίκες.

Η συμπληρωματικότητα διασφαλίζεται από τον σχεδιασμό και τον χρονικό προγραμματισμό των πράξεων για συμβουλευτικές και συνοδευτικές υπηρεσίες, για προγράμματα κατάρτισης και για δράσεις για την προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση.

4. Τεκμηρίωση σκοπιμότητας και αναμενόμενων αποτελεσμάτων των πράξεων.

Η επιλογή των δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου βασίστηκε στη γνώση όλων των εμπλεκόμενων τοπικών φορέων για τις ανάγκες της περιοχής. Έτσι, καθορίστηκαν οι εξής στόχοι τους οποίους θα πρέπει να ικανοποιούν οι προτεινόμενες πράξεις:

1. Ανάδειξη της πολιτιστικής και ιστορικής σημασίας της περιοχής.
2. Ορθολογική ανάπτυξη και βελτίωση του αστικού χώρου.
3. Αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος για τη λειτουργία επιχειρηματικών, πολιτιστικών και κοινωνικών υποδομών.
4. Δημιουργία υποδομών ικανών να συμβάλουν στη διαφοροποίηση και ευελιξία της τοπικής οικονομίας και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
5. Κοινωνική αναζωογόνηση, με παράλληλη άρση των ανισοτήτων και των όρων κοινωνικού αποκλεισμού.
6. Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των κατοίκων της περιοχής μέσω ενημέρωσης και συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
7. Υποστήριξη της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μορφές συμβατές με τα χαρακτηριστικά της περιοχής.

8. Καλύτερη διαχείριση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος και μείωση των επιβαρύνσεων.
9. Δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυσης της τοπικής απασχόλησης.
10. Κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση ειδικών ομάδων πληθυσμού μέσω της στήριξής τους για ομαλή είσοδο στην αγορά εργασίας και στη κοινωνική ζωή της πόλης.
11. Σύνδεση της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού με ευκαιρίες απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης που δημιουργούνται από τους μηχανισμούς της παραγωγικής βάσης και της τοπικής οικονομίας.

4.1. Προσδιορισμός των αξόνων σχεδιασμού και υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων προσδιορίστηκαν οι άξονες σχεδιασμού και υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου οι οποίοι είναι οι εξής:⁶⁸

1. Συμμετοχή των φορέων στις διαδικασίες υλοποίησης των παρεμβάσεων του σχεδίου που να εκπροσωπούν το σύνολο της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.
2. Συνολική προσέγγιση των προβλημάτων και εστίαση στα κρίσιμα χαρακτηριστικά της περιοχής.
3. Εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και δυνατοτήτων ανάπτυξης της περιοχής.
4. Επίτευξη του μέγιστου βαθμού συνέργιας των δράσεων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού με τις δράσεις δημιουργίας και βελτίωσης των υποδομών.
5. Ενεργοποίηση του συνόλου του τοπικού πληθυσμού και των ειδικών ομάδων στη διαμόρφωση των νέων συνθηκών ανάπτυξης.
6. Αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων με επιλογή έργων που εξυπηρετούν στο μεγαλύτερο βαθμό τους στόχους που τέθηκαν.

⁶⁸ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

7. Δημιουργία συνθηκών για παράλληλη κινητοποίηση από τον ιδιωτικό τομέα.

Η κύρια ομάδα στόχος του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι το σύνολο των κατοίκων της περιοχής και συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα. Τα αποτελέσματα των πράξεων αφορούν στην πολεοδομική αναδιοργάνωση, τη βελτίωση ή και συμπλήρωση των υποδομών και τη περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης και στην αύξηση της ασφάλειας διαβίωσης μέσα από έργα βελτίωσης δρόμων και υποδομές για ειδικές ομάδες πληθυσμού. Οι υποδομές και οι συνοδευτικές υπηρεσίες πρόνοιας θα έχουν ως έμμεση επίπτωση και τη διευκόλυνση των γυναικών για εύρεση εργασίας.

Ομάδα στόχος για τις πράξεις που αφορούν στην παραγωγική βάση, τη συμβουλευτική, την κατάρτιση και την προώθηση στην απασχόληση είναι οι άνεργοι αλλά και οι επιχειρηματίες. Οι επιπτώσεις σε αυτήν την κατηγορία των πράξεων αφορούν στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης των κατοίκων. Την ίδια ομάδα στόχο και επιπτώσεις έχουν και οι δράσεις για την Κοινωνία της Πληροφορίας, που απευθύνονται στο σύνολο των κατοίκων της περιοχής και έχουν ως επίπτωση την αύξηση της προσπελασιμότητας στα κοινωνικά αγαθά.

Τέλος, οι δράσεις για τη βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού αλλά και σε ειδικές ομάδες πληθυσμού και θα έχουν ως επίπτωση την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων αλλά και την αύξηση την προσπελασιμότητας στα κοινωνικά αγαθά με το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).

Οι υποδομές που θα δημιουργηθούν με την υλοποίηση του σχεδίου θα καλύψει μόνιμες ανάγκες των κατοίκων της περιοχής, οι οποίες θα εξακολουθούν να υπάρχουν και μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου. Οι φορείς που θα λειτουργήσουν τις υποδομές θα αξιοποιήσουν την εμπειρία των πρώτων χρόνων λειτουργίας, ώστε να αναπτύξουν και να βελτιώσουν τις υπηρεσίες σε βαθμό που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων.

Πίνακας 20: Τελικοί Δικαιούχοι Πράξεων ΕΤΠΑ⁶⁹

ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΤΠΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ευρώ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΤΠΑ
Τελικός Δικαιούχος: ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ			
Αποκατάσταση και ανακαίνιση κτιρίου Παλαιάς Αγοράς	2	293.470,29	6,46%
Μελέτη αναθεώρησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου	4	132.061,63	2,91%
Αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων οδικού δικτύου στο Λόφο Δεξαμενής και στο Λόφο Μπιζανίου	5	770.000	16,69%
Διαμόρφωση παιδικών χαρών Σφαγείου και οδού Τρικορφών	6	58.694,06	1,29%
Βελτίωση / Επέκταση / Εκσυγχρονισμός ΚΑΠΗ Τριπόλεως	7	25.000,00	0,55%
Δημιουργία συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης	8	117.388,11	2,59%
Δημιουργία υπαίθριου πάρκινγκ	9	38.151,14	0,84%
Δημιουργία μνημείων στο Λόφο Δεξαμενής	10	58.694,06	1,29%
Αποκατάσταση κωδωνοστασίου και κτιρίου Ιερού Ναού Ταξιάρχων	11	146.735,14	3,23%
Μελέτη πρόληψης και προστασίας από φυσικές καταστροφές με έμφαση στην Εδαφοτεχνική Έρευνα και τον Αντσεισμικό Σχεδιασμό της περιοχής παρέμβασης	14	73.367,57	1,62%
Δημιουργία επιχειρηματικών εντύπων	17	80.000,00	1,76%
Συμβουλευτικό Κέντρο Επιχειρήσεων	18	290.000,00	6,39%
Εγκατάσταση συστήματος GIS	24	200.000,00	4,40%
Εναισθητοποίηση του κοινού για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, πολιτιστικής κληρονομιάς και δημιουργία γνώσης	26	140.000,00	3,08%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		2.423.562	53,10%

⁶⁹ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

Τελικός Δικαιούχος: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ			
Ανάπλαση / Αποκατάσταση Κτιρίου Κληροδοτήματος Σχίζα	1	293.470,29	6,46%
Διαμόρφωση αθλητικού χώρου περιοχής Φιλικών	3	293.470,29	6,46%
Δημιουργία συστήματος ανακύκλωσης υλικών	12	140.000,00	3,08%
Διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής	13	146.735,14	3,23%
Δημιουργία κόμβου του Προγράμματος	19	130.000,00	2,86%
Δημιουργία ιστοσελίδων των φορέων του Προγράμματος	20	100.000,00	2,20%
Παρακολούθηση - Προβολή	21	70.000,00	1,54%
Δημιουργία βάσης πληροφοριών	22	120.000,00	2,64%
Δημιουργία Στεκιού ΚτΠ	23	70.000,00	1,54%
Δημιουργία συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	25	140.000,00	3,08%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		1.503.675,72	33,09%
Τελικός Δικαιούχος: ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ			
Δίκτυο όμβριων και διευθέτηση ρέματος στην περιοχή Φιλικών	15	440.205,43	9,70%
Αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης της περιοχής Φιλικών	16	176.082,17	3,88%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		616.287,6	13,58%

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Πίνακας 21: Τελικοί Δικαιούχοι Πράξεων ΕΚΤ⁷⁰

ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ευρώ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΚΤ
Τελικός Δικαιούχος: ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ			
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	27	186.647,00	13,81%
Κατάρτιση ανέργων	30	70.200,00	5,19%
Προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων	31	12.360,00	0,91%
Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού	32	38.880,00	2,88%
Παροχή υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού	36	188.000,00	13,91%
Δημιουργία Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	37	190.000,00	14,06%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		686.087	50,76%
Τελικός Δικαιούχος: ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ			
Ενημέρωση / Ευαισθητοποίηση	28	35.694,79	2,64%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		35.694,79	2,64%
Τελικός Δικαιούχος: ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ενημέρωση / Ευαισθητοποίηση	29	10.000,00	0,74%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		10.000,00	0,74%
Τελικός Δικαιούχος: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ			
Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας	33	220.500,00	16,32%
Επιδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών	34	281.200,00	20,81%
Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας	35	117.982,00	8,73%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ		619.682	45,86%

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

⁷⁰ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

5. Εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου

5.1. Θεσμικό πλαίσιο για την υλοποίηση των δράσεων

-Για τα έργα παρέμβασης υποδομών μεταφορών οι προτεινόμενες δράσεις καλύπτονται από το Ρυμοτομικό Σχέδιο της πόλης.

-Για τις ειδικές παρεμβάσεις ανάπλασης σε κτίρια υπάρχουν μελέτες σε διαδικασία έγκρισης.

-Για την δημιουργία των κοινωνικών υποδομών δρομολογείται η έκδοση αρχιτεκτονικών μελετών.

-Οι παρεμβάσεις δημιουργίας πρασίνου υλοποιούνται σε θεσμοθετημένους χώρους. Οι ενέργειες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού θα υλοποιηθούν με βάση:⁷¹

1. την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με Α.Π. 113665/29-8-2002, «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής των Δράσεων στα πλαίσια των Μέτρων Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης – ΕΚΤ των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων κατά το Γ' Κ.Π.Σ, που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)».
2. την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με Α.Π. 112809/18-6-2002, «Τροποποίηση της υπ. αριθμ. 4033/26-7-2001 Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το Ε.Κ.Τ. στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ (2000-2006), για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης».
3. την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με Α.Π. 112810/18-6-2002, «Τροποποίηση της υπ. αριθμ. 5387/8-10-2001 Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ορίζει το Σύστημα Διαχείρισης,

⁷¹ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των ενεργειών παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών συγχρηματοδοτούμενων από το Ε.Κ.Τ. στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ (2000-2006)».

6. Πλαίσιο εφαρμογής / Υλοποίησης των δράσεων

Για την διαχείριση και υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Τριπόλεως έχει δημιουργηθεί η Τοπική Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τους Τελικούς Δικαιούχους Πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου και από άλλους κοινωνικούς φορείς της πόλης και της περιοχής παρέμβασης.

Η Τοπική Συντονιστική Επιτροπή έχει ως αρμοδιότητες την συνεχή παρακολούθηση των δράσεων, την ανταλλαγή εμπειριών στις υλοποιούμενες δράσεις, τη σύνταξη και υποβολή προτάσεων στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΕΠ Πελοποννήσου, την προώθηση της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των εταίρων, την υποστήριξη στο σχεδιασμό και την τεκμηρίωση όλων των δράσεων και τη γνωμοδότηση των πράξεων που προτείνονται για ένταξη από τους Τελικούς Δικαιούχους προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΕΠ Πελοποννήσου.

Η συμμετοχή των φορέων στην Εταιρική Συνεργασία είναι δεσμευτική και παράγει ευθύνες για κάθε φορέα χωριστά:

- A) Στο τμήμα του Σχεδίου που αφορά την ευθύνη υλοποίησης των πράξεων ως Τελικός Δικαιούχος.
- B) Στο σύνολο του Σχεδίου εφόσον οι πράξεις βρίσκονται σε συνέργια, συνάφεια και χρονική αλληλουχία.

Ο Τελικός Δικαιούχος είναι υπεύθυνος για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου της πράξης και έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της πράξης μετά την έγκρισή της. Επίσης, είναι υπόχρεος απέναντι στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και μεριμνά για όλες τις ενέργειες που ορίζουν οι Κανονισμοί του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

7. Χρονοδιάγραμμα Επιχειρησιακού Σχεδίου και χρονική κατανομή προϋπολογισμού

Χρονοδιάγραμμα Επιχειρησιακού Σχεδίου

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης Ε.Σ.	Διάρκεια (μήνες)	Έναρξη (μήνας / έτος)	Λήξη (μήνας / έτος)
	43	06/2003	12/2006

Η πρώτη πράξη με την οποία ξεκινάει το Επιχειρησιακό Σχέδιο είναι μέρος της υπ' αριθμόν 6 (διαμόρφωση παιδικών χαρών Τρικόρφων) και ολοκληρώνεται με την υλοποίηση των δράσεων υπ' αριθμόν 33 και 34 (δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και επιδότηση νέων επαγγελματιών), όπως και η πράξη 19 (δημιουργία κόμβου του Προγράμματος) και 21 (παρακολούθηση – προβολή του προγράμματος).

Τα κρίσιμα σημεία εφαρμογής του χρονοδιαγράμματος του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Η κρίσιμη περίοδος για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου αποτελεί το διάστημα του τελευταίου τριμήνου 2004 και του πρώτου τριμήνου του 2005. Το διάστημα αυτό θα είναι κρίσιμο με δεδομένο ότι θα έχει ενεργοποιηθεί το σύνολο των δράσεων του Προγράμματος.

Απόφαση έγκρισης Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Ανάπτυξης Τοπικών Ζωνών Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων στο Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.214.141,85 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός Μέτρου 4.5:	2.513.562,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός Μέτρου 4.6:	701.273,85 €
Συντονιστής φορέας:	Δήμος Τριπόλεως

Α. Περιγραφή των πράξεων που εγκρίνονται:⁷²

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΤΠΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
(1) Αναβάθμιση / Αποκατάσταση και προστασία αστικού περιβάλλοντος			
1.1.α Αποκατάσταση / Αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος, τεχνικών υποδομών, δημόσιων / κοινόχρηστων χώρων, κοινωφελών εγκαταστάσεων, κοινωνικών υποδομών		1.190.050,63	
1.1.β Ανάπλαση		1.126.899,49	
Ανακατασκευή / Αποκατάσταση κτιρίου Κληροδοτήματος Σχίζα	1	293.470,29	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Αποκατάσταση και ανακαίνιση κτιρίου παλαιάς αγοράς	2	205.429,20	Δήμος Τριπόλεως
Αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων οδικού δικτύου στο Λόφο Δεξαμενής και στο Λόφο Μπιζανίου	3	550.000,00	Δήμος Τριπόλεως
Διαμόρφωση παιδικών χαρών Σφαγείου και στην οδό Τρικόρφων	4	48.694,06	Δήμος Τριπόλεως
1.1.γ Υγεία - Πρόνοια		55.000,00	
Εξοπλισμός του υπό ανέγερση ΚΑΠΗ	5	55.000,00	Δήμος Τριπόλεως
1.1.δ Μεταφορές		38.151,14	
Δημιουργία υπαίθριου πάρκινγκ	6	38.151,14	Δήμος Τριπόλεως
1.3 Προστασία Περιβάλλοντος		892.817,31	
Δημιουργία συστήματος ανακύκλωσης υλικών	7	70.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής	8	146.735,14	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως

⁷² Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

Κατασκευή δικτύου όμβριων στην περιοχή Φιλικών	9	500.000,00	Δ.Ε.Υ.Α. Τριπόλεως
Δίκτυο όμβριων και διευθέτηση ρέματος στην περιοχή Φιλικών			
Αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης της περιοχής Φιλικών	10	176.082,17	Δ.Ε.Υ.Α. Τριπόλεως
(2)Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού		40.000,00	
Δημιουργία επιχειρηματικών εντύπων	11	40.000,00	Δήμος Τριπόλεως
(3)Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την «Κοινωνία της Πληροφορίας»		350.000,00	
Δημιουργία κόμβου του Προγράμματος	12	30.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Δημιουργία βάσης πληροφοριών	13	100.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Δημιουργία Στεκιού ΚτΠ	14	120.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Εγκατάσταση συστήματος GIS	15	100.000,00	Δήμος Τριπόλεως
(4) Βελτίωση διοικητικών υπηρεσιών		40.000,00	
Ενδαισιθητοποίηση του κοινού για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, πολιτιστικής κληρονομιάς και δημιουργίας γνώσης	16	40.000,00	Δήμος Τριπόλεως
ΣΥΝΟΛ. ΠΡΟ/ΣΜΟΣ ΕΤΠΑ		2.513.562	
ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
(1) Συμβουλευτικές Υπηρεσίες / Συνοδευτικές Υπηρεσίες		93.323,50	
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	17	93.323,50	Δήμος Τριπόλεως
(2)Προκατάρτιση /Κατάρτιση		109.080,00	
Κατάρτιση ανέργων	18	70.200,00	Δήμος Τριπόλεως
Προγράμματα κατάρτισης ανέργων	20	38.880,00	Δήμος Τριπόλεως

ευπαθών ομάδων πληθυσμού			
(3) Προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση		216.870,35	
Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας	33	66.150,00	ΟΑΕΔ
Επιδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών	34	110.051,35	ΟΑΕΔ
Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας	35	40.669,00	ΟΑΕΔ
(4) Κοινωνικές Υπηρεσίες		282.000,00	ΟΑΕΔ
Παροχή υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού	36	282.000,00	Δήμος Τριπόλεως
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΚΤ		701.273,85	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

B. Όροι έγκρισης

Ο Συντονιστής Φορέας έχει την υποχρέωση:

1. Να ανακοινώσει εγγράφως στους φορείς την απόφαση έγκρισης.
2. Να ζητήσει εντός χρονικού διαστήματος ενός μηνός να αναμορφώσει και να επικαιροποιήσει το Επιχειρησιακό Σχέδιο, με βάση τις τροποποιήσεις που επήλθαν από την απόφαση έγκρισης.
3. Να ζητήσει από την Τοπική Συντονιστική Επιτροπή να αποτυπώσει τις αλλαγές σε επικαιροποιημένο Συμφωνητικό Συνεργασίας.
4. Από τους φορείς που είναι οι Τελικοί Δικαιούχοι πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου να προχωρήσουν στη σύνταξη Τεχνικών Δελτίων Έργου και Υποέργου για κάθε πράξη, αφού προηγηθεί πρόσκληση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006.

5. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Πελοποννήσου αλλά και ο Συντονιστής Φορέας (Δήμος Τριπόλεως), διατηρούν το δικαίωμα τροποποίησης Επιχειρησιακού Σχεδίου κατά την διάρκεια υλοποίησης, με εισήγηση της Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Πελοποννήσου και μετά τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. Πελοποννήσου.

Γ. Παράβαση όρων έγκρισης

Σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε από τους όρους της απόφασης η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Πελοποννήσου αναστέλλει τη χρηματοδότηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και σε περίπτωση συνέχισης της παραβίασης των όρων της απόφασης το Επιχειρησιακό Σχέδιο απορρίπτεται και οι Τελικοί Δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση της επιστροφής όλα της δημόσιας δαπάνης που είχε καταβληθεί.

Τροποποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Ανάπτυξης Τοπικών Ζωνών Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων

Σε συνέχεια της υπ' αριθμόν 813/14-10-2003 απόφασης ένταξης του Επιχειρησιακού Σχεδίου σας γνωρίζουμε ότι ο Δήμος Τριπόλεως προτείνει τις παρακάτω τροποποιήσεις:

1. Την αλλαγή του Τελικού Δικαιούχου των πράξεων 1 και 8 από Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ σε Δήμο Τριπόλεως, γιατί ο Δήμος έχει Τεχνική Υπηρεσία.
2. Την αλλαγή του Τελικού Δικαιούχου των πράξεων 16, 17, 18, 19 και 23 από Δήμο Τριπόλεως σε Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ.
3. Την αλλαγή του τίτλου της πράξης 9 σε «Κατασκευή δικτύου ομβρίων στην περιοχή Φιλικών».
4. Την αλλαγή του τίτλου της πράξης 4 σε «Διαμόρφωση παιδικών χαρών πλ. Φιλικών και Τρικόρφων».⁷³

⁷³ Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

1^η Τροποποίηση απόφασης έγκρισης Ε.Σ. Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Ανάπτυξης Τοπικών Ζωνών Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων στο Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.212.879,50 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός Μέτρου 4.5:	2.513.562,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός Μέτρου 4.6:	699.317,50€
Συντονιστής φορέας:	Δήμος Τριπόλεως

ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΤΠΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
(1) Αναβάθμιση / Αποκατάσταση και προστασία αστικού περιβάλλοντος			
1.1.α Αποκατάσταση / Αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος, τεχνικών υποδομών, δημόσιων / κοινόχρηστων χώρων, κοινωφελών εγκαταστάσεων, κοινωνικών υποδομών		1.250.744,69	
1.1.β Ανάπλαση		1.195.744,69	
Ανακατασκευή / Αποκατάσταση κτιρίου Κληροδοτήματος Σχίζα	1	353.470,00	Δήμος Τριπόλεως
Αποκατάσταση και ανακαίνιση κτιρίου παλαιάς αγοράς	2	205.429,00	Δήμος Τριπόλεως
Αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων οδικού δικτύου στο Λόφο Δεξαμενής και στο Λόφο Μπιζανίου	3	588.151,69	Δήμος Τριπόλεως
Διαμόρφωση παιδικών χαρών Πλ. Φιλικών και οδού Τρικόρφων	4	48.694,00	Δήμος Τριπόλεως

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

1.1.γ Υγεία - Πρόνοια		55.000,00	
Εξοπλισμός του ΚΑΠΗ	5	55.000,00	Δήμος Τριπόλεως
1.1.δ Μεταφορές		160.000,00	
Έργα ηλεκτροφωτισμού περιοχής παρέμβασης	6	160.000,00	Δήμος Τριπόλεως
1.3 Προστασία Περιβάλλοντος		585.000,00	
Δημιουργία συστήματος ανακύκλωσης υλικών	7	70.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής	8	146.735,00	Δήμος Τριπόλεως
Κατασκευή δικτύου όμβριων στην περιοχή Φιλικών	9	500.000,00	Δ.Ε.Υ.Α. Τριπόλεως
(2)Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού		25.000,00	
Δημιουργία επιχειρηματικών εντύπων	10	25.000,00	Δήμος Τριπόλεως
(3)Ανάπτυξη του δυναμικού των τεχνολογιών για την «Κοινωνία της Πληροφορίας»		305.000,00	
Δημιουργία κόμβου του Προγράμματος	11	85.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Δημιουργία Στεκιού ΚτΠ	12	120.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
Εγκατάσταση συστήματος GIS	13	100.000,00	Δήμος Τριπόλεως
(4) Βελτίωση διοικητικών υπηρεσιών		56.082,31	
Κατασκευή οδηγού τυφλών και Α.Μ.Ε.Α. στα πεζοδρόμια της οδού Ερυθρού Σταυρού	14	56.082,31	Δήμος Τριπόλεως
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΤΠΑ		2.513.562,00	
ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
(1) Συμβουλευτικές Υπηρεσίες / Συνοδευτικές Υπηρεσίες		93.323,50	

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	15	93.323,50	Δήμος Τριπόλεως
(2) Προκατάρτιση / Κατάρτιση		109.080,00	
Κατάρτιση ανέργων	16	70.200,00	Δήμος Τριπόλεως
Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ευπαθών ομάδων πληθυσμού	17	38.880,00	Δήμος Τριπόλεως
(3) Προώθηση ανέργων στην απασχόληση και την αυτοαπασχόληση		214.914,00	
Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας	18	64.800,00	ΟΑΕΔ
Επιδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών	20	102.000,00	ΟΑΕΔ
Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας	21	18.114,00	ΟΑΕΔ
(4) Κοινωνικές Υπηρεσίες		282.000,00	
Παροχή υπηρεσιών βρεφονηπιακού σταθμού	36	282.000,00	Δ.Ε.Α.ΔΗ. Τριπόλεως
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΚΤ		699.317,50	

* Πηγή: Από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.

Αξιότιμοι Κύριοι, Κυρίες

Παρακαλώ να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο που έχω συντάξει με σκοπό την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας με θέμα « Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η περίπτωση του Δήμου Τριπόλεως». Είμαι φοιτήτρια του τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης Οικονομίας. Είναι σημαντικό για μένα να απαντήσετε, το συντομότερο δυνατό.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων.

Με εκτίμηση,
Γεωργακοπούλου Ιωάννα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1) Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν για τη βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών θα αμβλύνουν τις κοινωνικές ανισότητες και θα αυξήσουν την προσπελασιμότητα στα κοινωνικά αγαθά με το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2) Η δημιουργία υποδομών συμβάλει:

A) Στη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας

B) Στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης

3) Η δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών πρόνοιας θα διευκολύνουν τις γυναίκες στην εξεύρεση εργασίας ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4) Υπάρχουν προβλήματα στην αγορά εργασίας που έχουν σχέση με:

- αποβιομηχάνιση;

- στενότητα κύκλου εργασιών στο εμπόριο;

- πληθώρα εργατικού δυναμικού;

- άλλος λόγος

5) Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών ή των γυναικών είναι υψηλότερο;

Άνδρες

Γυναίκες

6) Η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών προς τους ηλικιωμένους και τα παιδιά δημιουργούν:

A) Νέες θέσεις εργασίας

B) Προϋποθέσεις απασχόλησης για τις μη ενεργές γυναίκες

Γ) Προϋποθέσεις απασχόλησης για τους άνδρες

7) Πιστεύετε ότι η βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος διασφαλίζεται από τη βελτίωση υποδομών και δράσεων;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

8) Υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά στην κίνηση πεζών και οχημάτων;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

9) Υπάρχουν προβλήματα στο οδικό δίκτυο;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

10) Τα βασικά προβλήματα οδικού δικτύου είναι:

A) Κακή ποιότητα οδοστρώματος

B) Στενοί δρόμοι

Γ) Δρόμοι χωρίς πεζοδρόμια

11) Οι δρόμοι είναι στενοί στο Δήμο Τριπόλεως;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

12) Υπάρχουν προβλήματα στις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

13) Το μέγεθος των καταστημάτων και της απασχόλησης, στο Δήμο Τριπόλεως, είναι μεγάλο ή μικρό;

Μεγάλο

Μικρό

14) Ο Δήμος Τριπόλεως διαθέτει ειδικές δομές στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

15) Η πολιτική αναπαλαίωσης και διατήρησης παλαιών κατοικιών είναι ικανοποιητική;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Μερικά

16) Στο Δήμο Τριπόλεως τα άτομα με αναπηρίες αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης λόγω:

A) Έλλειψης κατάλληλων υποδομών στο χώρο εργασίας

B) Κοινωνικού αποκλεισμού

17) Στο Δήμο Τριπόλεως, το ποσοστό ανεργίας εμφανίζεται σε μικρότερες ηλικίες ή σε ηλικίες άνω των 45 ετών;

Μικρότερες ηλικίες

Ηλικίες άνω των 45 ετών

18) Στο Δήμο Τριπόλεως υπάρχουν μετανάστες οι οποίοι ασχολούνται κυρίως:

A) Με την γεωργία και τη κτηνοτροφία

B) Τις οικιακές εργασίες

Γ) Τις κατασκευές

Δ) Τις δημόσιες υπηρεσίες

E) Τις κοινωνικές υπηρεσίες

19) Στα σχολεία του Δήμου Τριπόλεως, το ποσοστό των παιδιών μεταναστών είναι υψηλό;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

20) Υπάρχει ειδικό σχολείο για τη μαθησιακή προσαρμογή των παιδιών μεταναστών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

21) Οι μετανάστες αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τη συνεργασία και ανταλλαγή με τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

22) Οι μετανάστες συγκεντρώνονται:

- A) Σε περιοχές με υψηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού
- B) Σε περιοχές με χαμηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού
- Γ) Σε περιοχές με καλή ποιότητα υποδομών
- Δ) Σε περιοχές με κακή ποιότητα υποδομών

23) Το ποσοστό ανεργίας που παρατηρείται σε σχέση με το Νομό Αρκαδίας, την Περιφέρεια και τη Χώρα είναι υψηλό ή χαμηλό;

Υψηλό Χαμηλό

24) Το ποσοστό των απασχολούμενων είναι μεγαλύτερο:

- A) Στον πρωτογενή τομέα
- B) Στον δευτερογενή τομέα
- Γ) Στον τριτογενή τομέα

25) Οι άνδρες ή οι γυναίκες είναι περισσότεροι σε πληθυσμό και εργατικό δυναμικό;

Άνδρες Γυναίκες

26) Στο Δήμο Τριπόλεως, υπάρχουν χωροθετημένες δομές για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού;

ΝΑΙ ΟΧΙ

27) Κατά τις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων δημιουργείται πρόβλημα εξεύρεσης χώρων στάθμευσης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

28) Υπάρχουν πολλά προβληματικά κτίρια τα οποία είναι κατοικούμενα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

29) Υπάρχουν κτίρια τα οποία είναι εγκαταλελειμμένα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

30) Υπάρχουν κτίρια κατοικούμενα σε «κατάσταση τρώγλης»;

ΝΑΙ ΟΧΙ

31) Κατηγορία αστικής τυπολογίας στην οποία εντάσσεται η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης;

- A) Περιοχή πρώην αυθαίρετης δόμησης
- B) Περιοχή αστικής απαξίωσης
- Γ) Περιοχή απότομης αλλαγής χρήσεων
- Δ) Περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου
- E) Αστικοί «δορυφόροι»
- Στ) Ιστορικά κέντρα πόλεων

32) Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης έχει επιλεγεί προς χρηματοδότηση από άλλο πρόγραμμα και οι πράξεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου έχουν προταθεί σε άλλο Μέτρο του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου;

ΝΑΙ ΟΧΙ

33) Ο αστικός χώρος έχει βελτιωθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια;

Αν ναι με ποιους τρόπους;

.....

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Στην πρώτη ερώτηση για το αν οι δράσεις που θα υλοποιηθούν για τη βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών θα αμβλύνουν τις κοινωνικές ανισότητες και θα αυξήσουν την προσπελασιμότητα στα κοινωνικά αγαθά με το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών; απάντησαν:

- Ότι ναι θα αμβλυνθούν οι κοινωνικές ανισότητες.

Στην δεύτερη ερώτηση για το αν η δημιουργία υποδομών συμβάλει στη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας ή στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης; απάντησαν:

- Το 97% των κατοίκων ότι η δημιουργία των υποδομών θα συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και μόνο το 3% απάντησαν ότι θα συμβάλει και στη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας.

Στην τρίτη ερώτηση για το αν η δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών πρόνοιας θα διευκολύνουν τις γυναίκες στην εξεύρεση εργασίας; απάντησαν:

- Ότι ναι η δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών πρόνοιας θα διευκολύνουν τις γυναίκες στην εξεύρεση εργασίας.

Στην τέταρτη ερώτηση για το αν υπάρχουν προβλήματα στην αγορά εργασίας που έχουν σχέση με:

- αποβιομηχάνιση
- στενότητα κύκλου εργασιών στο εμπόριο

- πληθώρα εργατικού δυναμικού
- άλλος λόγος,

- Το 40% των κατοίκων απάντησαν ότι υπάρχουν προβλήματα στην αγορά εργασίας που έχουν σχέση με τη **στενότητα κύκλου εργασιών στο εμπόριο** και με **πληθώρα εργατικού δυναμικού**. Ένα 20% απάντησε ότι τα προβλήματα στην αγορά εργασίας σχετίζονται με **την αποβιομηχάνιση** και με την **στενότητα κύκλου εργασιών στο εμπόριο**.

- Ένα 20% απάντησε ότι τα προβλήματα οφείλονται μόνο **στην στενότητα κύκλου εργασιών στο εμπόριο**. Και τέλος, ένα 20% απάντησε ότι τα προβλήματα οφείλονται **και στα τρία**.

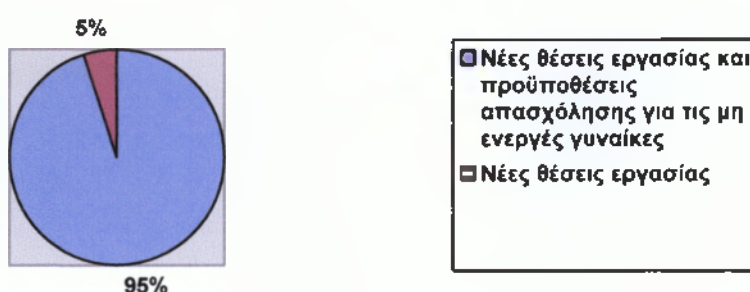
Στην πέμπτη ερώτηση για το αν το ποσοστό ανεργίας των ανδρών ή των γυναικών είναι υψηλότερο;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι το ποσοστό ανεργίας των **γυναικών είναι υψηλότερο**.

Στην έκτη ερώτηση για το αν η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών προς τους ηλικιωμένους και τα παιδιά δημιουργούν:

- A) Νέες θέσεις εργασίας
- B) Προϋποθέσεις απασχόλησης για τις μη ενεργές γυναίκες
- Γ) Προϋποθέσεις απασχόλησης για τους άνδρες

- Το 95% των κατοίκων απάντησε ότι δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και προϋποθέσεις απασχόλησης για τις μη ενεργές μητέρες. Ενώ ένα 5% απάντησε ότι δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.

Στην έβδομη ερώτηση για το αν πιστεύετε ότι η βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος διασφαλίζεται από τη βελτίωση υποδομών και δράσεων;

- Το 100% απάντησε ναι.

Στην όγδοη ερώτηση για το αν υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά στην κίνηση πεζών και οχημάτων;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά στην κίνηση πεζών και οχημάτων.

Στην ένατη ερώτηση για το αν υπάρχουν προβλήματα στο οδικό δίκτυο;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι υπάρχουν προβλήματα στο οδικό δίκτυο.

Στην δέκατη ερώτηση για το αν τα βασικά προβλήματα οδικού δικτύου είναι:

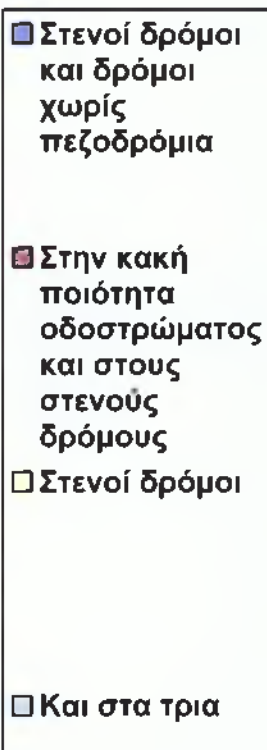
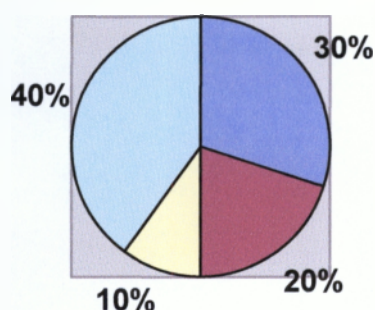
A) Η κακή ποιότητα οδοστρώματος

B) Οι στενοί δρόμοι

Γ) Οι δρόμοι χωρίς πεζοδρόμια

- Το 40% απάντησε ότι τα βασικά προβλήματα του οδικού δικτύου οφείλονται και στα τρία.

- Το 30% απάντησε στους στενούς δρόμους και στους δρόμους χωρίς πεζοδρόμια.
- Το 20% στην κακή ποιότητα οδοστρώματος και στους στενούς δρόμους.
- Και ένα 10% απάντησε στους στενούς δρόμους.

Στην ενδέκατη ερώτηση για το αν οι δρόμοι είναι στενοί στο Δήμο Τριπόλεως;

- Το 100% απάντησε ότι **ναι**, οι δρόμοι είναι στενοί.

Στην δωδέκατη ερώτηση για το αν υπάρχουν προβλήματα στις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές;

- Το 100% απάντησε ότι **υπάρχουν προβλήματα** στις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές.

Στην δέκατη τρίτη ερώτηση για το αν το μέγεθος των καταστημάτων και της απασχόλησης, στο Δήμο Τριπόλεως, είναι μεγάλο ή μικρό;

- Το 100% απάντησε ότι είναι μικρό.

Στην δέκατη τέταρτη ερώτηση για το αν ο Δήμος Τριπόλεως διαθέτει ειδικές δομές στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι ο Δήμος Τριπόλεως δεν διαθέτει ειδικές δομές στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Στην δέκατη πέμπτη ερώτηση για το αν η πολιτική αναπαλαίωσης και διατήρησης παλαιών κατοικιών είναι ικανοποιητική;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι δεν είναι ικανοποιητική.

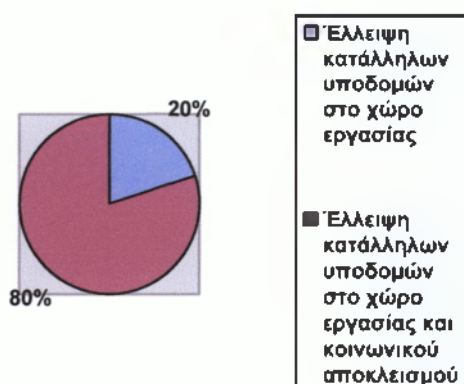
Στην δέκατη έκτη ερώτηση για το αν στο Δήμο Τριπόλεως τα άτομα με αναπηρίες αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης λόγω:

A) Έλλειψης κατάλληλων υποδομών στο χώρο εργασίας

B) Κοινωνικού αποκλεισμού

- Το 80% απάντησε λόγω έλλειψης κατάλληλων υποδομών στο χώρο εργασίας και κοινωνικού αποκλεισμού.

- Το 20% απάντησε λόγω έλλειψης κατάλληλων υποδομών στο χώρο εργασίας.

Στην δέκατη έβδομη ερώτηση για το αν στο Δήμο Τριπόλεως, το ποσοστό ανεργίας εμφανίζεται σε μικρότερες ηλικίες ή σε ηλικίες άνω των 45 ετών;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι το ποσοστό ανεργίας εμφανίζεται σε ηλικίες άνω των 45 ετών.

Στην δέκατη όγδοη ερώτηση για το αν στο Δήμο Τριπόλεως υπάρχουν μετανάστες οι οποίοι ασχολούνται κυρίως:

A) Με την γεωργία και τη κτηνοτροφία

B) Τις οικιακές εργασίες

Γ) Τις κατασκευές

Δ) Τις δημόσιες υπηρεσίες

E) Τις κοινωνικές υπηρεσίες

- Το 60% των κατοίκων απάντησε ότι οι μετανάστες ασχολούνται με την γεωργία και τη κτηνοτροφία, με τις οικιακές εργασίες και με τις κατασκευές.
- Το 30% απάντησε ότι ασχολούνται με την γεωργία και τη κτηνοτροφία και με τις κατασκευές.
- Ένα 10% απάντησε ότι ασχολούνται κυρίως με τις κατασκευές.

Στην δέκατη ένατη ερώτηση για το αν στα σχολεία του Δήμου Τριπόλεως, το ποσοστό των παιδιών μεταναστών είναι υψηλό;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι, το ποσοστό των παιδιών μεταναστών, στα σχολεία είναι υψηλό.

Στην εικοστή ερώτηση για το αν υπάρχει ειδικό σχολείο για τη μαθησιακή προσαρμογή των παιδιών μεταναστών;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι υπάρχει ειδικό σχολείο.

Στην εικοστή πρώτη ερώτηση για το αν οι μετανάστες αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τη συνεργασία και ανταλλαγή με τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι οι μετανάστες αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Στην εικοστή δεύτερη ερώτηση για το αν οι μετανάστες συγκεντρώνονται:

- A) Σε περιοχές με υψηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού
- B) Σε περιοχές με χαμηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού
- Γ) Σε περιοχές με καλή ποιότητα υποδομών
- Δ) Σε περιοχές με κακή ποιότητα υποδομών

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι οι μετανάστες συγκεντρώνονται σε περιοχές με χαμηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού και σε περιοχές με κακή ποιότητα υποδομών.

Στην εικοστή τρίτη ερώτηση για το αν το ποσοστό ανεργίας που παρατηρείται σε σχέση με το Νομό Αρκαδίας, την Περιφέρεια και τη Χώρα είναι υψηλό ή χαμηλό;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι είναι υψηλό.

Στην εικοστή τέταρτη ερώτηση για το αν το ποσοστό των απασχολούμενων είναι μεγαλύτερο;

A) Στον πρωτογενή τομέα

B) Στον δευτερογενή τομέα

Γ) Στον τριτογενή τομέα

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι το ποσοστό των απασχολουμένων είναι μεγαλύτερο στον τριτογενή τομέα.

Στην εικοστή πέμπτη ερώτηση για το αν οι άνδρες ή οι γυναίκες είναι περισσότεροι σε πληθυσμό και εργατικό δυναμικό;

- Το 100% απάντησε ότι οι άντρες είναι περισσότεροι σε πληθυσμό και εργατικό δυναμικό.

Στην εικοστή έκτη ερώτηση για το αν στο Δήμο Τριπόλεως, υπάρχουν χωροθετημένες δομές για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι υπάρχουν.

Στην εικοστή έβδομη ερώτηση για το αν κατά τις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων δημιουργείται πρόβλημα εξεύρεσης χώρων στάθμευσης;

- Το 100% των κατοίκων απάντησε ότι δημιουργείται πρόβλημα εξεύρεσης χώρων στάθμευσης.

Στην εικοστή όγδοη ερώτηση για το αν υπάρχουν πολλά προβληματικά κτίρια τα οποία είναι κατοικούμενα;

- Το 100% απάντησε ότι υπάρχουν.

Στην εικοστή ένατη ερώτηση για το αν υπάρχουν κτίρια τα οποία είναι εγκαταλελειμμένα;

- Το 100% απάντησε ότι υπάρχουν.

Στην τριάντα ερώτηση για το αν υπάρχουν κτίρια κατοικούμενα σε «κατάσταση τρώγλης»;

- Το 100% απάντησε ότι υπάρχουν.

Στην τριάντα μία ερώτηση για το σε ποια κατηγορία αστικής τυπολογίας στην οποία εντάσσεται η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης;

- A) Περιοχή πρώην αυθαίρετης δόμησης
- B) Περιοχή αστικής απαξίωσης
- Γ) Περιοχή απότομης αλλαγής χρήσεων
- Δ) Περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου
- E) Αστικοί «δορυφόροι»
- Στ) Ιστορικά κέντρα πόλεων

- Το 40% απάντησε ότι ανήκει σε περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου και σε ιστορικά κέντρα πόλεων.
- Το 10% απάντησε ότι ανήκει σε περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου.
- Το 50% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου και ιστορικά κέντρα πόλεων	40%
Περιοχή δημιουργίας νέου αστικού χώρου	10%
Δεν απάντησαν στην ερώτηση	50%

Στην τριάντα δύο ερώτηση για το αν η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης έχει επιλεγεί προς χρηματοδότηση από άλλο πρόγραμμα και οι πράξεις του Επιχειρησιακού Σχεδίου έχουν προταθεί σε άλλο Μέτρο του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου;

- Το μεγαλύτερο ποσοστό δεν απάντησε σε αυτή την ερώτηση.

Στην τριάντα τρία ερώτηση για το αν ο αστικός χώρος έχει βελτιωθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια; Αν ναι, με ποιους τρόπους;

- Το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι ο αστικός χώρος έχει βελτιωθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια.
- Αναβάθμιση των παλαιών κτιρίων.

- Ανάπτυξη των υποδομών..
- Βελτίωση των διοικητικών υπηρεσιών.
- Σημαντική δημιουργία δομών για την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- Βελτίωση στα δίκτυα τεχνικής υποδομής.
- Σημαντική βελτίωση στην επιχορήγηση θέσεων εργασίας, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την έρευνα που έκανα κατέληξα στα εξής συμπεράσματα:

Ότι από την στιγμή που εμφανίστηκαν τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου, προσδιορίζουν τις νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος Τριπόλεως με σκοπό την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του και τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής.

Επίσης, αυτό που παρατήρησα, μέσα από την έρευνα, είναι ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου και οι αρμόδιοι φορείς έκαναν πάρα πολλές προσπάθειες στο να κάνουν τον αστικό ιστό της πόλης μας έναν τόπο χωρίς προβλήματα, βελτιώνοντας το επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων και αμβλύνοντας τις ενδοπεριφερειακές και τοπικές ανισότητες.

Η πλειοψηφία των κατοίκων απάντησε, ότι ο Δήμος Τριπόλεως αναπτύχθηκε σημαντικά σε σχέση με τα παλαιότερα χρόνια όσον αφορά τον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό τομέα. Τα παλαιά κτίρια της Τρίπολης έχουν παραμείνει όπου ορισμένα από αυτά έχουν αναβαθμιστεί για να αναδεικνύεται η ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της πόλης.

Επίσης, παρουσιάστηκε το εξής φαινόμενο, ότι ενώ δημιουργήθηκαν δομές για την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και επιχορηγήθηκαν θέσεις εργασίας υπάρχουν πολλά προβλήματα στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας που παρατηρείται στην περιοχή παραμένει υψηλό τόσο στον Νομό Αρκαδίας, όσο στην Περιφέρεια και στη Χώρα και εμφανίζεται σε μεγάλες ηλικίες κυρίως άνω των 45 ετών και αφορά περισσότερο τις γυναίκες. Το μέγεθος των καταστημάτων και της απασχόλησης στο Δήμο Τριπόλεως είναι μικρό και οι περισσότεροι απασχολούνται στον τριτογενή τομέα.

Όπως σε πολλές πόλεις της χώρας μας έτσι και στο Δήμο Τριπόλεως γίνονται προσπάθειες για να αντιμετωπιστούν οι δυσλειτουργίες στην κίνηση πεζών και οχημάτων με τις κάρτες στάθμευσης έτσι ώστε να μην δημιουργείται κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Το οδικό δίκτυο συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένα προβλήματα όπως την στενότητα των δρόμων, την κακή ποιότητα οδοστρώματος και την έλλειψη πεζοδρομίων.

Στο Δήμο Τριπόλεως, υπάρχουν πολλά άτομα με ειδικές ανάγκες τα οποία αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης στους χώρους εργασίας λόγω έλλειψης κατάλληλων υποδομών και κοινωνικού αποκλεισμού. Με την έρευνα που έκανα παρατήρησα ότι στην οδό Ερυθρού Σταυρού οι εργάτες του Δήμου Τριπόλεως έφτιαξαν ειδικά πεζοδρόμια για τους τυφλούς έτσι ώστε να μπορούν να πηγαίνουν στις διάφορες δουλειές τους.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένη κίνηση μεταναστών οι οποίοι ασχολούνται με την γεωργία και τη κτηνοτροφία, με τις οικιακές εργασίες και κατασκευές. Οι μετανάστες συγκεντρώνονται σε περιοχές με χαμηλά επίπεδα κοινωνικού εξοπλισμού και σε περιοχές με κακή ποιότητα υποδομών. Τέλος, στα σχολεία το ποσοστό των παιδιών μεταναστών εμφανίζεται αρκετά υψηλό και υπάρχει μεγάλο πρόβλημα όσον αφορά την προσαρμογή τους σ' αυτά, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα ειδικό σχολείο για τη μαθησιακή προσαρμογή των παιδιών μεταναστών.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερα παραπάνω τα «Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης ΠΕΠ Περιφέρειας Πελοποννήσου» βοήθησαν αρκετά τον Δήμο Τριπόλεως και γενικότερα τις συγκεκριμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά την ανάπτυξη. Για να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο η Τρίπολη θα πρέπει να προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες οικονομικής δραστηριότητας και υψηλού επιπέδου ποιότητα ζωής στους κατοίκους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι:

Χρονική κατανομή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των πράξεων για κάθε τομέα πράξεων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ

Δράσεις ΕΤΠΑ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ΑΡΧΗ	ΤΕΛΟΣ	ΠΡΟ/ΜΟΣ
	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Τομέα									
1.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 1	117.388	176.082							293.470
	Ανακαλιώση / Αποκατάσταση κτιρίου κληροδοτήματος Σχίζα							09/03	12/04	
2.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 2	82.171,6	123.258							205.429
	Αποκατάσταση και ανακαίνιση κτιρίου παλαιάς αγοράς							06/03	12/04	
3.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 3		146.735	146.735						293.470
	Διαμόρφωση αθλητικών χώρων Φιλικών							01/04	12/04	
4.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 4		79.237	52.825						132.062
	Μελέτη Αναθεώρησης Γ'ΚΠΣ							01/04	08/05	
5.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 5		770.000							770.000

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

	Αποκατάσταση στοιχείων / ελλείψεων τοπικού οδικού δικτύου (Λόφος Δεξαμενής και Λόφος Μπιζανίου)							06/03	06/04	
6.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 6	58.694								58.694
	Διαμόρφωση Παιδικών Χαρών Σφαγείων και οδού Τρικόρφων							06/03	12/03	
7.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 7		12.500	12.500						25.000
	Βελτίωση επέκταση εκσυγχρονισμός ΚΑΠΗ Τριπόλεως							08/03	06/04	
8.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 8	117.388,1								117.388,11
	Ελεγχόμενη στάθμευση (σε 2-3 οικοδομικά τετράγωνα κοντά στο κέντρο της πόλης)							06/03	12/03	
9.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 9	38.151								38.151
	Δημιουργία Πάρκιν κοντά στο Γήπεδο Φιλικών							06/03	12/03	
10.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 10		58.694							58.694
	Δημιουργία Μνημείων στο Λόφο Δεξαμενής							01/03	03/05	
11.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 11		146.735							146.735

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

	Αποκατάσταση κωδωνοστασίου και κτιρίου Ιερού Ναού Ταξιαρχών							03/04	12/04	
12.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 12		140.000							140.000
	Δημιουργία συστήματος ανακύκλωσης υλικών							01/04	06/04	
13.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 13	146.735								146.735
	Διαμόρφωση Λόφου Δεξαμενής							06/03	12/03	
14.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 14		73.368							73.368
	Μελέτη Πρόληψης και Προστασίας από φυσικές καταστροφές με έμφαση στην εδαφοτεχνική έρευνα και τον αντισεισμικό σχεδιασμό της περιοχής παρέμβασης							01/04	12/04	
15.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 15		440.205							440.205
	Δίκτυο ομβρίων και διευθέτηση ρέματος στην περιοχή Φιλικών							10/03	03/04	
16.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 16		176.082							176.082
	Αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης της περιοχής Φιλικών							10/03	12/03	
17.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 17		80.000							80.000
	Δημιουργία επιχειρηματικών							10/03	12/06	

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

	εντύπων									
18.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 18		290.00 0							290.000
	Συμβουλευτικό Κέντρο επιχειρήσεων						11/03	12/06		
19.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 19		130.00 0							130.000
	Δημιουργία κόμβου του προγράμματος						12/03	12/06		
20.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 20		100.00 0							100.000
	Δημιουργία ιστοσελίδων των φορέων του προγράμματος						11/03	02/04		
21.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 21		70.000							70.000
	Παρακολούθηση - Προβολή						04/04	12/06		
22.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 22		120.00 0							120.000
	Δημιουργία βάσης πληροφοριών									
23.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 23		70.000							70.000
	Δημιουργία Στεκιού ΚτΠ									
24.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 24		200.00 0							200.000
	Εγκατάσταση συστήματος GIS									

25	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 25		140.00 0							140.000
	Δημιουργία συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης									
26.	Ετήσιο Χρηματοδοτικό Σχήμα Πράξης 26		225.00 0							225.000
	Εναισθητοποίηση του κοινού για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, πολιτιστικής κληρονομιάς και δημιουργία γνώσης									
	Ετήσιο προβλεπόμενο χρηματοδοτικό σχήμα κατηγορίας πράξεων (σύνολα)	560.528	3.477.8 96	502.06 0	0					3.785.484

Δράσεις ΕΚΤ

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και χρονική κατανομή προϋπολογισμού πράξεων.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ΑΡΧΗ	ΤΕΛΟΣ	ΠΡ/ΣΜΟΣ
	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα τομέα									
27.	Ετήσιο χρηματοδοτικό	16.968	56.560	56.560	56.560					186.647

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

	σχήμα πράξης 27									
	Συμβουλευτικές- Συνοδευτικές Υπηρεσίες							10/03	12/06	
28.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 28	3.245	10.817	10.817	10.817					35.695
	Ενημέρωση- ευαισθητοποίηση							10/03	12/06	
29.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 29	909	3.030	3.030	3.030					10.000
	Ενημέρωση- ευαισθητοποίηση							10/03	12/06	
30.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 30	6.382	21.273	21.273	21.273					70.200
	Κατάρτιση ανέργων							10/03	12/06	
31.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 31	1.124	3.745	3.745	3.745					12.360
	Προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων							10/03	12/06	
32.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 32	3.535	11.782	11.782	11.782					38.880

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΠ

	Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ευπαθών ομάδων του πληθυσμού							10/03	12/06	
33.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 33	20.045	66.818	66.818	66.818					220.500
	Προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας							10/03	12/06	
34.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 34	25.564	85.212	85.212	85.212					281.200
	Επιδότηση νέων ελεύθερων επαγγελματιών							10/03	12/06	
35.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 35	10.726	35.752	35.752	35.752					117.982
	Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας							10/03	12/06	
36.	Ετήσιο χρηματοδοτικό σχήμα πράξης 36			62.667	125.333					188.000
	Παροχή υπηρεσιών Βρεφονηπιακού Σταθμού							07/05	12/06	
37.	Ετήσιο χρηματοδοτικό			63.333	126.667					190.000

σχήμα πράξης 37										
Δημιουργία Υπηρεσιών Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)								07/05	12/06	
Ετήσιο προβλεπόμενο χρηματοδοτικό σχήμα κατηγορίας πράξεων (σύνολα)	88.497	294.989	420.989	546.989						1.351.464

Παράρτημα II:

Επιχειρησιακά Σχέδια Δράσεων Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Σπάρτης, Ναυπλίου, Άργους, Καλαμάτας και Κορίνθου.

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Σπάρτης

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στην Περιοχή «Λάκκα –Ψυχικό» του Δήμου Σπάρτης

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.133.370,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός έργων υποδομών (ΕΤΠΑ):	2.445.000,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός δράσεων στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού(ΕΚΤ):	668.370,00 €

Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο Δήμος Σπάρτης και οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι οι εξής:

1. Δήμος Σπάρτης
2. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Σπάρτης (Δ.Ε.Α.Σ.)
3. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Σπάρτης (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.)
4. Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.) Δήμου Σπάρτης
5. Ματάλειο Δημοτικό Γυμναστήριο Σπάρτης (Κολυμβητήριο)
6. Ο.Α.Ε.Δ. Ν. Λακωνίας
7. Εμπορικός Σύλλογος Σπάρτης
8. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης
9. Αναπτυξιακή Εταιρεία Λακωνίας (ΑΝ.Ε.Λ.) Α.Ε.
10. Ε' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων
11. Σύλλογος ΟΡΘΙΑ ΑΡΤΕΜΙΣ
12. Διεύθυνση Α/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Λακωνίας
13. Σύλλογος Παλινοστούντων Ομογενών Ποντιακής Καταγωγής
14. Τ.Ε.Ε. – Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου
15. Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Λακωνίας
16. Σωματείο Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Ν. Λακωνίας

Περιοχή παρέμβασης

Βασικά χωροταξικά –οικονομικά – κοινωνικά χαρακτηριστικά περιοχής

Η περιοχή διαθέτει σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία με κυριότερο το Ιερό της Ορθίας Αρτέμιδος, ενώ σε ένα σημαντικό μέρος της δεν υπάρχει πλήρης εφαρμογή του Σχεδίου Πόλης.

Έχει παρουσιάσει ραγδαία ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια με σημαντική αύξηση του πληθυσμού. Διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις ώστε να αναπτυχθεί η οικονομική δραστηριότητα κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Ήδη, τα τελευταία χρόνια έχουν μεταφερθεί στην περιοχή η Αστυνομική Διεύθυνση Λακωνίας, η Διεύθυνση

Γεωργίας και Αλιείας της Ν.Α. Λακωνίας, το ΚΤΕΛ Λακωνίας, Super Market γνωστής αλυσίδας και άλλες εμπορικές επιχειρήσεις ενώ προϋπήρχαν η Πυροσβεστική Υπηρεσία, η Διεύθυνση Δασών και το Δασαρχείο Σπάρτης, η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών – Πολεοδομίας – Χωροταξίας και Περιβάλλοντος και η Διεύθυνση Υγείας – Πρόνοιας.

Όσον αφορά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής αποτελεί τόπο κατοικίας ευπαθών κοινωνικών ομάδων όπως παλιννοστούντες, μετανάστες και αθίγγανοι.

Το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή παρέμβασης παρουσιάζεται σχετικά αυξημένο συγκριτικά με το σύνολο του Δήμου Σπάρτης και την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Γενικότερα, η περιοχή παρουσιάζει υστέρηση σε υποδομές. Από την άλλη ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης είναι 4.252.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο υλοποιήθηκε από 4-2005 έως 09-2008. Όπως ανέφερα παραπάνω, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι 3.133.170,00 €. Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά διαρθρωτικό ταμείο είναι:

- ΕΤΠΑ: 2.445.000,00 €
- ΕΚΤ: 688.370,00 €

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Ναυπλίου

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής Πρόνοιας του Δήμου Ναυπλίου.

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.305.546,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός έργων υποδομών (ΕΤΠΑ):	2.695.000,00 €

**Προτεινόμενος προϋπολογισμός δράσεων στήριξης του
ανθρώπινου δυναμικού(ΕΚΤ):** **610.546,00 €**

Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο Δήμος Ναυπλίου και οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι οι εξής:

1. Δήμος Ναυπλίου
2. Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Ναυπλίου
3. Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης Ναυπλίου
4. Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αργολίδος
5. Εμπορικός Σύλλογος Ναυπλίου
6. ΚΑΠΗ Δήμου Ναυπλίου
7. Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Ναυπλίου

Περιοχή Παρέμβασης

Η Πρόνοια αποτελεί τον πρώτο προσφυγικό συνοικισμό της σύγχρονης Ελλάδας. Κυριαρχεί το αστικό τοπίο και η περιοχή διατηρεί το χαρακτήρα της κατοικίας, χωρίς να προσελκύει επισκέπτες και να αναπτύσσει τουριστική δραστηριότητα.

Στην περιοχή παρουσιάζεται έντονη οικοδομική δραστηριότητα, ενώ οι υφιστάμενες κατασκευές υπερκαλύπτουν τον προβλεπόμενο συντελεστή δόμησης. Επίσης, παρατηρούνται ελλείψεις στις αστικές υποδομές και τον κοινωνικό εξοπλισμό όπως απουσία δικτύου αποχέτευσης, ελάχιστοι οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι και χώροι πρασίνου, σημαντικό ποσοστό μη διανοιγμένου οδικού δικτύου και κακή κατάσταση οδοστρώματος.

Ο λόφος του Παλαμηδίου και η πολιτιστική κληρονομιά της Πρόνοιας είναι τα στοιχεία που παραμορφώνουν μια απρόσωπη και αδιάφορη περιοχή, σε αξιολογη συνοικία. Όσον αφορά τον πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης φθάνει στους 3.433.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο υλοποιήθηκε από 4-2005 έως 08-2008. Όπως ανέφερα παραπάνω, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι 3.305.546,00 €.

Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά διαρθρωτικό ταμείο είναι:

- ΕΤΠΑ: 2.695.000,00 €
- ΕΚΤ: 610.546,00€

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Άργους

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανθρωπο-κεντρικής Ανάπτυξης περιοχής του Νότιου Άργους.

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.190.524,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός έργων υποδομών (ΕΤΠΑ):	2.490.000,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός δράσεων στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού(ΕΚΤ):	700.524,00 €

Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο Δήμος Άργους και οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι οι εξής:

1. Δήμος Άργους
2. Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Άργους
3. Δημοτική Επιχείρηση Περιβαλλοντικών Αναπλάσεων Άργους
4. Δ' Εφορία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
5. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Άργους
6. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
7. Δημοτική Επιχείρηση Νεολαίας και Άθλησης Άργους

8. Πνευματικό Κέντρο Άργους
9. Εμπορικός Σύλλογος Άργους
10. Λύκειο των Ελληνίδων Άργους
11. Δημοτική Επιχείρηση « Χονδρική Αγορά Άργους»
12. Διομήδης Α.Ο. Άργους
13. Πρωτοβουλία Αργείων Πολιτών “ΦΙΛΟΠΟΛΙΣ”
14. Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Αργολίδος

Περιοχή Παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει τμήμα του ιστορικού κέντρου αλλά και νέου αστικού χώρου και μια ζώνη αρχαιολογικού χώρου που την οριοθετεί στο μεγαλύτερο μέρος του βορείου ορίου της. Ειδικότερα περιλαμβάνει τμήμα της οικιστικής περιοχής του 1831(μικρό τμήμα βόρεια της αρχαιολογικής ζώνης στα δυτικά της περιοχής και τμήμα στο βόρειο ανατολικό άκρο της περιοχής) και τμήμα της οικιστικής περιοχής του 1959(μικρό τμήμα στα νότια της αρχαιολογικής ζώνης στο δυτικό τμήμα της περιοχής καθώς και το βόρειο ανατολικό τμήμα της περιοχής).

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αφορούν στην έλλειψη πολεοδομικού σχεδιασμού και οικιστικής δόμησης. Κύριο γνώρισμα των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών της περιοχής είναι η παρουσία των παραγωγικών ηλικιών. Το πλεονέκτημα της περιοχής αναιρείται από το υψηλό ποσοστό ανεργίας και από το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού.

Επίσης, στην περιοχή συγκεντρώνονται και διάσπαρτα καταστήματα με ειδίκευση στον τομέα κατασκευών, υλικών οικοδομής και μηχανημάτων. Συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής αποτελεί η ύπαρξη του αρχαιολογικού χώρου αλλά και άλλων στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελούν βάση για την αναζωογόνηση της περιοχής τόσο στο χωρικό όσο και στο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Όσον αφορά τον πληθυσμό της περιοχής φθάνει στους 4.252.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο υλοποιήθηκε από 4-2005 έως 09-2008. Όπως ανέφερα παραπάνω, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι 3.190.524,00 €. Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά διαρθρωτικό ταμείο είναι:

- ΕΤΠΑ: 2.490.000,00 €
- ΕΚΤ: 700.524,00€

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Καλαμάτας

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Πρόταση Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης της περιοχής που περιβάλλεται από τους δρόμους Αθηνών-Δήμητρας- Βόρεια Αγ. Γεωργίου- Μπουλούκου του Δήμου Καλαμάτας.

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.320.368,50 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός έργων υποδομών (ΕΤΠΑ):	2.639.000,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός δράσεων στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού(ΕΚΤ):	681.368,50 €

Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο Δήμος Καλαμάτας και οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι οι εξής:

1. Δήμος Καλαμάτας
2. Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Καλαμάτας
3. Δημοτική Επιχείρηση ανασυγκρότησης Καλαμάτας
4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Καλαμάτας
5. Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας
6. Κοινωνικός φορέας Δήμου Καλαμάτας

7. Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας

Περιοχή Παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα που συντίθεται από την ύπαρξη των δύο υποζωνών της που αφορούν στο ΝΑ τμήμα που χαρακτηρίζεται ως ιστορική συνοικία που αναπτύχθηκε σαν εργατική γειτονιά και συνδέθηκε με την ανάπτυξη και την εξέλιξη του λιμανιού. Είναι μια γειτονιά με στενό οδικό δίκτυο και πολύ μικρά οικόπεδα. Τα χαρακτηριστικά υποβάθμισης των κτιρίων προκύπτουν είτε από εγκαταλελειμμένα κτίρια είτε από πρόχειρες παρεμβάσεις. Και τέλος, στο ΒΔ τμήμα της περιοχής παρέμβασης η εικόνα είναι διαφορετική είναι δηλαδή μια περιοχή που άρχισε να αναπτύσσεται αυθαίρετα στο παρελθόν και εντάχθηκε σε σχέδιο μαζί με αδόμητες περιοχές. Το κύριο γνώρισμα της υποζώνης αυτής είναι ο αδιαμόρφωτος πολεοδομικός χαρακτήρας της, οι θεσμοθετημένοι κοινόχρηστοι χώροι από την πολεοδομική μελέτη και τμήματα του οδικού δικτύου που δεν έχουν υλοποιηθεί αλλά και ελλείψεις στις τεχνικές υποδομές.

Η περιοχή παρέμβασης έχει αρκετά προβλήματα όσον αφορά την κυκλοφοριακή οργάνωση και την ασφάλεια κίνησης των πεζών λόγω στενότητας των δρόμων αλλά και λόγω πολυάριθμων αδιεξόδων.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο υλοποιήθηκε από 4-2005 έως 09-2008. Όπως ανέφερα παραπάνω, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι 3.320.368,50 €. Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά διαρθρωτικό ταμείο είναι:

- ΕΤΠΑ: 2.639.000 €
- ΕΚΤ: 681.368,50€

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Κορίνθου

Τίτλος Επιχειρησιακού Σχεδίου:

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση Αστικής Ανάπτυξης Δυτικής Εισόδου της πόλης της Κορίνθου.

Προτεινόμενος συνολικός προϋπολογισμός:	3.191.922,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός έργων υποδομών (ΕΤΠΑ):	2.574.000,00 €
Προτεινόμενος προϋπολογισμός δράσεων στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού(ΕΚΤ):	617.922,00 €

Ο Συντονιστής Φορέας είναι ο Δήμος Κορινθίων και οι συνεργαζόμενοι φορείς είναι οι εξής:

1. Αναπτυξιακή και Κατασκευαστική Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Κορινθίων
2. Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Κορινθίων
3. Επιμελητήριο Ν. Κορινθίας
4. Σύλλογος Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Παιδιών και Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Ν. Κορινθίας
5. Τεχνικό Επιμελητήριο Ν. Κορινθίας

Περιοχή Παρέμβασης

Η περιοχή αποτελεί μια διακριτή ενότητα μέσα στον αστικό ιστό της Κορίνθου, τόσο λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών της, όσο και λόγω του χωροταξικού και πολεοδομικού προφίλ που παρουσιάζει. Στην περιοχή παρουσιάζεται σημαντική ανάπτυξη όπως δομές εκπαίδευσης, ελεύθεροι χώροι και αξιόλογα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος. Όσον αφορά τον πληθυσμό της περιοχής φθάνει στους 4.100.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο υλοποιήθηκε από 4-2005 έως 09-2008. Όπως ανέφερα παραπάνω, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι 3.191.922,00 €. Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά διαρθρωτικό ταμείο είναι:

- ΕΤΠΑ: 2.639.000 €
- ΕΚΤ: 617.922,00€

Παράρτημα III:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Υπεύθυνος

Επικοινωνίας: Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ

Τηλ. Επικοινωνίας: 2710 235925

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Στα πλαίσια του 4^{ου} Άξονα Προτεραιότητας (Αναβάθμιση Αστικών και Ημιαστικών Κέντρων) του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. προσκάλεσε τους Δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου, μεταξύ των οποίων και το Δήμο Τριπόλεως, να υποβάλλουν Επιχειρησιακά Σχέδια Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την ανάπτυξη των υποβαθμισμένων αστικών και ημιαστικών κέντρων της.

Τα Επιχειρησιακά Σχέδια θα χρηματοδοτηθούν από το Μέτρο 4.5 “Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων” (χρηματοδότηση ΕΤΠΑ) και το Μέτρο 4.6 “Συμπληρωματικές με δράσεις ΕΤΠΑ παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών περιοχών” (χρηματοδότηση ΕΚΤ) του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου.

Στόχος των Ολοκληρωμένων Επιχειρησιακών Σχεδίων Αστικής Ανάπτυξης είναι να αποκτήσει η περιοχή παρέμβασης που έχει επιλεγεί κοινωνική, παραγωγική, περιβαλλοντική και πολιτισμική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη, συμβατή με τις

ιδιαιτερότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και ικανή να εξασφαλίσει μια νέα αστική ποιότητα στην καθημερινότητα του πολίτη.

Τα έργα τα οποία θα χρηματοδοτηθούν θα έχουν ως στόχο την πολεοδομική οργάνωση και αναδιοργάνωση, την ορθολογική ανάπτυξη και δημιουργία των υποδομών αστικού χώρου, την περιβαλλοντική προστασία και την τόνωση της οικονομικής και της επιχειρηματικής δραστηριότητας της περιοχής, την ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας, την άμβλυνση των ανισοτήτων και την άρση των όρων κοινωνικού αποκλεισμού, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης, την οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση ειδικών ομάδων του πληθυσμού μέσω της στήριξης των ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στα κοινωνικά δίκτυα της πόλης, την προώθηση της ισότητας των δυο φύλλων, τη σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση και την ενίσχυση της οικονομίας, τη διεύρυνση, διαφοροποίηση και ευελιξία της παραγωγικής βάσης και της τοπικής οικονομίας.

Η αναπτυξιακή εταιρεία του Δήμου Τριπόλεως (Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ.), η οποία θα συντάξει το Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης κατόπιν εντολής του Δημοτικού Συμβουλίου και για την περιοχή που περιλαμβάνεται περίπου από τους δρόμους Ουάσιγκτον – Καλαμών – Πλατεία Φιλικών – Νοσοκομείο – Ερυθρού Σταυρού και Εθνομαρτύρων, θα έχει το ρόλο του Συντονιστή Φορέα, ενώ προϋπόθεση για την υποβολή του Σχεδίου είναι η δημιουργία του Εταιρικού Σχήματος από ομάδα φορέων εκπροσώπησης του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της τοπικής κοινωνίας, η οποία θα συγκροτηθεί με πρωτοβουλία του Δήμου Τριπόλεως.

Ως εκ τούτου καλούνται οι ενδιαφερόμενοι τοπικοί φορείς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή στο Εταιρικό Σχήμα το οποίο θα υποβάλλει και θα υλοποιήσει το Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Ο Δήμος Τριπόλεως και οι ενδιαφερόμενοι τοπικοί φορείς οι οποίοι θα αποτελέσουν το Εταιρικό Σχήμα θα συνυπογράψουν “Συμφωνητικό Εταιρικής Συνεργασίας” στο οποίο θα περιγράφονται το πλαίσιο, οι στόχοι και οι όροι της συνεργασίας. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους μέχρι την 24-2-2003.

**ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Παράρτημα IV:

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στην Τρίπολη σήμερα 28-02-2003, οι κάτωθι υπογράφοντες, ως νόμιμοι εκπρόσωποι των φορέων, που έχουν ορισθεί με τις σχετικές αποφάσεις που αναφέρονται στο παρόν Συμφωνητικό,

- Δήμος Τριπόλεως
Δημοσθένης Σωτηρόπουλος
- Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως - Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ.
Νίκος Κολιόπουλος- Πρόεδρος
- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Τριπόλεως – Δ.Ε.Υ.Α.Τ.
Δημοσθένης Σωτηρόπουλος – Δημήτριος Δελλής
- Ομοσπονδία Επαγγελματιών Τριπόλεως
Δημήτριος Λέντζος – Πρόεδρος
- Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος Τριπόλεως
Αναστάσιος Σούντρης – Πρόεδρος
- Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών
Αναστάσιος Κενές – Πρόεδρος
- Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός – Παράρτημα Τριπόλεως
Καρακούρτης Βασίλειος – Μέλος
- Αντικαρκινική Εταιρεία – Παράρτημα Τριπόλεως
Χαρώνη Γεωργία - Πρόεδρος
- Σύλλογος Πολυτέκνων Τριπόλεως
Τσαρουχά Νίκη – Πρόεδρος
- Σύλλογος Φιλικών
Καραγιάννης Θεόδωρος
- Σύλλογος Φιλόδεντρων
Ζαχαρόπουλος Απόστολος
- ΚΑΠΗ Τριπόλεως
Καλτεζιώτης Πέτρος

συμφωνούν και συνομολογούν για τα παρακάτω:

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Στο εγκεκριμένο «Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου 2000-2006» στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και ειδικότερα στον Άξονα 4, στα Μέτρα 4.5 και 4.6 προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων και ενεργειών για την υλοποίηση σχεδίων με τίτλο «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας», συγχρηματοδοτούμενα από το Ε.Τ.Π.Α. και από το Ε.Κ.Τ.

Οι «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας», αναφέρονται στον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων ανάπτυξης αστικών περιοχών που συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά αστικής, περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής υποβάθμισης.

Ο τύπος των παρεμβάσεων στοχεύει στην άρση των όρων της αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης και στην ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού, για την δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων που θα εγγυώνται μακροπρόθεσμα την βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών στο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, καθώς και στους όρους αστικής ανάπτυξης στο δομημένο και φυσικό τους περιβάλλον.

Τα σχέδια αποβλέπουν στην ανασυγκρότηση των περιοχών αυτών με δράσεις που θα συμβάλλουν στην πολεοδομική οργάνωσή τους, στη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών, στην τόνωση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας και την βελτίωση των όρων της τοπικής αγοράς εργασίας, στην κοινωνική αναζωογόνηση, στην απάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων και στην περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση.

ΑΡΘΡΟ 1

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι δράσεις που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Συμφωνητικού διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο που αναφέρεται στην εφαρμογή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και οι συμμετέχοντες στην Εταιρική Συνεργασία δεσμεύονται ότι θα τηρούν όλες τις διαδικασίες.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου 2000-2006 δημοσίευσε σχετική πρόσκληση και Οδηγό Εφαρμογής, στα οποία αναφέρονται αναλυτικά και με ακρίβεια οι όροι εφαρμογής των «Προγραμμάτων Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης» στο Π.Ε.Π. Πελοποννήσου. Οι υπογράφωντες αποδέχονται απόλυτα το πλαίσιο αυτό και δεσμεύονται να τηρήσουν τους όρους που περιγράφονται.

Οι όροι του παρόντος Συμφωνητικού δεσμεύουν τα μέρη μεταξύ τους και την Εταιρική Συνεργασία στο σύνολό της απέναντι στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοποννήσου.

ΑΡΘΡΟ 2

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι υπογράφωντες το Συμφωνητικό αυτό ως εκπρόσωποι των φορέων, αποδέχονται να συνεργαστούν για την υλοποίηση πράξεων που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής **ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΓΕΙΤΟΝΙΩΝ ΚΕΝΤΡΟΥ, ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΩΝ** του Δήμου Τριπόλεως, στο πλαίσιο ενός συνεκτικού σχεδίου αστικής ανάπτυξης με στόχο την αναστροφή των φαινομένων

υποβάθμισης του αστικού χώρου και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής.

Το Σχέδιο δράσης προβλέπει την υλοποίηση πράξεων ως εξής:

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΤΕΛΙΚΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
1	Υλοποίηση Τεχνικών Έργων	Δήμος Τριπόλεως, ΔΕΑΔΗΤ
2	Υλοποίηση Έργων Προστασίας Περιβάλλοντος	Δήμος Τριπόλεως, ΔΕΥΑΤ
4	Έργα ενίσχυσης παραγωγικού ιστού και Κοινωνίας της Πληροφορίας	Δήμος Τριπόλεως, ΔΕΑΔΗΤ
5	Έργα βελτίωσης διοικητικών υπηρεσιών	Δήμος Τριπόλεως, ΔΕΑΔΗΤ
6	Έργα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού	Δήμος Τριπόλεως, Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών – Αντικαρκινική Εταιρεία
7	Δημιουργία κοινωνικών υπηρεσιών	Δήμος Τριπόλεως

Το ύψος του προϋπολογισμού των έργων των Τελικών Δικαιούχων θα προσδιοριστεί μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Σχεδίου από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου.

ΑΡΘΡΟ 5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ισχύς του παρόντος Συμφωνητικού αρχίζει από την αναφερόμενη ημερομηνία υπογραφής του, και λήγει μετά το Διαχειριστικό κλείσιμο της τελευταίας πράξης του Σχεδίου Δράσης.

Παράρτημα V:

Αποφάσεις οργάνων συμμετοχής στην εταιρική συνεργασία

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ
ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ (Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ.)**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 10/2003

Στην Τρίπολη σήμερα στις 5-2-2003 ημέρα Τετάρτη και ώρα 8,00 μ.μ. συνήλθε στο Δημαρχείο μετά από την με αριθμό 1123/4-2-2003 πρόσκληση του προέδρου του, το Διοικητικό Συμβούλιο της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως αποτελούμενο από τους:

1. Κολιόπουλο Νικόλαο
2. Τρουπή Πετρούλα
3. Λαγό Γεώργιο

4. Ρουμελιώτη Δημήτριο
5. Μπασακιώτη Παναγιώτη
6. Τουρλούκη Χρυσούλα
7. Λέντζο Δημήτριο

και αφού διαπιστώθηκε απαρτία το συμβούλιο συζήτησε το θέμα.

Έγκριση πραγματοποίησης εργασίας από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. για λογαριασμό του Δήμου Τριπόλεως.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, κύριος Κολιόπουλος Νικόλαος λέει:

Το δημοτικό συμβούλιο με την με αριθμό 54/2003 απόφασή του, αποφάσισε να αναθέσει στη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως σύμφωνα με το άρθρο 291 του Π.Δ.410/1995 την πραγματοποίηση της εργασίας: Προετοιμασία και συμπλήρωση φακέλου για την υποβολή προτάσεων για έργα με τη μορφή επιχειρησιακού σχεδίου στα Μέτρα 4.5 «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων» και 4.6 «Συμπληρωματικές με δράσεις Ε.Τ.Π.Α. παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων» του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006 αντί συνολικού ποσού 27.700 ευρώ συμπεριλαμβανομένου στο ποσό αυτό και του Φ.Π.Α.

Παρακαλείται το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει για την πραγματοποίηση της εργασίας αυτής από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 2.2.3 του κανονισμού διαχείρισης της Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. από την Α.Ε. ΟΜΑΣ – ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΩΝ αντί συνολικού ποσού 26.500 ευρώ συμπεριλαμβανομένου στο ποσό αυτό και του Φ.Π.Α., επειδή η πραγματοποίηση της εργασίας αυτής είναι κατεπείγουσα λόγω της μικρής προθεσμίας που έχει ορισθεί για την υποβολή του φακέλου και της πρότασης στην αρμόδια αρχή.

Στην συνέχεια και μετά από διαλογική συζήτηση το συμβούλιο

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Α. Εγκρίνει την πραγματοποίηση από τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως, της εργασίας με τίτλο: Προετοιμασία και συμπλήρωση φακέλου για την υποβολή προτάσεων για έργα με τη μορφή επιχειρησιακού σχεδίου στα Μέτρα 4.5 «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων» και 4.6 «Συμπληρωματικές με δράσεις Ε.Τ.Π.Α. παρεμβάσεις ανάπτυξης και υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού σε τοπικές ζώνες αστικών και ημιαστικών κέντρων» του Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000-2006 αντί συνολικού ποσού 27.700 ευρώ συμπεριλαμβανομένου στο ποσό αυτό και του Φ.Π.Α.

Β. Εγκρίνει την πραγματοποίηση της εργασίας αυτής από τη Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 2.2.3 του κανονισμού διαχείρισης της Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. από την Α.Ε. ΟΜΑΣ – ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΩΝ αντί συνολικού ποσού 26.500 ευρώ συμπεριλαμβανομένου στο ποσό αυτό και του Φ.Π.Α., και ψηφίζει από την Κ.Α. 14 γραμμένη πίστωση του προϋπολογισμού της Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. οικονομικού έτους 2003 ποσό 26.500 ευρώ για την πληρωμή της δαπάνης πραγματοποίησης της εργασίας αυτής.

Γ. Εγκρίνει τη συμμετοχή της Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. στον εταιρικό φορέα που θα συσταθεί για την πραγματοποίηση του πιο πάνω επιχειρησιακού σχεδίου σύμφωνα με την 54/2003

απόφαση του δημοτικού συμβουλίου Τριπόλεως και ορίζει εκπρόσωπο της επιχείρησης στο φορέα αυτό τον Πρόεδρο κύριο Κολιόπουλο Νικόλαο και αναπληρώτρια την αντιπρόεδρο κυρία Τρουπή Πετρούλα.

Παρακαλεί το κύριο Πρόεδρο για τη πιο πέρα ενέργεια και εξέδωσε την με αριθμό 10/2003 απόφασή του.

**ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ
ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ 13^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2003**

Σήμερα στις 13 Φεβρουαρίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:00μ.μ. στα γραφεία του Κέντρου Πρόληψης και Καταπολέμησης Ναρκωτικών του Νομού Αρκαδίας, συνήλθε το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Π.Ν.Ν.Α. και αποφάσισε να συμμετέχει στο «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Τριπόλεως» (αρ. πρακτικού 2/2003).

Όρισε ως εκπρόσωπό του τον κύριο Αναστάσιο Κενέ, Πρόεδρο του Κ.Π.Ν.Ν.Α. και αναπληρωτή του τον κύριο Δημήτριο Λέντζο, Γραμματέα του Κ.Π.Ν.Ν.Α.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ**

Το Παράρτημα Τριπόλεως της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας, σε συνεδρίαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου του 2003, αφού ενημερώθηκε από τον Πρόεδρο του κύριο Δημοσθένη Σωτηρόπουλο και από τον παιδίατρο κύριο Δάυρο της Παιδιατρικής Κλινικής του Παναρκαδικού Νοσοκομείου Τριπόλεως ομόφωνα αποφάσισε με την 38^η πράξη του της ίδιας ημερομηνίας δηλαδή 12-2-2003 να ζητήσει τη συμμετοχή του στην πρόσκληση για υποβολή επιχειρησιακών σχεδίων Αστικής Ανάπτυξης στο Π.Ε Πελοποννήσου 2000-2003.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Εκθέσεις 24 για το Πρόγραμμα 1988-1992, Περιφερειακή Πολιτική, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1991.
- ❖ Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική, Μαραβά Νεκταρία, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Καλαμάτα, 2003.
- ❖ Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική, ΥΠΕΘΟ (2000), 6^η Εγκύκλιος – Εφαρμογή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα, 2003.
- ❖ Η Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα στα πλαίσια της ΕΟΚ, Μαρία Νεγρεπόντη – Δελιβάνη με τη συνεργασία Βάσως Πορταρίτου – Κρεστενίτη, Θεσσαλονίκη, 1986.
- ❖ Θέματα ανάπτυξης του χώρου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ελίζας Παναγιωτάκου, Συμμετρία, Αθήνα, 1990.
- ❖ Θέματα Τοπικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Νικόλαος Τάτσος, Αθήνα, 1989. Διεθνές Φόρουμ, Τοπική Ανάπτυξη: Ουτοπία ή Πρόκληση;, Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.
- ❖ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Λίτσος, Ηλ. (2002), Επιχειρησιακά Προγράμματα και διαδικασίες Προγραμματισμού των Ο.Τ.Α., Επιθεώρηση Τ.Α., Δεκέμβριος 2002.
- ❖ Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, ΥΠΕΣΔΑ ΚΑΙ ΚΕΔΚΕ, Αθήνα, 2001.
- ❖ ΜΟΔ (Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης Α.Ε.), Ε. Παπακωνσταντίνου, Πλαίσιο Επιχειρηματικής Λειτουργίας των Διαχειριστικών Αρχών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, 2001.

- ❖ Οριοθέτηση και αξιολόγηση της διαδικασίας της πολιτικής ανάπτυξης στον Ελλαδικό χώρο και χάραξη μιας στρατηγικής πολιτικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης, Παπαζήση, Αθήνα, 1984.
- ❖ Παγκοσμιοποίηση, Νέα Οικονομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Άγγελος Κότιος / Βασίλης Τσέλιος, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2002.
- ❖ Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική, Κωστής Χατζημιχάλης, Εξάντας, Αθήνα, 1992.
- ❖ Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Νικ. Ι. Κονσόλας, Παπαζήση, Αθήνα, 1985.
- ❖ Περιφερειακός Προγραμματισμός, Παπαδασκαλόπουλος Δ. Αθανάσιος / Χριστοφάκης Σ. Μανώλης, Παπαζήση, Αθήνα, 2002.
- ❖ Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Συντονισμού, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, 1990.
- ❖ Σημειώσεις από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως.
- ❖ Τοπική Ανάπτυξη, Antonio Vasquer Barquero, Μετάφραση Βικτόρια Χωραφά, Παπαζήση, Αθήνα, 1991.
- ❖ Χωρικός Προγραμματισμός, Ευθύμης Ζαγοριανάκος, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διαχείρισης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αντικάλαμος, Καλαμάτα, 2002.
- ❖ **Ιστοσελίδες:**
 - www.peloponnisos.gr
 - www.mou.gr
 - www.tripoli.gr

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τα άτομα που χωρίς τη βοήθειά τους, θα ήταν αδύνατον να ολοκληρωθεί η εργασία. Με την έρευνα που έκανα για την εργασία μου απόκτησα γνώσεις ως προς την μελλοντική μου εργασία.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους υπαλλήλους της Περιφέρειας, την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου και ιδιαίτερα τον κύριο Αναστασόπουλο Σπύρο που ενώ είχε δουλειά μου έδειξε κατανόηση και μου συμπαραστάθηκε στο να μου δώσει πληροφορίες σχετικά με το θέμα μου που είναι τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης Π.Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου και όχι μόνο εν ώρα εργασίας αλλά και μετά την εργασία του στην Περιφέρεια.

Δεν είναι μόνο οι υπάλληλοι στην Περιφέρεια που με βοήθησαν να συντάξω την πτυχιακή μου εργασία αλλά και άλλοι φορείς όπως η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Τριπόλεως και η Δ.Ε.Α.ΔΗ.Τ. Έτσι θα ήθελα να ευχαριστήσω την κυρία Βερβαινιώτη Χριστίνα, την κυρία Παρασκευοπούλου Μαρία και τον κύριο Φουρναράκη Παναγιώτη. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου, τον κύριο Κονδή Γεώργιο για την συνεργασία που είχαμε μέχρι να ολοκληρωθεί η εργασία μου.